

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
İL MÜDÜRLÜĞÜ

SAMSUN TARIM STRATEJİ BELGESİ (2013 – 2017)

Samsun – 2015

T.C.
SAMSUN VALİLİĞİ
Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü

SAMSUN TARIM
STRATEJİ BELGESİ
(2013 – 2017)

Hazırlayanlar

Nail KIRMACI
İl Müdür Yardımcısı

Strateji Geliştirme Birimi

Mustafa ALTINDEĞER
Burhan HEKİMOĞLU
Dr. Ali KORKMAZ
Rıfat COŞKUN
Yener GÜNAY
Bekir ÖZTÜRK

Milli ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki, ziraatta kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar, bu maksada erişmeyi kolaylaştıracaktır. Fakat bu hayati işi, isabetle amacına ulaştırabilmek için, ilk önce ciddi etütlere dayalı bir ziraat siyaseti tespit etmek ve onun için de, her köylünün ve bütün vatandaşların, kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edebileceği bir ziraat rejimi kurmak lâzımdır.

K. Atatürk

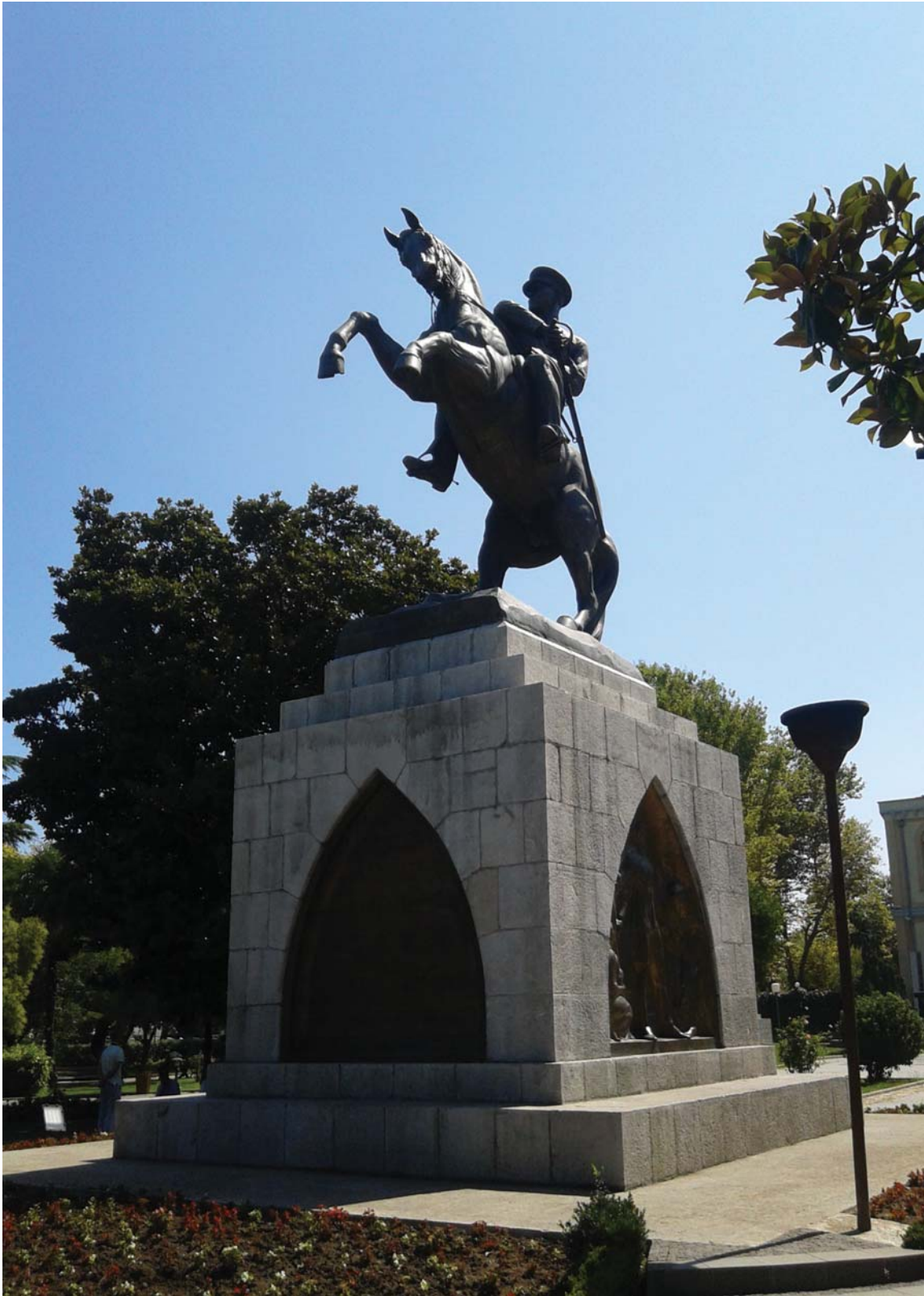

Dünyada tarıma yönelişin arttığı, tarım ürünlerinin insan yaşamındaki öneminin daha iyi anlaşıldığı bir zaman dilimi içerisindeyiz. Günümüzde üretilenlerin tüketildiği bir yapıdan, büyüyen ve değişen tüketimin üretimi belirlediği bir yapıya geçiyoruz. Dünyada ve ülkemizde yaşanan bu hızlı ve çok yönlü değişim, gelişen ve çeşitlenen talepler yönetim sistemimizde daha dinamik ve verimli bir yapılanmayı gündeme getirmiştir. Bu değişim yaşanırken ülke olarak üzerimize düşeni yapmak, günlük politikaların dışında tarıma stratejik bir vizyonla yaklaşmak mecburiyetindeyiz.

Ülkemiz coğrafi ve toprak yapısı ile ekolojik özelliklerinden kaynaklanan ürün çeşitliliğinin yanı sıra, yetmişmiş işgücü bakımından yüksek potansiyele sahiptir. Bu durum bitkisel ve hayvansal üretim yönünden ülkemizi ayrıcalıklı kılmaktadır. Ülkemiz son yıllarda tarımda çok önemli mesafeler kat ederek son 8 yılın 7'sinde pozitif yönde büyümüştür. Yine Bakanlığın uyguladığı politikalar ve desteklemelerle Türkiye, geçen yıl 188 ülkeye 1663 çeşit tarım ürünü ihraç ederken tarımsal hasıla bakımından Dünya da 7. Avrupa da 1. sıradadır. Göreve geldiğimiz günden bu yana tarım sektörünü stratejik bir alan olarak gördük. Bu anlayışla hazırlanan 2013-2017 Stratejik Planında da tarımın daha da ileriye götürülmesi için önümüze büyük hedefler koyduk. Gelecek yıllarda gıda maddeleri dış ticaretinde net ihracatçı konumunu geliştiren, rekabet gücünü artırmış, tarımsal gayrisafı yurtiçi hasılasını 150 milyar dolara ulaştırmış, tarımsal ihracatını 40 milyar dolara çıkarmış, parçalı arazilerini birleştirerek arazi toplulaştırma işlemlerini tamamlamış, tarım arazilerinin bölünmesini önleyen bir yapıya kavuşturmuş, dünyada ve bölgesinde tarımda söz sahibi bir Türkiye hedefliyoruz. Tarım alanındaki bu hedeflerimizi gerçekleştirirken Samsun'un tarımsal potansiyeli bizim için ayrı bir güç olacaktır. Organik tarımı, İyi tarımı, Kışlık Sebzesi, Mısırları, Çeltiği, Fındığı ve daha birçok ürünüyle Samsun, Türkiye'nin tarımsal üretimine ve ihracatına önemli katkılar yapmaktadır. Samsun İl Tarım Müdürlüğümüzün hazırlamış olduğu Samsun Tarım Strateji Planı Samsun ilinin gelecek beş yılı için önemli bir kılavuz niteliği taşımaktadır.

Samsun İl Müdürlüğümüzün 2013-2017 Stratejik Planı; paydaş odaklı, ortak akla dayalı, alan, amaç ve hedeflerde uygulanabilir vizyoner bir bakış açısı ile hazırlanmıştır. Samsun, Bakanlık ve ülke olarak 2023 hedeflerimize ulaşmada büyük katkısı olacağına inandığım Stratejik Planın hazırlanmasında emeği geçen Tarım sektörünün tüm taraflarına ve mesai arkadaşlarıma teşekkür eder, Tarım Strateji Planının Samsun'a ve ülkemize hayırlı olmasını dilerim.

Mehmet Mehdi EKER
Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı

Tarım sektörü, Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmesinde oldukça önemli görevler üstlenmiştir. Ülkemiz sahip olduğu arazi varlığı, iklim çeşitliliği ve büyük tarım potansiyelinden dolayı dünya tarımında önemli bir paya sahiptir.

Tarım sektörü tarihi gelişim süreci içerisinde sosyal, kültürel ve teknolojik olarak önemli

birikimlere sahip olmuştur. Bu birikimlerle birlikte yenilik ve değişimlere açık bir tarım sektörünün güçlendirilmesi oldukça önemlidir. Bu gelişmeler kendini başlangıçta yeterli besin ihtiyacını karşılamaya yönelik politikalardan, tarımda sanayi ile bütünleşmenin, gıda güvenilirliğinin, uluslararası alanda rekabet gücünün ve sürdürülebilirliğin hedeflendiği yeni döneme geçilmesi ile göstermiştir.

Dünyada ve ülkemizde tarım sektöründe hızlı ve çok yönlü yaşanan değişime bağlı olarak vatandaşlarımızın ve sektörün çeşitlenen talepleri ile birlikte özellikle bürokratik yapı ve yönetim anlayışında daha dinamik ve verimli bir yapılanma gündeme gelmiştir. Uluslararası standartlara ve Avrupa Birliği normlarına uygun olarak; katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik, sonuca odaklılık, bilgi teknolojilerinden yararlanma gibi yönetim ilkeleri, çağdaş kamu yönetiminin vazgeçilmez unsurları haline gelmiştir.

Bilindiği üzere Samsun ilimiz sahip olduğu arazi varlığı, ürün çeşitliliği ve büyük tarım potansiyelinden dolayı Ülke tarımında önemli bir paya sahiptir. Küresel düşünce perspektifi içerisinde yerel kapasiteyi geliştiren, tarım sektörünün bütün paydaşlarının katkı sunduğu bir model çerçevesinde kaynakları koruma bilinci ile başta Samsun ilimizin tarımsal üretimini artırmak, halkımıza güvenilir gıda arzını sağlamak, kırsal alanda yaşam şartlarını iyileştirmek ve refah seviyesini yükseltmek için çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Gıda tarım ve hayvancılık alanında üretici ve tüketici ihtiyaçlarını en üst düzeyde sağlayarak, Samsun ilimizi bölgesinde lider ve ülkemizde öncü şehir haline getirmek istiyoruz. Ülkemizde son yıllarda uygulamaya konulan Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Sisteminin getirdiği stratejik yönetim anlayışı ile kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğunun artırılması, faaliyetlerin planlanması hedeflenmiştir. Bu amaçla; Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğümüzün 2013-2017 dönemini kapsayan Stratejik Planı, sektördeki tecrübeler ışığında katılımcılığı esas alan bir yaklaşımla hazırlanmıştır.

Stratejik Planın hazırlanmasında emeği geçenlere ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyor, ilimize, ülkemize ve tarım sektörüne faydalı olmasını diliyorum.

İbrahim ŞAHİN

Samsun Valisi

Samsun'un mevcut durumu ve gelişmesiyle ilgili yapılan bütün araştırmalar ve fizibilite çalışmaları Samsun ilimizin gelişmesinde tarım ve tarıma dayalı sanayinin büyük payı olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Ülkemiz potansiyellerin ortaya konulmasında ve bölgesel kalkınma politikaların oluşturulmasında stratejik,

ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan büyük öneme sahip tarım sektörü; verimliliğin ve insan odaklı kalkınmanın esas alındığı, stratejik bir bakış açısı ile politika ve analiz gerektiren önemli bir sektör haline gelmiştir.

Bu nedenle milli gelir ve istihdamdaki payı nedeniyle ekonominin temel unsuru olan tarım sektöründeki büyüme; toplumun refahı, daha fazla istihdam ve sürdürülebilir kalkınma, tarım alanlarının daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını Gıda Tarım ve hayvancılık sektörünün uluslararası rekabete uyum sağlayacak stratejik bir yaklaşımla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Bunun yanı sıra çevre ve doğal kaynakların sürdürülebilirliği ilkesine bağlı kalınarak, tarımsal üretim ve arz güvenliğini destekleyen stratejilerle, üreticilerin katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönlendirilmesi, yeterli ve güvenilir gıda arzının sağlanması, tüketicinin gıdaya ilişkin endişelerinin giderilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu amaçla hazırlanan 2013-2017 Tarım Stratejisindeki alan, amaç, hedef ve faaliyetler belirlenirken İlimizin potansiyel kaynakları, fırsatları ve güçlü yanları tespit edilmiş, sorunları ortaya konmuş, bu şekilde katılımcı bir yaklaşımla belirlenen önceliklere yönelik faaliyetleri içinde barındıran Samsun Tarım Stratejisi hazırlanmıştır.

Bu sayede kamuda stratejik planlama ve stratejik yönetim, sistematik veri toplama ve sonuçları analiz etme alışkanlığı ve katılımcı yönetim anlayışını geliştirilecek, denetim ve izlemeyi kolaylaştıracaktır. Stratejik Plan'ında yer alan kurumsal amaç ve hedeflere ulaşmada, kurumun sunduğu hizmetlere ve kurum çalışanlarının sürekli gelişimine, yeni gelişmelerin yerleşmesinde çok önemli bir rolü olacaktır.

Samsun Tarım Stratejisinin hazırlanmasında İl Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Birimi başta olmak üzere emeği geçen herkese, katkı sağlayan kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör temsilcilerine, sivil toplum kuruluşlarına, meslek örgütlerine ve üreticilerimize teşekkür eder, Strateji Planının İlimiz, Bölgemiz ve Ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ederim.

Kadir GÜVEN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

1. Misyonumuz.....	1
2. Vizyonumuz.....	1
3. Yönetim İlkelerimiz.....	2
4. Samsun'un Yapısı.....	3
4.1. Ekonomik Yapı.....	3
4.2. Sanayi ve Ticaret.....	3
4.3. Enerji.....	4
4.4. Ulaştırma	4
4.5. Sosyal Yapı.....	5
4.6. Nüfus.....	5
4.7. Eğitim.....	6
4.8. Coğrafi Yapı.....	7
4.8.1. Coğrafi Konum.....	7
4.8.2. Jeolojik Yapı.....	7
4.8.3. Yaylalar.....	8
4.8.4. Dağlar.....	8
4.8.5. Akarsular.....	9
4.8.6. Ovalar.....	10
4.8.7. Göller.....	10
4.8.8. Barajlar.....	10
4.9. İklim.....	11
5. Tarımsal Yapı.....	13
6. Tarımsal Desteklemeler.....	24
7. Kurumsal Yapı.....	26
7.1. Kanunlar.....	26
7.2. Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün Görevleri.....	28
7.3. Teşkilat Yapısı.....	32
7.4. Bina Durumu.....	33
7.5. Araç Durumu.....	33
7.6. Personel Durumu.....	34
8. Stratejik Alanlar.....	37
9. Stratejik Amaçlar.....	43
10. Stratejik Hedefler.....	45
11. Stratejik Amaçlar ve Stratejiler.....	46
12. GZFT Analizi.....	51
12.1. Güçlü Yanlar.....	51
12.2. Zayıf Yanlar	52
12.3. Fırsatlar.....	53
12.4. Tehditler	54
13. İzleme ve Değerlendirme	55
14. Performans Gösterge ve Faaliyetler.....	56

1. Misyonumuz

Ülkemizin ve dünya pazarlarının ihtiyacı olan, güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişebilirliği gerçekleştirmek,

Tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak,

Kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek amacıyla belirlenen politikaları uygulamak.

2. Vizyonumuz

Gıda ve tarım alanında; üretici ve tüketici memnuniyetini en üst düzeyde sağlamak, Samsun'u bölgesinde lider, ülkede önemli tarımsal aktör haline getirmek.

3. Yönetim İlkelerimiz

- **Erişilebilirlik** – *İl Müdürlüğü kolaylıkla ulaşılabilir hizmetler sunar.*
- **Duyarlılık** – *İl Müdürlüğü toplumun ihtiyaçlarına duyarlı ve çözüm odaklıdır.*
- **Paydaş Odaklılık** – *İl Müdürlüğü, politika ve uygulamalarında hizmetlerinden yararlananların görüşlerini dikkate alır.*
- **Tarafsızlık** – *İl Müdürlüğü bütün taraflara eşit yakınlıktadır.*
- **Özverili Çalışma** – *Çalışanlar, İl Müdürlüğünün hizmetlerinden yararlananlara faydalı olabilmek için fedakârlıkta bulunurlar.*
- **Gelişime Açıklık** – *Çalışanların sürekli gelişimine önem verilir ve bunu destekleyici faaliyetler teşvik edilir.*
- **Stratejik Bakış** – *İl Müdürlüğü geleceğe yönelik öngörülebilir gelişme ve riskler çerçevesinde stratejilerini bugünden belirler.*
- **Sürekli İyileştirme Anlayışı** – *İl Müdürlüğü faaliyet ve süreçleri, etkin yöntemlerle analiz edilerek değerlendirilir ve gerekli iyileştirmeler yapılır.*
- **Tutarlılık ve Süreklilik** – *İl Müdürlüğü, kurumsal yapısı ve imajı ile faaliyet ve uygulamalarında prensipleri doğrultusunda daima dengeli hareket eder.*
- **Sonuç Odaklılık** – *İl Müdürlüğü elde edilecek başarıya yönelik olarak kaynaklarını ve faaliyetlerini planlar ve o doğrultuda hareket eder.*
- **Toplumsal Sorumluluk** – *İl Müdürlüğü, faaliyetlerinde ve paydaşlarıyla ilişkilerinde sosyal sorumluluğu gözetir, bu yönde kararlar alır ve uygular.*
- **Kurumsal Dürüstlük** – *İl Müdürlüğü yasalara uygun, şeffaf ve doğrulukla hareket eder, faaliyetlerinde hesap verilebilirlik anlayışını temel alır.*

4. Samsun'un Yapısı

4.1. Ekonomik Yapı

Samsun İlinin ekonomik yapısını oluşturan sektörlerin başında tarım sektörü gelmekle birlikte sanayi, hayvancılık ve turizm de önemli bir yer işgal etmektedir. İl ekonomisinde büyük etkisi olan tarımsal ürünler; buğday, tütün, mısır, ayçiçeği, şeker pancarı, fındık, çeltik ve sebzelerdir. İl tarımında önemli bir yere sahip olan Bafra ve Çarşamba ovaları toplam 122.410 hektarlık tarım alanına sahiptir. Buralarda yetişen sebzeler (domates, biber, kavun, karpuz, vb.) öncelikle bölge ihtiyacını gidermekle birlikte, yurdun dört bir yanına da pazarlanmaktadır. Tarım bu bölgede ağırlıklı sektör olduğundan Samsun İli istihdam yapısı da ilk aşamada tarımdan etkilenmiştir. İstihdam gücünün % 67'si tarımsal alanda çalışmaktadır.

Bununla birlikte, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Türk Cumhuriyetlerine yakınlığı, deniz, kara, hava ve demir yolu ulaşım imkânları ile büyük potansiyele sahip bulunan ilimiz sanayide istenilen seviyede gelişme gösterememiştir. Samsun İli imalat sanayinin yaratmış olduğu katma değerinin % 55.6'sı kamu, % 44.4 'ü ise özel sektör tarafından gerçekleştirilmektedir.

Samsun, Doğu Karadeniz Bölgesi 'nin en büyük metropol kentidir. Kentin nüfus yoğunluğu sebebiyle ticari ve sınai yaşantısı canlıdır. Özellikle 1980 yılından sonra kentte daralan istihdamın geliştirilmesi için endüstri çağına uygun olarak gerek kent civarında gerekse ilçelerinde küçük sanayi siteleri oluşmuş, istihdam yavaş yavaş sermaye yoğun olan küçük işletmelere doğru yönelmeye başlamıştır. Bunların yanı sıra Organize Sanayi Bölgeleri de önemli katkılar sağlayacak duruma gelmek üzeredir. Samsun ve yöresindeki imalat sanayiinde üretilen ürünlerin en önemlileri; çimento, gübre, bakır, yapay jüt, oto yedek parçası, muhtelif boyutlarda pompa, mobilya ve tekstil, demir, konfeksiyon, ilaç ve tıbbi aletlerdir. Büyük ve orta ölçekli işletmelerin yanı sıra, küçük ölçekli işletmelerde emek yoğun bir şekilde kalorifer kazanı, plastik PVC tesisleri, zirai alet ve makineleri, bakır mamulleri, inşaat demirleri, plastik poşet, muhtelif şekerleme, reçel ve sanayi tipi mutfak eşyası yapan küçük tesisler de mevcuttur. Samsun'da yapılan hayvancılık tamamen ailelerin kendisini geçindirmesine yöneliktir.

Turizmin Samsun ekonomisindeki payı az olmakla birlikte il merkezinde olduğu gibi ilçe ve köylerde de gezip görülmeye değer çok sayıda tarihi ve turistik yerler mevcuttur. Yaz aylarında denizden ve kumdan yararlanılabildiği gibi kış aylarında da av turizmi yapılabilmektedir.

4.2. Sanayi ve Ticaret

Toplam üye sayısı 9.500 olan 6 adet Sanayi ve Ticaret Odası (Samsun, Bafra, Çarşamba, Terme, Vezirköprü, Havza), Toplam üye sayısı yaklaşık 1.100 olan 4 adet Ticaret Borsası (Samsun, Bafra, Çarşamba, Terme) faaliyet göstermektedir. Ayrıca, 45.250 esnafın üye olduğu 71 adet Esnaf Odası, 290 adet Kooperatif ve 942 adet Anonim Şirketi ve 4.639 adet Limited Şirket bulunmaktadır.

Samsun'da biri Gıda ihtisas olmak üzere 5 OSB bulunmaktadır. Havza Tarımsal Ürün İşleme ve Tarım Makineleri İhtisas OSB altyapı çalışmaları devam etmektedir. OSB'lerde ağırlıklı olarak madeni eşya, elektriksiz makineler, demir dışı metaller, gıda ve mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmeler yer almaktadır. Samsun Organize Sanayi Bölgesi'nin doluluk oranı yüzde 100'dür. Kavak OSB'nde 15 işyeri ve Bafra OSB'nde ise 15 işyeri faaliyettedir. Kavak ve Bafra OSB'lerinde

yatırımcılar için arsa tahsisleri devam etmektedir. İl geneli OSB'lerde 117 işletmede 6.096 çalışan bulunmaktadır. İhtisas OSB olarak yeni faaliyete geçen Gıda OSB'nde yer tahsisleri tamamlanmış olup bir işletme üretime başlamıştır. İlin tarım ve gıda potansiyelini ortaya çıkaracak olan Gıda OSB'nde işletmeler tam olarak faaliyete geçtiğinde Samsun tarımının gelişmesine de önemli katkı yapacaktır.

Ayrıca 15 adet Küçük Sanayi Sitesinde 5439 işyerinde 12410 çalışan bulunmaktadır. Lojistik Organize Sanayi Bölgesi oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

İlimizde yabancı sermayeli şirketlerin tescil izni hususunda Valiliğimize 95 adet müracaat olmuş olup, bunlardan 85 müracaat talebi sonuçlanmıştır. 10 adet tescil talebinin iş ve işlemleri devam etmektedir.

4.3. Enerji

Samsun bölgenin enerji sektöründeki konumuyla bir enerji üssü haline gelmiştir. Zengin enerji kaynaklarına yakınlığı ve uluslararası ticari ilişkileriyle çoklu enerji merkezidir.

Rusya'dan alınan doğalgaz, Karadeniz'in altından Mavi Akım boru hattıyla Samsun'a, Samsun'dan tüm Türkiye'ye ulaşmıştır.

1200 kilometre uzunluğunda doğalgaz taşıyan boru hattının, yaklaşık 380 kilometresi, Karadeniz'in altından geçmektedir. Deniz altındaki boru hattı, 2 bin 140 metre derinlikle, yeryüzünün en derindeki boru hattıdır. Yıllık 16 milyar metre küp kapasiteli boru hattından Türkiye, 2002 yılı sonundan bu yana gaz almaktadır.

Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı Projesi ile Ülkemizi enerji koridoru haline dönüştürecek, İstanbul ve Çanakkale boğazlarındaki tanker trafiğini % 50 azaltacak, 550 km uzunluğundaki hatla, günde 1.5 milyon varil ham petrol taşınması planlanmaktadır.

Doğalgaz dağıtım hakkı; EPDK ile yapılan lisans sözleşmesi gereği 30 yıllığına SAMGAZ'a devredilmiş olup sözleşmenin 6 yılı dolmuştur. SAMGAZ' ın sermaye yapısı, %10 Büyükşehir Belediyesi ve %90 Cengiz Holding'ten oluşmaktadır.

Doğalgaz kullanımını sağlamak amacıyla, 29.03.2009 tarihinden itibaren; Tekkeköy, Canik, İlkadım ve Atakum ilçeleri olarak anılan lisans bölgesinde doğal gaz dağıtım hizmeti verilmektedir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulumunun yapmış olduğu ihale sonucunda Bafra, Havza, Vezirköprü, Ladik Doğal Gaz dağıtım lisansı ihalesini kazanan Akmercan firmasının doğalgaz boru döşeme çalışmaları devam etmektedir.

Hidro Elektrik Santralleri Hasan Uğurlu Barajı, Suat Uğurlu Barajı, Derbent Barajı, ve Altınkaya Barajı'dır.

4.4. Ulaştırma

Limanlar: İlimizde özel sektöre ait 3 adet liman bulunmaktadır.

1- Samsunport : Samsun Limanı TCDD tarafından işletilmekte iken 31.12.2009 tarihi itibarıyla Samsunport Samsun Uluslararası Liman İşletme A.Ş.'ye devredilmiştir. Söz konusu şirket, liman içindeki kapasite artırımı ve teknik donanımda yenilemeye dönük çalışmalarını hızla devam ettirmektedir. Bu yatırımların tamamlanması ile liman daha verimli işletilerek, ilimizin ve bölgenin ekonomik gelişmesinde büyük katkılar sağlayacaktır.

2- Toros Gübre Limanı : 2 adet gemi yanaşma rıhtımına sahip 1 adet parmak iskeleden oluşmaktadır. 204 metre boyunda biri 50.000 DWT' luk diğeri 30.000 DWT'luk iki adet kuru yük gemilerinin yanaşabildiği rıhtımlara sahiptir.

3- Yeşilyurt Limanı : -Yıllık 6 milyon ton yükleme ve boşaltma kapasitesine sahiptir. 650 mt yanaşma rıhtım kapasitesine sahiptir.16 adet olmak üzere toplamda 16.800 m² kapalı depoya sahiptir.

Demiryolları : Türkiye'nin her noktasına yolcu ve yük taşımacılığı yapılmaktadır. Devlet Demir Yolları 6 adet Lojistik Köy Projesinden (Gelemen / Samsun, Köseköy/İzmit, Halkalı/İstanbul, Hasanbey/Eskişehir, Boğazköprü /Kayseri, Kaklık/Denizli) birisi ilimizde faaliyetini sürdürmektedir.

1-Samsun-Kavkaz Demiryolu Bağlantısı: Rusya ile ticaret hacmini artırmaya yönelik, Samsun Limanı ile Rusya'nın Kavkaz Limanı arasında yapılacak olan demiryolu bağlantılı feribot taşımacılığı kapsamında feribot iskelesi ve rampasıyla Boji değiştirme istasyonu faaliyete geçmiştir.

4.5. Sosyal Yapı

Örf ve âdetleri: Samsun bölgesinde tarih boyunca Hititler, Kafkas asıllı Kimmerler, İyonyalı Milletliler, Persler, Makedonyalılar, Pontus, Roma, Bizanslılar hâkim olmuşlarsa da, 1071 Malazgirt Zaferinden sonra bu bölge, Türklerin fethiyle hızla Türkleşmiştir. İlde Türk-İslâm Kültürü, örf ve âdetleri hâkimdir. Diğer kültürler tamamen unutulmuştur.

Halk oyunları: Samsun bölgesinde halay, horon, davul, zurna ve kemençeli oyunlar yaygındır. Halk müziğinde Karadeniz'den çok, Orta Anadolu bölgesinin özellikleri daha çok görülür. Türkü bakımından çok zengindir. Çarşamba ile ilgili çok sayıda türküleri vardır. Bölgede daha çok oynanan oyunlar, Çarşamba Çiftetellisi, Sallama, Neyman, Kabaceviz, Dik horon, Karadeniz horonu, karşılama, Kabadayı, Kasap, Debreli Hasan, İki Ayak, Üç Ayak, Dört Ayak, Esen Yel, Kafkas Oyunu ve diğer bazı oyunlardır. Genç kız ve kadınlar ise çoğunlukla, Cimdallı gibi oyunlar oynarlar.

Mahallî yemekleri: Peynirli, kıymalı, hamsili ve yumurtalı uzun ve yuvarlak pidesi, bulgurlu börek, katık böreği, mısır çorbası, hamsi çıtlaması, kabak reçeli, alaçam yufka tatlısıdır.

Eğitim: Okur-yazar nispeti % 80'i aşmıştır. İlde 25 anaokulu, 1478 ilkokul, 119 ortaokul, 60 lise eğitim verir. Samsun, Üniversitesi olan illerimizden biridir. Bu ilde bulunan 19 Mayıs Üniversitesinin Tıp, Ziraat, Fen, Edebiyat, Eğitim ve İlahiyat Fakülteleriyle Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fen Bilimleri Enstitüsü ve Sağlık Bilimleri Enstitüsü Çorum Mühendislik Bilimleri, Sinop Su Ürünleri, Amasya ve Çorum Meslek ve Samsun Sağlık Meslek Yüksekokulları vardır.

Türk güreşinin en büyük ismi Yaşar Doğu ve Olimpiyat Şampiyonu Mustafa Dağıstanlı ile birkaç sene üst üste Türkiye 1. Futbol ligi gol kralı olan ve Avrupa gol krallığında altın, gümüş ve bronz ayakkabılarla bir maçta 6 gol rekoruna sâhip Tanju Çolak ve okçuluk sporunda Ekşi kardeşler Samsun'dan yetişmiştir.

4.6. Nüfus

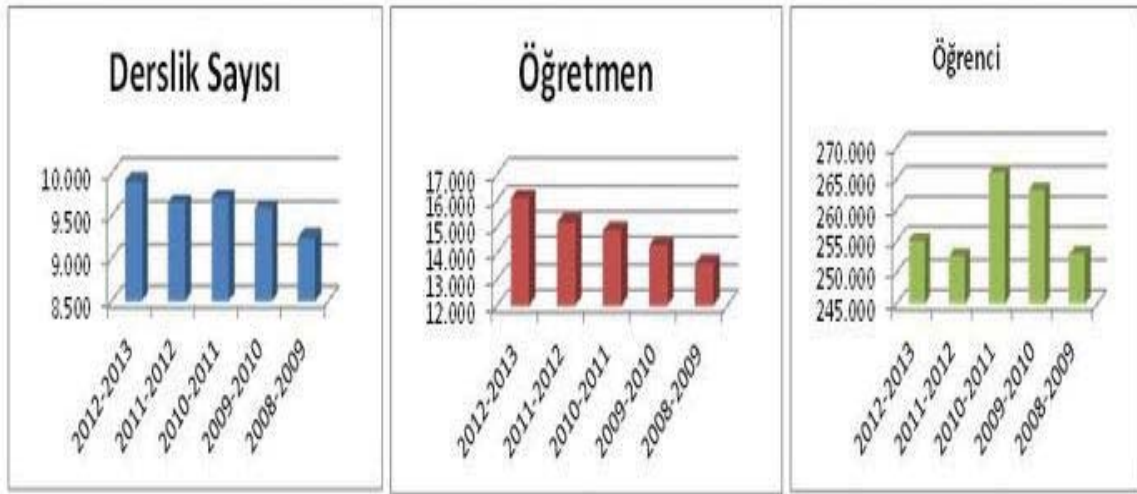
2013 yılına göre Büyükşehir belediyeleri ve bağlı belediyelerin nüfusları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Belediye	Toplam	Erkek	Kadın
Alaçam	28.162	13.932	14.23
Asarcık	17.783	8.818	8.965
Atakum	149.226	73.161	76.065
Ayvacık	22.444	11.395	11.049
Bafra	142.812	70.309	72.503
Canik	93.721	47.341	46.38
Çarşamba	136.184	67.888	68.296
Havza	42.791	21.098	21.693
İlkadım	312.248	152.725	159.523
Kavak	20.604	10.187	10.417
Ladik	17.23	8.446	8.784
Salıpazarı	19.623	9.869	9.754
Tekkeköy	50.124	25.123	25.001
Terme	73.615	36.399	37.216
Vezirköprü	101.715	50.229	51.486
Yakakent	9.074	4.426	4.648
19.May	24.454	12.089	12.365
Büyükşehir belediyesi	1.261.810	623.435	638.375

4.7. Eğitim

İl Geneli; Okul Sayısı, Şube Sayısı, Derslik Sayısı, Öğretmen Sayısı, Öğrenci Sayısı

	Okul Sayısı			Şube Sayısı	Derslik Sayısı	ÖĞRETMEN SAYISI			ÖĞRENCİ SAYISI		
	Toplam	Öğretim Şekli				BAY	BAYAN	TOPLAM	ERKEK	KIZ	TOPLAM
		Normal	İkili								
2012-2013	1.205	1.007	198	12.124	9.909	8.030	8.056	16.086	130.965	124.287	255.252
2011-2012	998	891	107	12.780	9.660	7.763	7.412	15.175	129.690	122.949	252.639
2010-2011	1.085	978	107	13.130	9.723	7.689	7.176	14.865	137.377	128.609	265.986
2009-2010	1.112	979	133	12.456	9.600	7.346	6.936	14.282	135.764	127.596	263.360
2008-2009	1.156	1.012	144	12.092	9.253	7.151	6.458	13.609	130.213	122.760	252.973

Samsun ilinde 1975 yılında kurulan Ondokuz Mayıs Üniversitesinde; 13 adet Fakülte, 3 adet Yüksekokul, 11 adet Meslek Yüksek Okulu, 5 adet Enstitü ve 1 adet Konservatuar bulunmaktadır. Bu programlarda; 24.214 lisans, 8.042 önlisans ve 2624 yüksek lisans olmak üzere toplam 34.880 öğrenci eğitim görmektedir. Ayrıca, Üniversite bünyesinde toplam 1.935 Akademik Personel görev yapmaktadır.

2012-2013 akademik eğitim-öğretim yılında açılan Canik Başarı Üniversitesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi, Fen – Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilimleri Enstitüsü ve Sosyal Bilimler Enstitüsü bulunmaktadır.

4.8. Coğrafi Yapı

4.8.1. Coğrafi Konum

Karadeniz sahil şeridinin orta bölümünde Yeşilırmak ve Kızılırmak nehirlerinin Karadeniz’e döküldükleri deltalar arasında yer alan Samsun ili 9,083 Km²’lik bir yüz ölçüme sahiptir. Coğrafi konum olarak 40° 50’ - 41° 51’ kuzey enlemleri, 37° 08’ ve 34° 25’ doğu boylamları arasındadır. Kuzeyinde Karadeniz’in yer aldığı ilimizin komşuları; doğusunda Ordu, batısında Sinop, güneyinde Tokat ve Amasya, Güney batısında ise Çorum illeridir. Samsun İli yeryüzü şekilleri bakımından üç ayrı özellik gösterir. Birincisi güneyindeki dağlık kesim, ikincisi; dağlık kesimle kıyı şeridi arasında kalan yaylalar, üçüncüsü; yaylalarla Karadeniz arasındaki kıyı ovalarıdır. Kızılırmak ve Yeşilırmak akarsularının delta alanlarında oluşmuş kıyıları, yurdumuzun tarımsal potansiyeli en yüksek ovalarından Bafra ve Çarşamba ovaları yer almaktadır.

4.8.2. Jeolojik Yapı

Samsun’da genç delta ovalarında alüvyonlar bulunmakla birlikte, dik yamaçlarla ayrılmış taraçalarda eski alüvyonlar görülmektedir. Güneydeki dağlık kesime geçiş alanı neojen yaşlı, killi-kireçli tortularla kaplıdır. Kıyı dağları Kretase lavlarından oluşmuştur. Aynı dağların iç kesimlerinde killi, çakıllı tortular bulunur. İç kesimlerde Neojen tortular ve yer yer alüvyonlarla kaplı ovaların güneyinde de birinci ve ikinci zaman yaşlı ve kıvrımlı kayaçlar Kretase ve Eosen Flişlerine rastlanır. Geniş

alanlarda ise volkanik oluşumlar görülmektedir. Samsun'da Eosen, Kretase ve Neojen dönemli oluşumlara sıkça rastlanmaktadır.

4.8.3. Yaylalar

Bölgedeki yaylalar genellikle ikinci ve üçüncü zamanda meydana gelmiştir. Karadeniz bölgesinde dağ yamaçları çok aşınmıştır. Ayrıca bölgedeki akarsular toprağı yeteri derecede parçalayarak arazide yer yer yaylalar meydana getirmiştir. Samsun'da bulunan Akdağ ve Nebiyan Dağları eteklerinde birçok yayla bulunur. Bu yaylalardan Akdağ Yaylası özellikle yaz aylarında yerli ve yabancı turistlerin hizmetindedir. Şehrin diğer önemli yaylaları ise Ladik, Havza, Alaçam, Vezirköprü ve Kunduz yaylalarıdır. Kunduz yaylalarının orman dokusu ile iç içe oluşları ve ormanların Altinkaya Baraj Gölü'yle birleşmesi bölgeye bambaşka bir güzellik kazandırmaktadır.

Ladik Yaylası: 1.500 metre rakımlı yaylanın ilçeye uzaklığı 7 km'dir. Yolu stabilize olup, her türlü araç gidebilir. Akdağ kayak merkezinin kurulduğu yaylada özellikle kayasız zemininin sağladığı avantaj riskiz ve rahat bir kayak yapmak isteyenler için bire birdir. Bölgede çeşitli etkinlikler (uçurtma şenliği, yamaç paraşütü, yayla şenlikleri) düzenlenmektedir. Merkeze giden yol üzerinde trekking yapabileceğiniz parkurlar mevcuttur.

Kunduz Yaylası: Vezirköprü ilçesine 52 km. uzaklıkta bulunan Kunduz yaylası orman dokusunun Altinkaya Baraj Gölüyle birleşmesi bölgeye bambaşka bir güzellik kazandırmaktadır. Burası yayla turizminin yanı sıra doğa yürüyüşleri, su sporları, balık avcılığı, motor gezileri ve kamp yapmak için son derece elverişli alanlara sahiptir. Bölgedeki Orman İşletme Tesisi ise yaz kış gelenlerin dinlenme ve konaklama ihtiyacını karşılamaktadır.

Aktaş Yaylası: 950 metre rakımlı yaylanın Ladik ilçesine uzaklığı 9 km'dir. Yolu asfalt olup, her türlü araç gidebilir. Yayla evleri mevcut olup suyu da vardır. Ayrıca yayladan Ladik Gölü'nün tamamıyla görünmesi, çam ağaçları ile kaplı oluşu ve her tarafın kır çiçekleri ile süslenmiş olması özellikle insana huzur veren temiz yayla havası nedeniyle ilçe ve yöre halkını kendisine çekmekte ve mesire yeri olarak kullanılmakta olup, potansiyel turizm açısından da gelecek vadetmektedir.

Küpecik Yaylası: 1.600 metre rakımlı yaylanın Ladik ilçesine uzaklığı 23 km'dir. Yolun 9 km'lik kısmı asfalt kalan kısmı stabilize ve düzgün ham yol olup, her türlü araçla ulaşım imkânı vardır. Yayla evleri ve bol miktarda suyu mevcuttur. Bu yaylanın suyunun böbrek taşlarını erittiği halk tarafından söylenmekte olup, halk tarafından bu tür hastalıkların tedavisi amacıyla kullanılmaktadır.

Büyükkızıoğlu Yaylası: 1.600 metre rakımlı yaylanın Ladik ilçesine uzaklığı 10 km'dir. Yolu ham yol olup arazi araçları gidebilir. Yayla evleri ve suyu vardır.

Çakırgümüş Yaylası: 1.500 metre rakımlı yaylanın Ladik ilçesine uzaklığı 12 km'dir. Yolu ham yol olup, her türlü araçla ulaşım mümkündür.

Gürcü Yaylası: 1500 metre rakımlı yaylanın Ladik ilçesine uzaklığı 5 km'dir. Yolu stabilize olup her türlü araç gidebilir. Gürcü Yaylası'ndaki gölün donmasıyla doğal buz pisti oluşmaktadır.

4.8.4. Dağlar

Samsun İli topraklarının Karadeniz kıyıları düzlüklerle, güneye uzanan iç kesimleri ise, yükseklikleri fazla olmayan dağ sıraları ile kaplıdır. Bölge, Karadeniz kıyıları ile bu kıyılara içeriden paralel olarak uzanan yüksek dağlar arasındadır. Bu dağlar Ünye-Çarşamba kesiminde doğu-batı, Samsun-Bafra kesiminde doğu-güney,

batı-kuzeybatı yönünü takip eder. Doğudan batıya doğru uzanan ve birbirinin devamı olarak görünen başlıca iki sıra dağ vardır. Bunlardan doğudakine Canik Dağları, batıdakine ise, Çangal Dağları denir.

Canik Dağları: Büyük bölümleri Ordu İlinde bulunan Canik Dağlarının batı uçları Samsun topraklarında bulunur. Yükseklikleri az olan bu dağ sıraları Karadeniz ile iç kesimler arasındaki ulaşım engel olmazlar. Yüksekliği ortalama 1500 metredir.

Çangal Dağları: Samsun İli sınırlarının batı ucundan içeri giren Çangal Dağlarının büyük bir kısmı Sinop İli sınırları içerisinde. Çangal dağlarının ortalama yüksekliği 1500 metredir.

Sıralı Dağlar: Samsun İlinin önemli yüksekliklerinden birisi olan Sıralı Dağlar Kavak İlçesinin doğusunda yer alır ve yüksekliği 1300 metredir.

Kocadağ: Samsun İlinin kuzey kesiminde Kavak ilçesi yakınlarında bulunan Kocadağ 1310 metre yüksekliktedir.

Akdağ: Samsun İlinin en yüksek dağı olan Akdağ'ın yüksekliği 2062 metredir. Ladik İlçesi ve Amasya arasında bulunan Akdağ zengin orman yapısına sahiptir.

Kunduz Dağları: Samsun İli Vezirköprü İlçesi toprakları üzerinde bulunan Kunduz Dağlarının yüksekliği 1783 metredir. Ünlü kunduz ormanları ile birlikte anılan dağ orman ürünlerinin çokluğu ile ülke çapında bir şöhrete sahiptir.

Hacılar Dağı: Ankara -Samsun karayolu üzerinde, Kavak ilçesinden sonra yer alan Hacılar dağının yüksekliği 1150 metredir. Bundan sonra Mahmur Dağlarını görmekteyiz.

Nebyan Dağları: Samsun'un kuzey batısında bulunan Koca Dağın batısında bulunan Nebyan Dağlarının yüksekliği 1224 metredir.

Bu dağlardan başka, güney doğuda; Akpınar 900 metre ve Böğürtlen Tepe 950 metre, doğuda Büyük Dağ ve Topuzlu 950 metre, güney doğuda Saltuk Tepesi 1150 metre, Kavakta Kocaçaltepe 913 metre, Mert Irmağı sağ yönünde Çadırtepe 110 metre, Kürtün Irmağının sağında limana doğru uzanan Toraman Tepe 125 metre, yüksekliklerinde tepeler de mevcuttur.

4.8.5. Akarsular

Yeşilırmak: Sivas'ın Koyulhisar İlçesinin güneyindeki Köseadağ'ın yamaçlarından doğarak Sivas, Tokat ve Amasya İllerinden geçtikten sonra kuzeydoğu yönünde akar ve Samsun-Tokat sınırını oluşturur. Bu bölgede Karakuş Çayı'nı da alarak Canik Dağları'nı ve Ayvacık İlçesini geçen Yeşilırmak Çarşamba İlçesini ortadan ikiye bölerek, Civa Burnu'ndan Karadeniz'e dökülür. Yeşilırmak'ın önemli kolları Tozanlı Irmağı, Tokat Çayı, Kelkit Çayı ve Çekerek Suyu'dur. Uzunluğu 468 km olan Yeşilırmak'ın akış hızı saatte 5 km, en kurak mevsimde su yüksekliği 9 metre doğu sahilinde ise 5.5 metredir.

Kızılırmak: 1182 km. uzunluğu ile Türkiye'nin kendi sınırları içinde denize ulaşan en uzun nehri olan Kızılırmak, Sivas'ın İmranlı İlçesinin doğusundaki Kızıldağ'dan doğmaktadır. Kızılırmak Orta Anadolu Bölgesi'nde geniş bir yay çizdikten sonra Sivas, Kayseri, Nevşehir, Kırşehir, Ankara ve Çankırı ve İllerini suladıktan sonra Çorum'un Osmancık İlçesinden Karadeniz bölgesine girer. Bafra'nın batısında kollara ayrılan ırmak Bafra İlçesinin içinden geçerek Bafra Burnu'ndan Karadeniz'e dökülür. Burada 560 km²'lik yüzölçümü ile Türkiye'nin en büyük delta ovalarından olan Bafra ovasını oluşturur. Kızılırmak'ın başlıca kolları Delice Suyu, Devrez Çayı ve Gökırmak'tır. Bafra yakınlarında yapılan ölçümlere göre en kurak zamanda genişliği 46

metre derinliği 1.30 metredir. Saniyede 21 metreküp su akıtır. Akış hızı ise saatte 4 ila 6 km arasındadır.

Terme Çayı: Terme Çayı Kara ormandan doğar. Simenit etrafındaki sazlıkları besleyen Terme Çayı İlçeyi ikiye bölerek Karadeniz'e dökülür. Genişliği 30 metre derinliği yaklaşık 1 metre olan Terme Çayı çeltik tarlalarına hayat verir.

Diğer Akarsular: Mert Irmağı, Kürtün Çayı, Miliç ırmağı, Ters akan Çayı, Karaboğaz Deresi, Akçay, Uluçay, Esenli, İncesu, Hızırilyas, Ballica deresi, Abdal deresi ve Güdedi gibi irili ufaklı akarsular vardır..

4.8.6. Ovalar

Çarşamba Ovası: Erbaa ilçesinde geçen Yeşilırmak nehri Çarşamba İlçesine ulaştıktan sonra Civa Burnu'ndan Karadeniz'e dökülürken çok kıymetli alüvyonlu Çarşamba Ova'sını meydana getirir. Kirazlık'tan başlayan Çarşamba Ovasının yüz ölçümü 89.500 hektardır. DSİ tarafından yaptırılan su kanalları sayesinde arazinin % 70 i tarıma elverişli hale getirilmiştir. Geri kalan % 30'luk kısım ise ormanlık, sazlık ve bataklıktır. Sulama alanı 82.707 ha olup 19.031 ha'nın inşaatı devam etmektedir.

Bafra Ovası: Bafra İlçesine gelen Kızılırmak, Bafra'da çeşitli kollara ayrılır. Bafra burnundan denize dökülen Kızılırmak, ardında geniş ve alüvyonlu topraklar bırakır. 47.727 hektarlık ovanın 6.150 ha lık alan hâlihazırda sulanmaktadır. Türkiye'nin en verimli ovalarından biridir. DSİ tarafından yaptırılan sulama kanalları ile sulanan ovanın kuzey kısımları çorak arazidir. Bu yerlerde hayvancılık yapılmaktadır.

4.8.7. Göller

Bölgedeki göller zaman zaman değişen akarsu yataklarından meydana gelmiştir. Yörenin gölleri Bafra, Çarşamba ve Ladik İlçelerinde toplanmıştır.

Liman Gölü: Bafra ya 20 km uzaklıktadır. 3 km büyüklüğündeki göl bazı kollarla denize açılmıştır. Bu kolların uzunluğu bazı yerlerde 2000 metreyi bulur. Gölde kefal ve sazan balığı avcılığı yapılmaktadır. Liman gölünün güneyinde Balık gölü kuzeyinde ise Karaboğaz Gölü vardır.

Ladik Gölü: Tersakan ırmağının kaynağını teşkil eden Ladik Gölü Ladik'e 10 km uzaklıktadır. Gölde alabalık ve turna balığı bulunmaktadır. Balıkçılık yanında üzerinde yüzen adacıkları (Torf) ve geniş bir sazlık alana sahip olan Ladik Gölü son derece ilgi çekici bir doğal sit alanıdır. Tabii güzelliği, etrafının ağaçlarla çevrili olması, insanı dinlendiren temiz havası ile ilçenin önemli bir mesire yeri olmuştur. Gölden toplanan sazlar hasır yapımında kullanılır. Gölün uzunluğu 5 km genişliği 2 km ve yüz ölçümü 10 km² karedir.

Simenit Gölü: Bu Göl Terme Çayı yatağının değişmesi ile meydana gelmiştir. Terme hudutları içerisinde bulunan gölde balıkçılık yapılmaktadır. Terme'ye 20 km uzaklıkta bulunan göl, kanalla birbirine bağlanmış iki göl görünümündedir. Kışın yağmur suları ile beslenen göl, fırtınalı zamanlarda zaman zaman deniz suyunu göle karışması ile dolar.

Diğer Göller: Bunlar, Bafra'da Kızılırmak tarafından meydana getirilmiş Karagöz, Dutdibi, Çernek, Uzun göl ve Tombul Gölü'dür. Yeşilırmak ise Çarşamba'da Akçagöl, Akarcık, Dumanlı ve Kör ırmak adıyla bilinen gölleri oluşturmuştur.

4.8.8. Barajlar

Hasan Uğurlu Barajı ve Hidro Elektrik Santrali (HES) : Baraj, Yeşilırmak'ın Ayvacık İlçesinden geçtiği alanda, elektrik enerjisi üretimi amacı ile

1971-1981 yılları arasında inşa edilmiştir. Baraja Trafik kazasında ölen merhum Samsun DSİ 7.Bölge Müdürü Hasan Uğurlu'nun adı verilmiştir. Türkiye'nin en büyük barajlarından biri olan baraj, tamamen Türk firma ve mühendisleri tarafından gerçekleştirilmiştir. Yalnızca makine ve elektrikle ilgili ekipmanlar yurtdışından getirilmiştir. Barajın 2.Ünitesi 1979 yılında, 3.Ünitesi ise 1982 yılında, 4.Ünitesi de 1983 yılında işletmeye açılmıştır.

Suat Uğurlu Barajı ve Hidro Elektrik Santrali: Hasan Uğurlu barajının 18 km aşağısında Yeşilirmak'ın Çarşamba ovasına açıldığı yerde bulunan barajın yapımına da 1975 yılında başlanılmıştır. Balahur barajı adı ile başlanan baraja daha sonra trafik kazasında Hasan Uğurlu ile hayatını kaybeden eşi Suat Uğurlu'nun adı verilmiştir. Projenin amacı enerji üretimi ve Çarşamba ovasının sulanmasıdır. Barajın 1.ve 2. Ünitesi 1979 yılı sonunda, 3. ve 4. Ünitesi de 1983 Martında işletmeye açılmıştır.

Altinkaya Barajı ve Hidro Elektrik Santrali: Altinkaya barajı ve HES Bafra ilçe merkezinin 35 km güney batısında Kızılırmak üzerinde yer almaktadır. Baraj elektrik enerjisi üretimi için ve taşkın önleme amacıyla yapılmıştır. Barajın ilk iki ünitesi 1987, diğer ikisi 1988 senesinde devreye girmiştir.

Derbent Barajı: **Derbent** Barajı Altinkaya'nın 30 km mansabında olup yüzer baraj sınıfına girer. **Derbent** barajı Bafra'ya 7 km uzaklıktadır. Baraj enerji üretimi ve yapılan kanallarla Bafra ovası sulama amaçlıdır.

Çakmak Barajı: **Çakmak** Barajı içme-kullanma-sanayi suyu temini için inşa edilmiş bir barajdır. Barajdan verilen toplam su miktarı 4000 litre/saniye olup içme suyu için 3540 l/s su verilmekte, Samsun gübre fabrikasında 300 l/s ve Karadeniz bakır fabrikasında ise 460 l/s su kullanılmaktadır.

Vezirköprü Barajı: İstavloz Çayı üzerinde, sulama amacıyla inşa edilmiş bir barajdır.

Ondokuzmayıs Barajı: Engiz Çayı üzerinde, sulama ve içme suyu amacıyla inşa edilmiş bir barajdır. Kaya gövde dolgu tipi olan baraj 1.665 hektarlık bir alana sulama hizmeti verirken, yıllık 38 hm³lük de içme suyu sağlamaktadır.

4.9. İklim

Samsun genellikle ılıman bir iklime sahiptir. Ancak sahil şeridi ve iç kesimlerinde iklim iki ayrı özellik gösterir. Sahil şeridinde (Merkez ilçe, Terme, Çarşamba, Bafra, Alaçam,19 Mayıs, Tekkeköy ve Yakakent) Karadeniz ikliminin etkileri görülür. Bunun için sahil şeridinde yazlar sıcak, kışlar ılık ve yağışlı geçer. İç kesimler (Vezirköprü, Havza, Ladik, Kavak, Asarcık ve Salıpazarı) yüksekliği 2.000 metreyi bulan Akdağ ve 1.500 metreyi bulan Canik dağlarının etkisi altında kalır. Buradaki dağların etkisinden dolayı kışlar soğuk, yağmur ve kar yağışlı, yazlar ise serin geçer. Sıcaklık ve yağış yönünden Samsun hiç bir bölgeye benzemez. Samsun'da aynı gün içerisinde havanın bir kaç kez değiştiği görülür. Bazı yıllar kış ortalarında yazdan günler yaşanır. Sahil şeridinde kar ile kaplı günlerin sayısı 2-3 günü geçmez. İç kesimlerde ise kar yağışından bazen ulaşım aksar.

Yıllık ortalama sıcaklık 15 °C'dir. Yıllık ortalamalara göre en sıcak geçen aylar; Temmuz (23,1 °C) ve Ağustos (23,2 °C), en soğuk geçen aylar ise Ocak (6,9 °C) ve Şubat (6,6 °C) aylarıdır. En yüksek sıcaklık ortalaması, yıllık 18,1°C, en düşük sıcaklık ortalaması ise 11 °C'dir. İlin sahil kesiminde ölçülen sıcaklıklar ile sahilden 10-15 km iç kısımlarda ölçülen sıcaklıklar arasında 10 °C'ye varan farklılıklar bulunmaktadır. Özellikle kış aylarında deniz kıyısından uzaklaştıkça iç kısımlara doğru gidildiğinde sıcaklık değerleri büyük değişim göstermektedir. Güneş, Temmuz ve Ağustos aylarında çok etkilidir.

Karla örtülü gün sayısının olduğu aylar; Aralık (2 gün), Ocak (3 gün), Şubat (4 gün), Mart (2 gün) ve Nisan (1 gün) olup, 1993 yılı Kasım ayında 1 gün ve 1995 yılı Nisan ayında 1 gün kar örtüsü tespit edilmiştir. En yüksek kar örtülü gün sayısı Şubat ayında 4 gün olarak belirlenmiştir. Donlu gün sayısı yıllık ortalama 8'dir.

Yıllık ortalama yağış ülke ortalamasının üzerindedir (676,5 mm). Buna karşılık ildeki yağış oranı, Batı Karadeniz Bölgesi illerindekinden farklıdır. İlde yağış en çok Ekim (86,5 mm) ve Kasım (81,2 mm) aylarında olmaktadır. İlin doğusundaki yağış miktarı batısına göre daha fazladır. Yıllık ortalama yağışlı gün sayısı 156 gün civarındadır.

Samsun, kuzey rüzgârlarına devamlı olarak açıktır. En şiddetli esen rüzgârın yönü güney-güneybatı olup, bu rüzgârın adı Aralık ayında esen Kible rüzgarıdır.

SAMSUN'DA İKLİMİN ENLERİ		
OLAY	TARİHİ	MİKTARI
En Çok Yağış	28.08.2005	113.2 kg/m2
En Hızlı Rüzgar	15.12.1978	124.2 km/sa
En Yüksek Kar	19.01.1976	36.0 cm
En Yüksek Sıcaklık	30.08.2007	37,5°C
En Düşük Sıcaklık	02.03.1978	- 7,0°C

5. Tarımsal Yapı

Tarla Bitkileri

Ürün adı	Ekilen alan (dekar)	Hasat edilen alan (dekar)	Üretim (ton)	Verim (kg/da)
Buğday (Diğer)	1.027.520	1.027.520	280.557	273
Fiğ (Yeşil Ot)	337.178	337.178	454.738	1.349
Mısır (Silajlık)	174.590	174.490	644.608	3.694
Mısır (Dane)	167.063	167.063	81.209	486
Çeltik	144.128	144.128	122.710	851
Ayçiçeği (Yağlık)	115.649	115.649	33.018	286
Tütün	110.576	110.576	7.764	70
Arpa (Diğer)	72.555	72.555	18.572	256
Fasulye (Kuru)	36.624	36.624	3.039	83
Fiğ (Dane)	29.700	29.700	5.487	185
Yulaf (Yeşil Ot)	26.705	26.705	43.027	1.611
Soya	26.404	26.404	10.740	407
Patates (Diğer)	18.415	18.355	39.701	2.163
Şekerpancarı	17.677	17.677	80.427	4.550
Tritikale (Dane)	16.661	16.661	5.273	316
Yulaf (Dane)	14.080	14.080	3.158	224
Korunga (Yeşil Ot)	10.790	10.790	18.413	1.706
Nohut	10.080	10.080	1.244	123
Yonca (Yeşil Ot)	8.360	8.360	25.683	3.072
Kaplıca	4.389	4.389	1.075	245
Çavdar	1.484	1.484	504	340
Sorgum (Yeşil Ot)	750	750	1.500	2.000
Kolza (Kanola)	563	563	198	352
Tritikale (Yeşil Ot)	400	400	500	1.250
Mısır (Hasıl)	200	200	250	1.250
Buğday (Durum)	187	187	33	176
Hayvan Pancarı	150	150	638	4.253
Bezelye	20	20	4	200
Patates (Tatlı)	20	20	20	1.000
Bakla (Yemeklik)	13	13	3	231
Kenevir (Lif)	12	12	1	83
Kenevir (Tohum)	7	7	1	143
Toplam	2.372.950	2.372.790	1.884.095	

Sebzeler

Ürün adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (Ton)	Verim (kg/da)
Fasulye (Taze)	77.607	116.251	1.498
Domates (Sofralık)	48.482	307.887	6.351
Biber (Sivri)	34.594	109.017	3.151
Biber (Salçalık)	30.525	91.032	2.982
Patlıcan	29.046	93.465	3.218
Lahana (Beyaz)	26.895	93.338	3.470
Lahana (Kırmızı)	22.610	78.977	3.493
Biber (Dolmalık)	22.329	69.190	3.099
Karpuz	21.200	121.475	5.730
Lahana (Karayaprak)	21.196	44.224	2.086
Kavun	18.460	51.595	2.795
Ispanak	17.440	23.559	1.351
Marul (Kıvırcık)	14.948	18.341	1.227
Barbunya Fasulye (Taze)	14.158	13.163	930
Hıyar (Sofralık)	8.806	51.121	5.805
Pırasa	8.421	23.648	2.808
Karnıbahar	7.610	15.205	1.998
Bezelye (Taze)	3.160	3.176	1.005
Balkabağı	2.608	6.685	2.563
Turp (Bayır)	2.545	7.600	2.986
Soğan (Taze)	1.546	2.015	1.303
Kabak (Sakız)	1.398	3.232	2.312
Domates (Salçalık)	1.220	5.735	4.701
Marul (Göbekli)	1.032	1.051	1.018
Brokoli	1.022	1.022	1.000
Turp (Kırmızı)	1.015	2.785	2.744
Kırmızı Pancar	1.000	3.000	3.000
Bamya	940	460	489
Soğan (Kuru)	775	1.470	1.897
Maydonoz	379	343	905
Sarımsak (Kuru)	260	340	1.308
Havuç	150	450	3.000
Sarımsak (Taze)	140	185	1.321
Bakla (Taze)	110	104	945
Dereotu	83	81	976
Semizotu	81	119	1.469
Tere	66	64	970
Pazı	65	80	1.231

Ürün adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (Ton)	Verim (kg/da)
Roka	61	61	1.000
Kereviz (Kök)	50	100	2.000
Marul (Aysberg)	50	50	1.000
Nane	34	33	971
Toplam	444.117	1.361.729	

Meyveler

Ürün adı	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim (kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
Ahududu	1	1	1.000	1	0	1
Armut	1.510	8.399	32	264.849	76.510	341.359
Ayva	173	1.957	31	62.424	20.012	82.436
Böğürtlen	93	90	968	93	0	93
Ceviz	12.080	2.903	24	120.134	123.722	243.856
Çilek	337	371	1.101	337	0	337
Dut	0	2.228	39	56.837	13.588	70.425
Elma (Amasya)	173	495	23	21.126	5.890	27.016
Elma (Diğer)	3.399	8.484	18	463.771	165.890	629.661
Elma (Golden)	610	2.556	25	102.986	37.525	140.511
Elma (G.smith)	947	2.129	19	112.518	97.670	210.188
Elma (Starking)	824	2.605	29	89.297	25.780	115.077
Erik	136	3.637	27	135.962	36.662	172.624
Fındık	895.936	69.392	2	43.011.737	3.652.081	46.663.818
İncir	296	2.537	34	74.535	12.475	87.010
Kestane	0	469	18	26.275	5.085	31.360
Kızılcık	0	1.406	14	100.265	10.133	110.398
Kiraz	1.564	2.342	22	107.572	77.205	184.777
Kivi	1.498	2.293	42	54.685	25.895	80.580
Muşmula	8	593	21	28.685	5.300	33.985
Nar	61	330	25	13.265	4.770	18.035
Süpürge Otu	600	213	355	600	0	600
Şeftali (Diğer)	13.143	20.296	45	454.147	115.829	569.976
Nektarin	210	197	28	7.150	4.360	11.510
Tra.Hurması	0	571	47	12.225	11.705	23.930
Üzüm	1.133	1.124	992	1.133	0	1.133
Vişne	707	865	20	43.928	21.813	65.741
Zeytin (Sofralık)	244	55	3	18.320	5.775	24.095
Toplam	935.683	138.538		45.384.857	4.555.675	49.940.532

Örtüaltı Sebze

Grup adı	Ürün adı	Ekilen Alan (da)	Üretim (ton)
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Biber (Dolmalık)	80	260
Örtü Altı (Plastik Sera)	Biber (Dolmalık)	1	3
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Biber (Dolmalık)	1.350	6.480
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Biber (Sivri)	75	244
Örtü Altı (Plastik Sera)	Biber (Sivri)	2	8
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Biber (Sivri)	550	2.970
Örtü Altı (Plastik Sera)	Dereotu	1	1
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Domates	260	1.209
Örtü Altı (Plastik Sera)	Domates	100	1.294
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Domates	1.671	26.457
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Fasulye (Taze)	165	413
Örtü Altı (Plastik Sera)	Fasulye (Taze)	29	112
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Fasulye (Taze)	140	285
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Hıyar	75	300
Örtü Altı (Plastik Sera)	Hıyar	190	2.662
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Hıyar	1.881	28.466
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Ispanak	65	195
Örtü Altı (Plastik Sera)	Ispanak	1	2
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Ispanak	750	1.313
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Kabak (Sakız)	450	1.350
Örtü Altı (Plastik Sera)	Kabak (Sakız)	2	2
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Karpuz	7.500	45.000
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Kavun	7.000	18.200
Örtü Altı (Plastik Sera)	Marul (Göbekli)	12	60
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Marul (Kıvırcık)	455	510
Örtü Altı (Plastik Sera)	Marul (Kıvırcık)	32	71
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Marul (Kıvırcık)	4.776	7.544
Örtü Altı (Plastik Sera)	Maydonoz	3	4
Örtü Altı (Alçak Tünel)	Patlıcan	125	500
Örtü Altı (Plastik Sera)	Patlıcan	11	39
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Patlıcan	700	4.600
Örtü Altı (Plastik Sera)	Roka	1	1
Örtü Altı (Plastik Sera)	Soğan (Taze)	7	15
Toplam		28460	150570

Örtüaltı Süs Bitkileri

Grup adı	Ürün Adı	Alan (m2)	Üretim (ad)
Örtü Altı (Plastik Sera)	Gypsohilla	2.200	15.000
Örtü Altı (Plastik Sera)	Karanfil	2.900	575.000
Örtü Altı (Plastik Sera)	Fresia	300	45.000
Örtü Altı (Plastik Sera)	Diğer Kesme Çiçekler	2.850	85.500
Örtü Altı (Plastik Sera)	Kasımpatı (Krizantem)	2.000	130.000
Örtü Altı (Plastik Sera)	Şebboy	1.500	67.500
Örtü Altı (Plastik Sera)	Gül (Kesme)	13.180	558.240
Örtü Altı (Plastik Sera)	Dış Mekan Süs Bitkileri	9.240	2.493.960
Örtü Altı (Plastik Sera)	Gerbera	1.760	28.880
Örtü Altı (Plastik Sera)	Lisianthus	240	14.400
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	Gül (Kesme)	500	12.500
Örtü Altı (Yüksek Tünel)	İç Mekan Süs Bitkileri	320	2.352
Toplam		36.990	4.028.332

Tarım Arazilerinin Dağılımı

Toplam Alan (dekar)	Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünlerin Ekilen Alanı (dekar)	Nadas Alanı (dekar)	Sebze Bahçeleri Alanı (dekar)	Meyveler, İçecek ve Baharat Bitkilerinin Alanı (dekar)	Süs Bitkileri Alanı (dekar)
3.692.414,22	2.233.367,00	191.132,00	331.581,00	935.683,00	651,22

Tarım Aletleri ve Makineler

Adı	Adet
Biçerdöver (0-5 Yaş)	16
Biçerdöver (11-20 Yaş)	84
Biçerdöver (21 Yaş Ve Üzeri)	135
Biçerdöver (6-10 Yaş)	101
Anıza Ekim Makinası	77
Ark Açma Pulluğu	1.544
Atomizör	2.502
Balya Makinası	770
Biçer Bağlar Makinası	1.104
Civciv Ana Makinası	3
Çiftlik Gübresi Dağıtma Makinası	82
Damla Sulama Tesisi	5.267
Derin Kuyu Pompa	3.249
Dip Kazan (Subsoiler)	399
Diskli Anız Pulluğu (Vanvey)	555

Adı	Adet
Diskli Tırmık (Diskarolar)	2.204
Diskli Traktör Pulluğu	390
Dişli Tırmık	27.076
Döven	576
Elektropomp	8.924
Fındık Harman Makinası	1.544
Fide Dikim Makinası	2.099
Hayvan Pulluğu	13.066
Hayvanla Çekilen Çayır Bıçme Makinası	1
Hayvanla Çekilen Hububat Ekim Makinası	13
Hayvanla Ve Traktörle Çekilen Ara Çapa Makinası	2.922
Karasaban	773
Kepçe (Tarımda Kullanılan)	1.435
Kimyevi Gübre Dağıtma Makinası	4.222
Kombikürüm (Karma Tırmık)	52
Kombine Hububat Ekim Makinası	1.531
Kombine Pancar Hasat Makinası	37
Krema Makinası	931
Kulaklı Anız Pulluğu	43
Kulaklı Traktör Pulluğu	34.169
Kuluçka Makinası	2
Kuyruk Milinden Hareketli Pulverizatör	4.585
Kültüvatör	7.043
Merdane	720
Meyve Hasat Makinaları	33
Mısır Daneleme Makinası	1.784
Mısır Hasat Makinası	80
Mısır Silaj Makinası	1.358
Motopomp (Termik)	4.635
Motorlu Pulverizatör	2.428
Motorlu Tırpan	5.067
Orak Makinası	2.898
Ot Silaj Makinası	114
Ot Tırnığı	547
Pancar Sökme Makinası	287
Patates Dikim Makinası	4
Patates Sökme Makinası	9
Pnömatik Ekim Makinası	466
Rototiller	314

Adı	Adet
Römork (Tarım Arabası)	32.922
Saman Aktarma-Boşaltma Makinası	69
Santrifüj Pompa	2.997
Sap Döver Ve Harman Makinası (Batöz)	8.006
Sap Parçalama Makinası	59
Sap Toplamalı Saman Yapma Makinası	143
Sedyeli, Motorlu Pulverizatör ,Tozlayıcı ,Kombine Atomizör	95
Selektör (Sabit Veya Seyyar)	185
Set Yapma Makinası	53
Sırt Pulverizatörü	16.996
Su Tankeri (Tarımda Kullanılan)	14.734
Süt Sağım Makinası (Seyyar)	3.025
Süt Sağım Tesisi	96
Taş Toplama Makinası	1
Tınav Makinası	62
Toprak Burgusu	214
Toprak Frezesi (Rotovator)	2.137
Toprak Tesviye Makinası	344
Tozlayıcı	1.236
Traktörle Çekilen Çayır Bıçme Makinası	1.921
Traktörle Çekilen Hububat Ekim Makinası	1.838
Üniversal Ekim Makinası (Mekanik) (Pancar Mibzeri Dahil)	202
Ürün Kurutma Makinası	66
Ürün Sınıflandırma Makinası (Selektör Hariç)	5
Yağmurlama Tesisi	5.584
Yayık	19.423
Yem Dağıtıcı Römork	91
Yem Hazırlama Makinası	367
Traktör - İki Akslı (1-10 Bg)	312
Traktör - İki Akslı (11-24 Bg)	1.151
Traktör - İki Akslı (25-34 Bg)	3.329
Traktör - İki Akslı (35-50 Bg)	18.265
Traktör - İki Akslı (51-70 Bg)	12.647
Traktör - İki Akslı (70 Bg'Den Fazla)	3.330
Traktör - Tek Akslı (1-5 Bg)	121
Traktör - Tek Akslı (5 Bg'Den Fazla)	2.385

Büyükbaş Hayvancılık

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)
Sığır (Kültür)	55.550	23.119	78.669	28.794	109.963
Sığır(Melez)	121.201	46.929	168.130	63.082	172.844
Sığır(Yerli)	61.668	21.974	83.642	30.687	37.377
Manda	11.349	2.975	14.324	6.803	6.735
Toplam	249.768	94.997	344.765	129.366	326.919

Küçükbaş Hayvancılık

Hayvan Adı	Yetişkin	Genç-Yavru	Toplam	Sağılan hayvan sayısı (baş)	Süt (Ton)	Kırkılan hayvan sayısı (baş)	Yün kıl tiftik (ton)
Koyun (Yerli)	140.023	35.398	175.421	88.997	7.387	175.421	363,999
Koyun(Merinos)	1.263	1.345	2.608	405	18	2.608	8,943
Keçi(Tiftik)	4	1	5	0	0	5	0,006
Keçi(Kıl)	13.767	6.247	20.014	8.714	836	16.308	8,007
Toplam	155.057	42.991	198.048	98.116	8.241	194.342	381

Kanath

Hayvan Adı	Mevcut Sayı (ad)
Et Tavuğu	1.155.801
Yumurta Tavuğu	1.313.675
Hindi	20.016
Kaz	25.543
Ördek	27.827

Arıcılık

Arıcılık yapan işletme sayısı (ad)	Yeni kovan sayısı (ad)	Eski kovan (ad)	Toplam kovan (ad)	Bal üretimi (ton)	Balmumu üretimi (ton)
1.515	77.111	1.415	78.526	1.166,58	70,669

Gıda Sanayi Envanteri

Faaliyet Konusu	Sayısı
GIDA DIŞI FAALİYET (KURUM, GÜMRÜK, MESKEN VB.)	1
GIDA	11597
BİRİNCİL ÜRETİM	9
BİRİNCİL ÜRETİM-GIDA	9
BİRİNCİL ÜRETİM-YEM	0
KAYDA TABİ GIDA İŞLETMELERİ	11501
SATIŞ	5810
Aktarlar	59
Balık Satış Yeri	67
Büfe	672
Diğer-Gıda Satış	373
Gıda Depoları/Toptancıları	275
Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzeme Satış Yeri	17
Hareketli Taşıt Aracı	3
Her Türlü Market	3392
Kasap	236
Kuru Yemişçiler	59
Manav	143
Mandıra Ürünleri Satış	7
Soğuk hava deposu ve/veya Gıda Nakliyesi	13
Şarküteri	176
Şekerleme-satış	21
Takviye edici gıda depolama	1
Takviye edici gıda satışı	155
Toptancı Halleri	27
Unlu Ürünler Satış Yeri	114
TOPLU TÜKETİM YERİ	4668
Cafe-Bar	332
Diğer-Toplu Tüketim Yeri	90
Dönerci	105
Fast-Food	111
Her Türlü Yemekhane	374
Kahvehane-Çay Ocağı	1715
Kantin	416
Lokanta-Restaurant	1432
Otel	31
Pastacılık Ürünleri-Toplu tüketim	62
ÜRETİM	1023
Alkolsüz içecek üretimi	1
Aromatik sular ve aromatik yağ üretimi	1
Baharat işleme	13
Bal, polen, arı sütü ve temel petek üretimi ve ambalajlama	2
Bisküvi, çikolata, kakaolu ve benzeri ürünler üretimi	2
Bitkisel ve siyah çay işleme	6

Faaliyet Konusu	Sayısı
Çerez, cips ve benzeri ürünler üretimi	3
Diğer gıda üreten iş yerleri	4
Doğal veya fabrikasyon kurutulmuş gıda, kuruyemiş işleme	12
Dondurma ve yenilebilir buz ürünleri üretimi	3
Dondurulmuş gıda maddesi üretimi	1
Ekmek ve ekmek çeşitleri üretimi	419
Entegre fındık, fıstık ve benzeri ürünleri işleme	18
Et ve et ürünleri üretim tesisleri	13
Fermente ve salamura ürün üretimi	4
GIDA İLE TEMAS EDEN MADDE VE MLZ. ÜRETİMİ	18
5996 Sayılı Kanuna Tabii Faaliyet Alanları	18
Diğer gıda ile temas eden madde ve malz. üretimi	1
Kağıt esaslı madde ve malzeme üretimi	7
Plastik esaslı madde ve malzeme üretimi	10
Hazır yemek, tabldot yemek üretimi	52
Hububat ve bakliyat üretimi	32
Kahve ve kahve ürünleri üretimi	1
Makarna ve irmik üretimi	2
Meyve sebze paketlenme, boylama, sarartma ve mumlama	9
Meyve ve/veya sebze işleme	4
Pasta, börek, hamur ve sütü tatlılar gibi pastacılık ürünleri	187
Sıvı ve katı bitkisel yağ üretimi	1
Su ürünleri işleyen iş yerleri	1
Süt ve süt ürünleri üreten iş yerleri	2
Şeker paketlenme	1
Şeker üretimi (paketlenme hariç)	1
Şekerleme üretimi	17
Tahin, helva ve pekmez üretimi	5
Takviye edici gıdaların üretimi	3
Un üretimi	47
Unlu mamuller üretimi	131
Yağhaneler ve yağ dolumu	2
Yeniden ambalajlama/Gıda ambalajlama	5
ONAYA TABİ GIDA İŞLETMELERİ	96
BALIKÇILIK ÜRÜNLERİ	8
İşleme Tesis	3
Taze/Dondurulmuş Balıkçılık Ürünleri Tesis	4
Toptan Satış Yeri	1
ÇİĞ SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ	61
İşleme Tesis	48
Toplama Merkezi	13
ET ÜRÜNLERİ	2
İşleme Tesis	2
EVCİL TIRNAKLILARIN ETİ	1
Parçalama Tesis	1

Faaliyet Konusu	Sayısı
İŞLENMİŞ MESANE, MİDE VE BAĞIRSAKLAR	1
İşleme Tesisi	1
KANATLI VE TAVŞANIMSILARIN ETİ	3
Kesimhane	1
Parçalama Tesisi	2
KIYMA, HAZIRLANMIŞ ET KARIŞIMLARI VE MAE	3
Hazırlanmış Et Karışımı Üreten İşletme	3
YUMURTA VE YUMURTA ÜRÜNLERİ	17
Yumurta Paketleme Tesisi	17
İTHALAT-İHRACAT İŞLETMESİ	30
İHRACAT	7
İHRACAT-GIDA	6
İHRACAT-YEM	1
İTHALAT	23
İTHALAT-GIDA	21
İTHALAT-YEM	2
PAZAR	6
YEM İŞLETMELERİ	461
(5996) KAYDA TABİ YEM İŞLETMELERİ	432
Bitkisel Orijinli Sanayi Yan Ürünü Üreten İşletmeler	43
Ev ve Süs Hayvanları Yemi Satan Yerler	1
Kayda Tabi Karma Yem Üreten İşletme	4
Ev ve Süs Hayvanları Yemi Üreten İşletmeler	1
Gıda Amaçlı Hayvanlar İçin Karma Yem Üreten İşletmeler	3
Kayda Tabi Kendi Yemini Yapan Çiftlikler	4
Kayda Tabi Paketleme Yapan Yem İşletmeleri	1
Kayda Tabi Perakende Yem Satış ve Depolama Yerleri	373
Yem Hammadde Tedarikçileri	4
Yem Hammaddesi İşleyen İşletmeler	1
Yem İthalatçıları	1
(5996) ONAYA TABİ YEM İŞLETMELERİ	13
Onaya Tabi Karma Yem Üreten İşletme	7
Onaya Tabi Perakende Yem Satış Ve Depolama Yerleri	2
Onaya Tabi Premiks Üreten Yem İşletmesi	1
Rendering (Hayvansal Yan Ürün) İşletmesi	3
Balık Unu Üreten Yem İşletmesi	3
KAYDA VE ONAYA TABİ OLMAYAN ÇİFTLİKLER	3
KAYITLI İŞLETMELER	2
Diğer-Kayıtlı Yem İşletmesi	1
Yem Hammadde Tedarikçisi	1
ONAYLI İŞLETMELER	11
Onaya Tabi Yem Depolama ve Satış Yeri	11
GENEL TOPLAM	12104

6. Tarımsal Desteklemeler

HAYVANCILIK DESTEKLERİ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Yem Bitkileri Desteği	1.601.785	2.760.576	3.399.265	6.885.068	20.905.868	25.573.565	10.906.159	11.157.380	11.719.738	12.301.209	13.182.589		120.393.202
Yem birkisi alet makine desteği	0	0	0	0	208.393	256.448							464.841
Damızlık Gebe Düve Desteği	16.800	39.420	11.360	30.750	34.375	106.425							239.130
Suni Tohumlama Desteği (Çiftçiye)	50.600	77.600	187.640										315.840
Suni Tohumlama Desteği (Vet.Hek.)				734.585	1.163.410	1.195.130							3.093.125
Anaç Koyun-Keçi Desteği						189.600	353.718	478.620	925.620	1.595.145	1.980.216		5.522.919
Koyun Islah Desteği										230.590	260.310	284.990	775.890
Anaç Manda Desteği							933.075	1.244.250	1.477.500	1.562.400	2.178.750	2.252.250	9.648.225
Manda Islah Desteği										1.034.500	1.307.150	1.431.300	3.772.950
Anaç Sığır Desteği							1.042.695	2.559.625	3.929.714	6.080.996	6.859.322	6.941.600	27.413.952
Suni Tohumlama Ekipman Desteği		1.700	4.650										6.350
Sun'ı Tohumlamadan Doğan Buzacağı Desteği		18.600	105.250	285.280	1.652.800	1.864.680		566.220	814.620	1.355.775	1.261.775		7.925.000
Süt Desteği		132.910	227.131	392.173	946.047	862.689	588.620	691.487	1.033.137	1.706.386	1.828.358	2.558.618	10.967.556
Su Ürünleri Desteği		563	62.121	253.000	483.880	702.895	779.569	962.428	2.014.264	2.623.820	2.033.394	1.938.129	10.891.635
Ana Arı ve Bal Desteği		1.166	970	50.274	48.110								100.520
Arıcılık Desteklemesi (Kovan Desteği)							81.805	177.972	232.314	308.826	368.840	415.800	1.585.557
Et Teşviki			1.233.454							582.000	3.514.000	4.577.600	9.907.054
Sağım Hiyyeni ve Süt Kalitesi Desteği				12.436,0	48.000								60.436
S-19 Aşı Desteği(Yetiştiriciye)								81.000	108.480	240.275			429.755
Rew-1 Aşı Desteği (Yetiştiriciye)								2.480	16.900	92.672			112.052
Hasatlıklarla Mücadele Desteği (Uygulayıcı Aşı)				113.475	115.013	210.636	52.672	71.839	62.358	63.104			689.097
Küpe Desteği						131.018							131.018
Hasatlıktan Arı İşletme											343.125	684.938	1.028.063
Onaylı Süt Çiftliği Desteklemesi											157.650		157.650
Hasatlık Tazminat Desteği						20.798	20.798	280.086	2.098.104	5.305.358	3.206.027	2.265.464	13.196.635
Su Ürünleri Desteği											2.033.394	1.938.129	3.971.523
Avelik Tekne											5.682.055		5.682.055
Toplam	1.669.185	3.032.535	5.231.841	8.757.041	25.605.896	31.113.884	14.759.111	17.310.959	24.432.749	35.083.057	46.039.305	25.446.468	238.482.031

ALAN BAZLI DESTEKLEMELER	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Doğrudan Gelir Desteği	34.357.229	41.753.956	41.003.104	25.029.010	24.624.987	16.697.515							183.465.801
Mazot ve Gübre -Toprak Analizi Desteği		10.177.526	9.676.107		11.405.400	11.029.546	14.652.979	15.535.422	15.161.211	15.160.504	18.968.227	20.904.232	142.671.154
Organik Tarım							178.940	18.116	106.477	276.331	552.162		1.113.910
İyi Tarım Uygulamaları							7.105		62.714	105.224	208.872		402.031
Fındık Destekleme (Alan Bazlı)								36.756.815	44.978.616	50.498.050	52.644.435	59.100.778	243.978.694
Çatak									1.545.885	1.974.190	2.712.005	4.577.411	10.809.491

Yem Bitkileri					6.885.068	20.905.868	25.317.127	11.834.717	11.157.380	11.719.738	12.301.209	13.182.589	15.841.379	129.145.075
TOPLAM	34.357.229	51.931.482	50.679.211	31.914.078	56.936.255	53.044.188	26.673.741	63.467.733	63.467.733	73.574.641	80.315.508	88.268.290	100.423.800	711.586.156

FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Hububat ve Baklagıl. (Buğday, Arpa, Çeltik)				3.120.956	2.109.160		8.520.482	8.911.372		16.849.009	12.281.511	9.689.660	61.482.150
Yağlı Tohumlu Bit. (Ayç.,Soya, Mısır)			1.758.442	2.653.068	3.343.332	2.258.082	2.780.561	3.903.127		6.961.006	11.302.994		11.302.994
Yağlı Tohumlar (Ayçiçeği)			2.357		29.534	194.295	34.319	67.171	111.097	79.539			23.657.618
Yağlı Tohumlar (Kanolalı)			357.357	699.218	689.530	644.147	524.558	412.651	787.439	1.169.202			518.312
Yağlı Tohumlar (Soya)			268.293	617.305	1.017.079	196.902	331.948	311.851	262.177	267.677			5.284.102
Yağlı Tohumlar (Dane Mısır)													3.273.232
TOPLAM			2.386.449	7.090.547	7.188.635	3.293.426	12.191.868	13.606.172	1.160.713	25.326.433	23.584.505	9.689.660	105.518.408
TELAFLI EDİCİ ÖDEMELER													
Fındık destekleme Ürünleri (Telafî)		5.802.991						829.012	1.041.612	830.141	37.796	111.626	8.653.178
ARIP (Fındık Yerine Alternatif ürün)			888.415	146.014								0	1.034.429
ARIP (Şekerpancarına Alternatif Ürün)		400.311										0	400.311
TOPLAM		6.203.302	888.415	146.014				829.012	1.041.612	830.141	37.796	111.626	10.087.918
TELAFLI EDİCİ ÖDEMELER													
Sertifikalı Toh. Ve Fidan Kull. Dest.				100.456	216.209	484.072	364.807	501.744	593.150	757.188	916.731	1.040.811	4.975.168
Yurtiçi Sertifikalı Tohum Üretim										7.300	12.850		20.150
TOPLAM				100.456	216.209	484.072	364.807	501.744	593.150	764.488	929.581	1.040.811	4.995.318
GENEL TOPLAM	34.357.229	58.134.784	53.954.075	39.251.095	64.341.099	56.821.686	39.230.416	78.404.661	76.370.116	107.236.570	112.820.172	111.265.897	832.187.800

KKYDP	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
EKONOMİK YATIRIMLAR						332.000	1.744.420	3.735.635	3.495.656	4.252.802	3.750.199	6.101.790	23.412.503
MAKİNA EKİPMAN						1.932.630	1.156.112	3.279.711	2.246.897	5.464.605	1.510.639	4.520.509	20.111.103
TOPLAM						2.264.630	2.900.532	7.015.346	5.742.553	9.717.407	5.260.838	10.622.299	43.523.606

DİĞER TARIMSAL DESTEKLER	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
Çiftlik Muhasebe Veri Ağı									14.700	25.125	20.250		60.075
Tarım Yayımları ve Danışmanlık								9.000	273.500	1.252.500	1.958.400	2.517.000	6.010.400
Tarım Sigortaları								1.653.402	3.132.533	2.258.612			7.044.547
TOPLAM								1.662.402	3.420.733	3.536.237	1.978.650	2.517.000	13.115.022

YILLAR	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOPLAM
GENEL TOPLAM	36.026.414	61.167.319	59.185.916	48.008.136	89.946.995	90.200.200	56.890.059	104.393.368	109.966.151	155.573.271	166.098.965	149.851.664	1.127.308.459

7. Kurumsal Yapı

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı 03.06.2011 tarihli, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilerek Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı adını almış ve 08.06.2011 tarih ve 27958 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının görevi; bitkisel ve hayvansal üretim ile su ürünleri üretiminin geliştirilmesi, tarım sektörünün geliştirilmesine ve tarım politikalarının oluşturulmasına yönelik araştırmalar yapılması, gıda üretimi, güvenliği ve güvenilirliği, kırsal kalkınma, toprak, su kaynakları ve biyoçeşitliliğin korunması, verimli kullanılmasının sağlanması, çiftçinin örgütlenmesi ve bilinçlendirilmesi, tarımsal desteklemelerin etkin bir şekilde yönetilmesi, tarımsal piyasaların düzenlenmesi gibi ana faaliyet konularının gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak; gıda, tarım ve hayvancılığa yönelik genel politikaları belirlemek, uygulanmasını izlemek ve denetlemektir. Bakanlık, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

Bakanlığın Hizmet Birimleri:

- Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü.
- Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü.
- Hayvancılık Genel Müdürlüğü.
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü.
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü.
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü.
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü.
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı.
- Strateji Geliştirme Başkanlığı.
- Hukuk Müşavirliği.
- Personel Genel Müdürlüğü.
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı.
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.
- Özel Kalem Müdürlüğü.

7.1. Kanunlar

Sıra	Kanun	Resmi Gazete	
		Tarih	Sayı
1	Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	09.11.1982	17863
2	2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu	31.12.2012	28514
3	2012 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu	29.12.2011	28157
4	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 639 Sayılı KHK	08.06.2011	27958
5	5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu	13.06.2010	27610
5	5977 Sayılı Biyo Güvenlik Kanunu	26.03.2010	27533
6	1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu	10.05.1969	13195
7	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş Kanunu	18.05.2007	26526
8	Şans Oyunları Hasılasından Alınan Vergi, Fon ve Payların Düzenlenmesi Hakkında Kanun	21.03.2007	26469

Sıra	Kanun	Resmi Gazete	
		Tarih	Sayı
9	10 Kasım 1972, 23 Ekim 1978 ve 19 Mart 1991 Tarihlerinde Cenevre'de Gözden Geçirilen 2 Aralık 1961 Tarihli Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunması Uluslararası Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	17.03.2007	26465
10	5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu	08.11.2006	26340
11	5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	16.06.2006	26200
12	5488 Sayılı Tarım Kanunu	25.04.2006	26149
13	5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu	19.07.2005	25880
14	5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu	21.06.2005	25852
15	5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu	04.03.2005	25745
16	5262 Sayılı Organik Tarım Kanunu	03.12.2004	25659
17	4734 Kamu İhale Kanunu	27.07.2004	25534
18	5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu	06.07.2004	25514
19	5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu	01.07.2004	25509
20	5188 Sayılı Özel Güvenlik Hizmetine Dair Kanun	26.06.2004	25504
21	5042 Sayılı Yeni Bitki Çeşitlerine Ait Islahçı Haklarının Korunmasına Ait Kanun	15.01.2004	25347
22	4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu	22.01.2002	24648
23	4857 Sayılı İş Kanunu	10.06.2003	25134
24	4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	22.01.2002	24648
25	4342 Sayılı Mera Kanunu	28.02.1998	23272
26	4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun	27.11.1994	22124
27	399 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	29.01.1990	20417
28	3288 Sayılı Kanun (1380 Sayılı Kanunu Tadil Eden Kanun)	28.05.1986	19120
29	233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	18.06.1984	18435
30	2946 Sayılı Kamu Konutları Kanunu	11.11.1983	18218
31	2844 Sayılı Fındık Üretiminin Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun	18.06.1983	18081
32	2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun	05.07.1977	15987
33	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu	04.04.1971	13799
34	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	23.07.1965	12056
35	6132 Sayılı At Yarışları Kanunu	15.07.1953	8458
36	Atatürk Orman Çiftliği Kuruluş Kanunu	01.04.1950	7472
37	4760 Sayılı Toprak Bayramı Kanunu	16.06.1945	6033
38	5746 Sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun	28.02.2008	5746
39	5300 Sayılı Lisanslı Depoculuk Kanunu	10.02.2005	5300
40	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	10.12.2003	5018
41	5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	10.12.2003	5018

Sıra	Kanun	Resmi Gazete	
		Tarih	Sayı
42	4982 Bilgi Edinme Kanunu	09.10.2003	4982
43	3039 Sayılı Çeltik Ekim Kanunu	23.06.1936	3337
44	2903 Sayılı Pamuk Islahı Kanunu	01.02.1936	3221
45	3573 Sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerin Aşılattırılması Hakkında Kanun	07.02.1939	4126

Kaynak: GTHB

7.2. Samsun Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğünün Görevleri

a) İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,

b) Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,

c) Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleştirilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile işbirliği yapmak,

ç) Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla işbirliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,

d) İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,

e) Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,

f) İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,

g) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterleri ve yönetim esaslarını belirleyerek değerlendirme ve gerekli iletişimi sağlamak,

ğ) İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak, gerek bunları, gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,

h) İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,

ı) Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,

i) Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik v.b. merkezleri yönetmek; özel sektörce kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,

j) Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek

k) Özel sektörce kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,

l) İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,

m) Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,

n) İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları enemek,

o) İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,

ö) İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından, gıda ve yem sanayi ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerin il düzeyindekilerini yürütmek,

p) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek,

r) Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldirmek, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.

s) Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,

ş) Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,

t) Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,

- u) Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
- ü) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtlarını yapmak, izinlerini vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- v) Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulünü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,
- y) Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek, Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,
- z) Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,
- aa) Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulamak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- bb) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmaların il düzeyinde olanlarını yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/06/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,
- cc) Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- çç) Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,
- dd) Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp denetlemek.
- ee) Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- ff) İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- gg) Bakanlığın il müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- hh) İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- ıı) İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,
- ii) Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- jj) Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,

kk) Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,

ll) İldeki toprak-bitki-sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.

mm) Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

nn) Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini öğretmek ve yaymak,

oo) İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkânları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

öö) Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

pp) İlde kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

rr) Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

ss) İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

şş) Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlama, uygulama ve değerlendirmesini yapmak,

tt) İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

uu) Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

7.3. Teşkilat Yapısı

İl Müdürü	
	Hukuk
	İl Müdür Yardımcıları
İdari	* İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü
	* Döner Sermaye Saymanlığı
	* Sivil Savunma
Teknik	* Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
	* Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
	* Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
	* Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü
Sağlık	* Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
	* Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
	İlçe Müdürlükleri
	* Alaçam İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Asarcık İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Atakum İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Ayvacköy İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Bafra İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Canik İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Çarşamba İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Havza İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* İlkadım İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Kavak İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Ladik İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Ondokuzmayıs İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Salıpazarı İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Tekkeköy İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Terme İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Vezirköprü İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
	* Yakakent İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

7.4. Bina Durumu

İl genelinde 13 hizmet binası, 43 lojman, 1 sosyal tesis mevcuttur. İlçelerimizden Asarcık, 19 Mayıs, Salıpazarı, Tekkeköy, Canik ve İlkadım Hükümet Konaklarında, Ayvacık ve Çarşamba kirada, diğerleri kendi binalarında hizmet vermektedir.

7.5. Araç Durumu

		Binek oto	Pick-up	Jeep	Karavan	Kamyonet	Kamyon	Traktör	Toplam
1	Merkez	5	5	2	1	3	1	1	18
2	Alaçam	1				1			2
3	Asarcık	1							1
4	Ayvacık	1	1						2
5	Bafra	3	1					1	5
6	Çarşamba	4	2					1	7
7	Havza	3							3
8	Kavak	1							1
9	Ladik	2							2
10	Ondokuzmayıs	1	1						2
11	Salıpazarı	1							1
12	Tekkeköy	3							3
13	Terme	2	1						3
14	Vezirköprü	1							1
15	Yakakent	1							1
16	Atakum								
17	Canik								
18	İlkadım								
Toplam		30	11	2	1	4	1	3	53

7.6. Personel Durumu

	İ.M.İ	TAR. ALT. ARZ.DĞ.	BİT.ÜRT. BİT.SAĞ.	HAY. SAĞ. SU ÜRN.	KOOR. TAR. VER.	KIR. KAL.ÖRG.	GIDA VE YEM	İL TOPLAM	ALAÇAM	ASARCİK	ATAKUM	AVYACIK	BAFRA	CANİK	ÇARŞAMBA	HAVZA	İL KADIM	KAVAK	LADİK	19 MAYIS	SALIPAZARI	TEKKEKÖY	TERME	VEZİRKÖPRÜ	VAKAKENT	İLÇE TOPLAM	GENEL TOPLAM
YÖNETİCİ	5	1	1	1	1	1	1	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	28
ZİRAAT MÜHENDİSİ	2	22	33	1	20	14	16	108	2	1	10	3	12	7	8	2	12	5	1	6	2	7	6	2	4	90	198
GIDA MÜHENDİSİ						1	7	8					1		3	1	1					1		1		8	16
SU ÜRÜN MÜHENDİSİ				3		1		4	1				3	1	1		1			3			1		1	12	16
BALIKÇILIK TEKNJ. MÜH								0																1	1	1	1
TÜTÜN TEKNOLOJİSİ MÜH	4	4	4	2	2	1	1	12	2		5		6	2			3			2						20	32
KİMYA MÜHENDİSİ		1		2			1	4																		0	4
ÇEVRE MÜHENDİSİ		1			1			2																		0	2
ORMAN MÜHENDİSİ						2		2																		0	2
JEOLOJİ MÜHENDİSİ						1		1																		0	1
ELEKTRİK MÜHENDİSİ	1					1		2																		0	2
MAKİNA MÜHENDİSİ						1		1																		0	1
JEODEZİ ve FOTOĞR. MÜH.		1	2					3																		0	3
HARİTA MÜHENDİSİ		4	1					5																		0	5
MİMAR	1							1																		0	1
VETERİNER HEKİM				10	1		4	15	2	1	3		4	2	3	2	2	1		2	1	2	2	1	1	29	44
VET.SAĞ. TEKNİKERİ				8				8	2	1	1		1	3	3	1	1	3	1	1	1		4		1	24	32
VET.SAĞ. TEKNİSYENİ	1			19				20	4	1	3	1	5	1	3	2	2	2	1	10	1	4	7	3	9	59	79
SAĞLIK TEKNİKERİ	1			2				3						1	1					1				1		4	7

	İ.M.İ	TAR. ALT. ARZ.DĞ.	BİT.ÜRT. BİT.SAĞ.	HAY. SAĞ. SU ÜRN.	KOOR. TAR. VER.	KIR. KAL.ÖRG.	GIDA VE YEM	İL TOPLAM	ALAÇAM	ASARCİK	ATAKUM	AYVACIK	BAFRA	CANİK	ÇARŞAMBA	HAVZA	İLKADIM	KAVAK	LADİK	19 MAYIS	SALIPAZARI	TEKKEKÖY	TERME	VEZİRKÖPRÜ	YAKAKENT	İLÇE TOPLAM	GENEL TOPLAM	
ÇEV.SAĞ.TEKNİSYENİ			1					1																		0	1	
EV EKO.TEKNİSYENİ			2			1		3												1	1	1	2			4	7	
SOSYOLOG					1			1																		0	1	
BİYOLOG							1	1																		0	1	
EKONOMİST					2			2																		0	2	
ARAŞTIRMACI	1						1	2																		0	2	
TEKNİKER (Ziraat)	2		5	5	9	1		22	1	5			4	6	8	5	3	1	1	1	4	2	4	6	1	2	53	75
TEKNİKER (Diğer)	6	6	2	1	1			16		1					1								1			3	19	
TEKNİKER (Tütün)	2							2		2			1				1	1							1	6	8	
TEKNİKER (Su Ürünleri)								0																		0	0	
TEKNİSYEN (Ziraat)			1					1	2	2			5			1	1		1	2			1	1	2	18	19	
TEKNİSYEN (E.M.L)	11	1	1	2		1	2	17		1			2		1					1	1		2	1		9	26	
TEKNİSYEN YARD.	2						1	3												1					1	4		
SİVİL SAVUNMA UZMANI	1							1																		0	1	
SAYMAN								0																		0	0	
AYNIYAT SAYMANI	1							1																		0	1	
ŞEF	4						1	5																		0	5	
AVUKAT	1							1								1										1	2	
İSTATİSTİKÇİ	1							1																		0	1	
MEMUR								0	2	1	1		1	1		1	1	1		2		1	2			14	14	
VERİ HAZ.KONT.İŞL.	1	1	1					3							1							1	2			4	7	

	İ.M.İ	TAR. ALT. ARZ.DĞ.	BİT.ÜRT. BİT.SAĞ.	HAY. SAĞ. SU ÜRN.	KOOR. TAR. VER.	KIR. KAL.ÖRG.	GIDA VE YEM	İL TOPLAM	ALAÇAM	ASARCİK	ATAKUM	AVYACIK	BAFRA	CANİK	ÇARŞAMBA	HAVZA	İL.KADİM	KAVAK	LADİK	19 MAYIS	SALIPAZARI	TEKKEKÖY	TERME	VEZİRKÖPRÜ	YAKAKENT	İLÇE TOPLAM	GENEL TOPLAM	
BİLSAYAR İŞLETMENİ	4							4		1									1		1	1				4	8	
MÜH.(PEYZAJ MİMARİ)			1					1																		0	1	
HİZMETLİ		1			1			2	1			1	1													3	5	
KORUMA GÜV.GÖR.	8							8																		0	8	
ŞOFÖR	1							1					1	1												2	3	
AŞCI	1							1																		0	1	
MEMUR TOPLAM	62	37	54	56	39	26	36	310	20	6	36	6	48	26	34	16	30	15	7	37	10	23	35	14	23	386	696	
İŞÇİ	40	6	1			1	2	50	2	1	6	2	14	8	10	5	9	2	4	3	2	4	4	4	2	82	132	
GEÇİCİ PERS.(4/C)	5	4	2	2	2	2	2	15					3	1	1	1		1		3			1	5		16	31	
İŞÇİ TOPLAM	45	6	5	2	2	1	4	65	2	1	6	2	17	9	11	6	9	3	4	4	6	2	4	5	9	2	98	163
4/A MÜHENDİS								0	7	3	7	3	14	10	16	8	2	4	3	5	6	5	10	6	2	111	111	
4/A SU ÜRÜNLERİ MÜH.								0															1	1		2	2	
4/A VETERİNER HEKİM								0	4	4	4	1	9	4	8	5	3	5	1	4			5	6	10	3	76	76
4/A TOPLAM	0	0	0	0	0	0	0	0	11	7	11	4	23	14	24	13	5	9	4	9	6	10	17	17	5	189	189	
4/B VETERİNER HEKİM								0							1											2	2	
4/B SÖZLEŞMELİ TOPLAM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	2	
GENEL TOPLAM	107	43	59	58	41	27	40	375	33	14	53	12	88	49	70	35	44	27	15	52	18	38	57	40	30	675	1050	

8. Stratejik Alanlar

1. Tarımsal Üretim ve Arz Güvenliği

Tarımsal üretim; toprak, su ve biyolojik kaynaklar ile birlikte tarımsal girdiler kullanılarak yapılan bitkisel, hayvansal, su ürünleri, mikroorganizma ve enerji üretimini ifade etmektedir.

Yeterli ve güvenilir gıda üretimi ve tüketimi, tüm toplumların öncelikli konularından biridir. Her insan, yeterli kalitede ve ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda, sağlıklı ve güvenilir gıdaya ulaşabilmelidir.

Son dönemde Dünya’da yaşanan sosyo-ekonomik ve politik gelişmeler, küresel ekonomi kutuplarındaki ülke profil değişimleri ve artan nüfus baskısı, toplumların temel besin kaynaklarına zamanında yeteri kadar erişimini daha da önemli kılmaktadır. Gelişmiş ülkelerin tarımsal ihracatlarını artırma hedefleri yanında, gelişmekte olan ülkelerin tarımı kalkınmada öncelikli sektör olarak görmeleri ise tarım sektörünün ne denli stratejik bir sektör olduğu gerçeğini gün geçtikçe daha açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Dünya tarımı yenilenebilir enerji ihtiyacı, küresel iklim değişikliği ve çevre sorunlarının arz güvenliğini tehdit ettiği; bu bağlamda tarımsal ürün arz ve talebinin yeniden tanımlandığı bir dönemi yaşamaktadır. Biyoyakıtlar, enerji ihtiyacının karşılanması bakımından gelecek vaat etmekle birlikte gıda güvenliği üzerindeki baskısı küresel açıdan ciddi endişeler doğurmaktadır.

Bununla birlikte, küresel iklim değişikliği, ülkelerin arz güvenliği ve tarımsal üretim stratejilerini tehdit etmektedir. Bu değişim ve gelişmelere paralel olarak gıda güvenliğinde öncelikli olarak yeterli tarımsal üretim, sürdürülebilirlik, kalkınma ve ekolojik dengeyi koruyan politikalar ön plana çıkmaktadır.

Bakanlığımızca, ülkemiz nüfusunun yeterli ve dengeli beslenme ve kaliteli tarım ürünleri ihtiyacını özellikle stratejik öneme haiz tarımsal ürünlerin çevre, insan ve hayvan sağlığını koruyarak sürdürülebilir bir şekilde güvence altına alınması hedeflenmektedir.

Bununla birlikte ülkemizin küresel rekabet gücünü, uluslararası piyasaların talep ettiği kalite ve özelliklerde tarım ürünleri üretimini ve ihracatını artırmak amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilir tarım için doğal kaynakların korunması zorunluluktur. Bu amaçla; kimyevi tarım girdilerini azaltan, toprak ıslahını ve su tasarrufunu sağlayan sistemler geliştirilmekte ve kullanıma sunulmaktadır.

Dünyada tarımın ve insanlığın geleceği bakımından paha biçilemez değerler olan genetik kaynakların muhafaza edilmesi ve tanımlanarak sürdürülebilir şekilde ıslahçıların kullanımına sunulması son derece önemlidir.

Doğal kaynakların korunması yanında tarımsal üretime yönelik girdilerin verimli kullanılması, çevre ve iklim faktörleri doğrultusunda uygun yetiştirme tekniklerinin belirlenmesine yönelik toprak işlemeden hasat sonrası depolamaya kadar olan süreçte teknoloji geliştirme projeleri yürütülmekte ve uygulamaya aktarılmaktadır. Teknolojik gelişmeler ve araştırma bulguları doğrultusunda bu çalışmalara hız verilerek devam edilecektir.

Biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı veya toleranslı, yüksek verimli, sanayiye, ihracata ve tüketici alışkanlıklarına uygun, kaliteli çeşit geliştirme çalışmaları yürütülmektedir. Küresel iklim değişikliği sonucu oluşabilecek kuraklık riskine karşı kuraklıkla mücadele stratejisi yürürlüktedir.

Hayvan ve bitki genetik kaynakları koruma ve tescil çalışmaları, genetik kaynakların korunması, karakterizasyonu, kayıt altına alınması ve sürdürülebilir tarım içerisinde genetik kaynak olarak kullanılması ve kültüre alınmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Dünyanın üçüncü büyük gen bankası olan Türkiye Tohum Gen Bankası kurulmuş ve saklanan materyal sayısı gün geçtikçe artırılmaktadır. Genetik kaynaklarımız modern biyoteknoloji ile bütünleştirilerek Türkiye, bölgesinde lider tarımsal teknoloji transfer merkezi haline getirilecektir.

Bakanlığımızca iklim, toprak, topografya, arazi sınıfları ve kullanım şekillerine dayalı olarak Tarım Havzaları belirlenmiştir. Ürünlerin en uygun havzalarda üretilmelerini teşvik edecek destekleme politikası uygulanacaktır. Bununla birlikte hayvansal üretimde arz dengesinin sağlanmasında yüksek verimli etçi, sütçü, kombine ırkların yaygınlaştırılması ve küçükbaş hayvancılığa yönelik üretim teşvik edilecek, kanatlı et ürünleri ve su ürünleri ihracatı geliştirilecektir.

Meraların ıslahı ve kullanımında yaşanan sorunları çözecek ve hayvancılık yatırımlarına imkân tanıyacak düzenlemeler gerçekleştirilerek meralarımızın verimli ve sürdürülebilir kullanımı sağlanacaktır.

Ülkemizde su kaynaklarından, avcılık yolu ile elde edilen miktar sabit bir seyir gösterirken, yetiştiricilikten elde edilen miktar sürekli artış göstermektedir. Bu durum yürütülen politika sayesinde stoklarımızın sürdürülebilir işletildiğinin önemli bir göstergesidir.

Su ürünleri kaynaklarımızdan sürdürülebilir bir şekilde yararlanabilmek için, numuneler alınarak su kaynaklarımızın kalite kriterleri denetlenecek ve kontrol altında tutulacaktır. İç sulardaki kaynaklarımıza, yavru balık bırakmak sureti ile stoklar korunacak ve 15 metre üzerindeki bütün balıkçı gemileri uzaktan algılama sistemi ile takip edilerek denizlerimizdeki balık stokları üzerindeki baskı kontrol altında tutulacak ve kaçak avcılık önlenecektir.

Tarım ürünlerinde fiyat istikrarının sağlanması, et ve süt başta olmak üzere tarım ürünlerinde fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkisinin ortadan kaldırılması için piyasa düzenleme mekanizmaları oluşturulacak, düzenleyici niteliği olan kurum ve kuruluşların idari ve teknik kapasiteleri güçlendirilecektir. Ürün arzı ile çiftçi gelirlerinde istikrarın sağlanması amacıyla lisanslı depoculuk ve sözleşmeli üretim geliştirilecektir.

Değişen tüketim alışkanlıkları ve ihtiyaçlar doğrultusunda; çağdaş, bilimsel ve teknolojik imkanlardan yararlanarak tarımsal üretim ve arz güvenliğini destekleyen politikalar ile yeterli ve güvenilir gıda arzını sağlamak, üretimi yönlendirmek, makro düzeyde üretim ve ticaret politikaları oluşturmak, uluslararası pazarlarda biyolojik çeşitliği avantaja dönüştürmek, işletme yapılarını iyileştirmek, kırsalda yaşam standartlarını ve refah düzeyini yükseltmek temel yaklaşımımızdır.

2. Gıda Güvenilirliği

Tüm dünyada bireylerin biyolojik büyüme, fizyolojik ve zihinsel gelişimlerini sağlayarak sağlıklı bir yaşam sürdürebilmeleri için yeterli miktarda ve güvenilir gıdayı alabilmeleri gerekmektedir.

Gıda güvenilirliğinin temini için, her türlü gıda maddesinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin teknik ve hijyenik şekilde üretilmesi, işlenmesi, muhafazası, depolanması, pazarlanması ve tüketici sağlığının en üst seviyede korunması Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanındadır.

Gıdalarda olabilecek fiziksel, kimyasal, biyolojik ve her türlü zararların

bertaraf edilmesi için alınan tedbir ve süreçlerin bütünü “gıda güvenilirliği”, raf ömrü süresince fiziksel, kimyasal ve biyolojik riskleri taşımayan gıda ise “güvenilir gıda” olarak tanımlanmaktadır.

Gıda güvenilirliği alanındaki gelişmelerde tüketici sağlığının ve menfaatlerinin en üst düzeyde korunması, multidisipliner bir yaklaşım ve farklı meslekler arasındaki işbirliğinin sağlanması, hatanın yerinde tespiti ve gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması, son ürün kontrolü yerine sistemin kontrolü anlayışının benimsenmesi ve uygulanmasına önem verilmektedir.

Güvenilir gıda üretim ve arzı için öncelikle; tohum, fide, fidan, gübre ve ilaç gibi girdilerin bilinçli olarak uygun zamanda ve gereken miktarda kullanılması ve doğru yetiştirme tekniğinin kullanılması son derece önemlidir.

Hammaddenin elde edildiği ilk aşamada iyi tarım uygulamaları, ürün işleme ve ikincil üretim aşamalarında ise iyi üretim uygulamaları, iyi hijyen uygulamaları, tehlike analizleri ve kritik kontrol noktaları gibi gıda güvenilirliği ve kalitesi için uygun yöntem ve yaklaşımlar uygulanmaktadır. Böylece gıda maddelerinin, üretimden tüketiciye ulaşıncaya kadar bütün aşamalarında güvenilir olması sağlanmaktadır. Bu uygulamalar, sadece gıda maddelerinin üretiminde değil, kullandığımız her türlü üründe kalite ve güvenilirlik anlayışının bir gereği olarak benimsenmiştir.

Gıdanın insan sağlığına zararlı olup olmadığının belirlenmesinde; tüketenin sağlığı üzerinde ani, kısa veya uzun vadede oluşturabileceği muhtemel etkileri yanında, gelecek nesiller üzerindeki etkileri, birikerek artan muhtemel toksik etkileri ve belirli tüketici gruplarının özel sağlık hassasiyetleri de dikkate alınmaktadır.

Bu amaçla yürütülen denetim ve kontrollerle, Türk Gıda Mevzuatına uygun güvenilir ve hijyenik gıda üretiminin sağlanması yanında gıda iş yerlerinin teknik ve hijyenik normlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Gıda güvenilirliğinin önemli bir bölümünü oluşturan gıda hijyeninin teminine yönelik yürütülen denetim ve kontroller; ithalat ve ihracatta yapılan kontroller dahil olmak üzere birincil üretim aşamasından tüketiciye kadar olan tüm aşamalarda; işletmelerin onay/kayıtları ile şüphe, şikayet, izleme, izlenebilirlik, gözetim ve denetim gibi farklı hizmet ve tekniklerin tümünü içermektedir.

Denetim ve kontroller; risk esasına göre uygun sıklıkta ve gıda maddesinin taşıdığı riskle orantılı, işyeri sorumluluğu temelinde yapılmaktadır. Riske dayalı denetim sisteminde; işletmenin asgari teknik ve hijyenik şartları, önceki kontrollerden edinilen bilgi ve deneyimler ile gıda işletmecilerinin uyguladıkları otokontrol sonuçları göz önünde bulundurulmaktadır.

Yapılacak çalışmalarda tüm taraflarla işbirliği yapılması, güvenilir gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerince benimsenmesi son derece önemlidir. Bu nedenle, “çiftlikten sofraya” anlayışı ile tamamlayıcı ve etkin bir gıda ve yem denetiminin sağlanması yoluyla tüketiciye güvenilir gıda arzının temini, tüketici menfaatinin ve toplum sağlığının en üst seviyede korunması ve sektörde haksız rekabetin önlenmesi Bakanlığımızın temel yaklaşımıdır.

Güvenilir gıda üretmek ve tüketiciye güvenilir gıdaları ulaştırmak kadar, tüketicilerin de gıdaları güvenilir bir şekilde nasıl tüketceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleri, tüketici memnuniyetinin en üst düzeyde sağlanması da bu anlayışın gereğidir.

Yaklaşımımız, gıda ve yem güvenilirliğini, halk sağlığı, bitki ve hayvan sağlığı ile hayvan ıslahı ve refahını, tüketici menfaatleri ile çevrenin korunmasını da dikkate alarak korumak ve sağlamaktır.

3. Bitki Sağlığı, Hayvan Sağlığı Ve Refahı

Bitki sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı uygulamaları toplum ve çevre sağlığını etkileyen en önemli unsurlardandır. Bu nedenle insan ve çevre sağlığının korunması ile güvenilir gıda arzını esas alan bitki ve hayvan sağlığı uygulamaları yoluyla; hastalık ve zararlılardan dolayı oluşacak ekonomik kayıpları azaltarak arzulanan üretim seviyelerine ulaşmak, üreticilerin gelir seviyelerini artırmak, ulusal ve uluslararası ticareti kolaylaştırmak temel yaklaşımımızdır.

Bakanlığımız tarafından Ülkemiz bitki ve hayvan sağlığı uygulamalarının uluslararası standartlara getirilmesi, hastalık ve zararlıların kontrol altına alınabilmesi ve eradikasyonunun sağlanması amacıyla ulusal ve uluslararası uygulama ve araştırma projeleri yürütülmektedir.

Ülkeler hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi için hayvan hareketlerinin kontrolüne ve biyogüvenlik önlemlerine büyük önem vermektedirler. Tek bir ülkenin bile bir hastalığı kontrol altına alamaması, komşu ve uzak ülkeler açısından risk oluşturmaktadır. Bu nedenle hayvan sağlığının korunması ve hayvancılığın sürdürülebilmesi için hayvan hastalıklarıyla küresel ölçekte mücadele yapılması gerekmektedir.

Hayvan ve hayvansal ürünlerden insanlara geçen zoonoz hastalıklar nedeniyle toplum sağlığı ciddi olarak tehdit altında kalabilmektedir. Hayvan sağlığının güvence altına alınamadığı bir ortamda insan sağlığını korumak ve gıda güvenilirliğini temin etmek mümkün değildir.

Ayrıca, hayvanların doğasına uygun bir şekilde yetiştirilmesi, bakım, besleme, barındırma ve nakilleri ile ilgili düzenlemeler yapılarak hayvan refahının sağlanması, Veteriner Halk Sağlığı tedbir ve uygulamaları ile hayvanlardan insanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması vazgeçilemez gerekliliklerdir.

Bu amaçla Şap, Sığır Tüberkülozu, Sığır, Koyun ve Keçi Brusella hastalıkları ülkemizden yok edilerek, hayvan sağlığı güvence altına alınacak, gıda güvenilirliği ve bunun sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Hayvanların yetiştirildiği işletmelerde, naklinde ve kesiminde uluslararası kabul gören hayvan refahı koşulları tam anlamıyla uygulanacaktır. Hayvan ve hayvansal ürün ticaretine engel olan hastalıklar yok edilerek Ülkemiz ihracat üssü haline getirilecektir.

Dünyada bitki sağlığı çalışmalarının insana ve çevreye duyarlı bütüncül bir anlayışla yürütülmesi kapsamında karantina tedbirleri ve uygulama çalışmalarının uyum halinde yürütülmesi, biyolojik ve biyoteknik yöntemlerin yaygınlaştırılması önem taşımaktadır.

Bitkilere arız olan hastalık, zararlı, yabancı otlar ve diğer etmenlere karşı biyolojik dengeye zarar vermeden; kültürel tedbirler, mekanik mücadele, biyolojik mücadele ya da en az kimyasal ilaç kullanılan entegre mücadele gibi modern yöntemlerle mücadele edilmesi, bitki sağlığını tehdit eden zararlı organizmalar için risk analizi yapılarak gerekli görülen önleyici tedbirler alınması gerekmektedir. Bitki sağlığı uygulamalarında sürdürülebilir tarımsal üretimin sağlanması ve kalıntısız ürün elde etmek için gerekli tedbirler alınacak, bitkisel üretimde kullanılan pestisitlerin kontrolü ve izlenmesi sağlanacaktır.

Bitki, insan ve çevre sağlığını korumak, tarladan sofraya güvenilir gıda arzını sağlamak amacıyla yapılan yasal düzenlemelerin sistemli bir şekilde uygulamaya aktarılması için başlatılan projeli saha çalışmaları yaygınlaştırılmaktadır. Etkin kontrol ve izleme yapılarak, tüketici ve çevre sağlığını önemseyen bir yaklaşımla daha güvenilir bitki koruma uygulamaları gerçekleştirilecek, bitki koruma ürünlerinin güvenli

kullanımı ve kontrol altına alınabilmesi, kimyasal ilaç kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar geliştirilerek etkin bir şekilde sürdürülecektir.

Bitkisel üretime sağlıklı materyallerle başlamanın garantisi olan ve Avrupa Birliği ülkeleri arasında uygulanan bitki pasaportu sisteminin ülkemizde de uygulanmaya başlaması ve yaygınlaştırılması üretim materyallerinin etkin kontrolünü beraberinde getirmektedir.

Bu çalışmalar yapılırken özellikle ticarete konu olan tarımsal ürünlerde karantina hizmetlerinin etkinliği artırılacak, böylece ticaret kolaylaştırılırken karantinaya tabi organizmaların ülkemize bulaşması ve yayılması önlenecektir.

4. Tarımsal Altyapı Ve Kırsal Kalkınma

Kırsal kalkınma; kırsal alanda yaşayan ve geçimini tarım sektöründen veya diğer kırsal gelir kaynaklarından sağlayan birey ve toplulukların yaşam şartlarını iyileştirmek ve refahını artırmaktır. Sürdürülebilir kırsal kalkınma için verimliliği artırıcı tedbirler ile birlikte entegre kırsal kalkınma anlayışı önem kazanmaktadır.

Tarımsal altyapı ve kırsal kalkınma çalışmaları ile kırsalda çalışan nüfusun hayat standardının yükseltilmesi açısından, sosyal altyapı yatırımlarına da yer verilmektedir. Böylece, pasif üreticiden, katılımcı ve planlama sürecine dahil örgütlü ve üretken üretici modeline geçiş sağlanmaktadır.

Ülkemizdeki tarımsal işletmelerin yapısı dünya ülkeleriyle rekabeti zorlaştırmaktadır. Ekonomik işletme büyüklüğünün korunamaması, sürdürülebilir tarımı tehdit etmekte ve işletmelerin rekabet gücünü zayıflatmaktadır. Ayrıca bu durum, sulama şebekesi ve ulaşım açısından yeterince faydalanılamamasına, üretimin zorlaşmasına, işgücü, sermaye ve üretim kayıplarının artmasına neden olmakta, sınır anlaşmazlıklarına ve sosyal huzursuzluklara yol açmaktadır.

Tarımsal altyapı sorunlarının giderilmesi ve kırsal kalkınmanın sağlanması için; kırsal alanlarda arazi düzenlemesi, işletme ölçeğinin büyütülmesi, üretim ve verim artışlarının sağlanması, işletmelerin gelir ve rekabet güçlerinin artırılması, tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması, istihdam imkanlarının artırılması, kırsal çevrenin korunmasına yönelik tedbirlerin uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Plan döneminde tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesinin de önüne geçmek amacıyla yasal ve yapısal değişiklikler yapılarak, pazar odaklı ve rekabet eksenli tarımsal üretimin önü açılacaktır.

Yapısal sorunların çözümünde arazi toplulaştırması önemli bir araçtır. Toplulaştırma ile parseller büyümekte, parsel sayısı azalmakta, her parsel yola ve sulama kanalına kavuşmakta, işletme merkezi ile parseller arasındaki mesafeler azalmakta, sulama oran ve randımanları artmakta, sınır anlaşmazlıkları giderilmekte ve sosyal huzur sağlanmaktadır. Bu kapsamda, tarla tarımı yapılan alanlarda toplulaştırma çalışmalarına daha da hız verilerek, her yıl 1 Milyon hektar alanın toplulaştırılması tamamlanacaktır.

Sulama, kırsal kalkınmanın itici gücüdür. Her sulama projesi aynı zamanda bir kırsal kalkınma projesidir. Sulama imkânlarının gelmesi ile araziler her yıl ekilebilmekte, ürün çeşitliliği artmakta, verim 2-5 kat artarken, tarıma dayalı sanayi gelişme imkanı bulmaktadır. Su kaynağı sorunu yaşanan alanlardaki rehabilitasyona ihtiyaç duyulan sulama tesislerinin modernizasyonu gerçekleştirilecektir. Sulamada tasarruf sağlayacak ve toprağı koruyacak yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemlerine verilen desteklemelere devam edilecektir.

Tarımsal verilerin tek bir yerde toplanması ve kolay erişim sağlanması için, kurulacak olan Tarım Parsel Bilgi Sistemi (TARBİL) ile Çiftçi Kayıt Sistemi entegre edilecektir. Bunun yanı sıra köy ve ilçelerin gelişme eksenleri belirlenerek, ihtiyaç analizi yapılacak ve hedef odaklı destekleme sistemine geçilecektir.

Pazarlama Bilgi Sistemi kurulacak ve çiftlik verilerinin kayıt altına alınması ve tarımsal politikaların analizlerinin yapılması için Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sisteminin (ÇMVA) etkinliği artırılacaktır. Ayrıca, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve uzaktan algılama teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve etkin olarak kullanılması sağlanacaktır.

Tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması için, küçük ve orta ölçekli işletmeler desteklenecek, tarıma dayalı sanayileşmenin düzenli ve sağlıklı bir şekilde yapılandırılması amacıyla da Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgeleri kurulacaktır.

Aynı zamanda kırsal alanda eğitim-yayım, örgütlenme ve uygun destekleme yöntemleriyle yerel kaynaklar harekete geçirilecek, tarım ve gıda sektörleri modern ve rekabetçi bir yapıya kavuşturulacak, kırsal nüfusun iş ve yaşam koşulları iyileştirilerek refah seviyesi yükseltilecektir.

5. Kurumsal Kapasite

Kurumsal yönetim sistemi ve insan kaynakları, teknolojik ve fiziksel altyapıyı ile sosyal imkanlar ve kurumun ulusal ve uluslararası imajı kurumsal kapasiteyi oluşturmaktadır.

Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak üzere kurumsal yönetim sistemini ve insan kaynakları yönetimini etkin hale getirmek, teknolojik ve fiziksel altyapıyı geliştirmek, sosyal imkanları iyileştirmek, verilen hizmetler ve etkileri konusunda ulusal ve uluslar arası görünürlüğü artırmakla birlikte kurum imajını güçlendirmek amaçlanmaktadır.

Geniş teşkilat yapısı ve köklü bir geçmişe sahip olan Bakanlığımız, hizmet etkinliğini artıracak, çağdaş tarım anlayışına uygun, tarım sektörünün değişen ve gelişen taleplerine daha hızlı cevap verebilecek, mevcut kaynaklardan azami şekilde faydalanacak bir yapıya kavuşmuştur.

Bu değişimle birlikte yönetim anlayışı ve yapısı; çok taraflılığa, katılımcı bir anlayışa, pro-aktif ve gelecek yönelimli, hedef ve hizmet odaklı olmaya, kolaylaştırıcı ve katalizör rolü üstlenen, asli işlevlere yoğunlaşmaya doğru köklü bir değişim gerçekleşmekte, üretme fırsatları oluşturan, toplumun ortak çıkarları için rekabet ortamını gözetken, piyasaları düzenleyen ve denetleyen bir anlayış hakim hale gelmektedir.

Teftiş ve rehberlik hizmetleri ile Bakanlık çalışmalarının mevzuata uygunluğu yanında geliştirmeye yönelik, eğitici, yol gösterici, yön verici çalışmalar benimsenmektedir. Yönetim kademeleri ilişkilerinde iletişim kanallarının açık tutulduğu, objektif performans kriterlerinin belirlendiği, performansa dayalı, katılımcı yönetim sisteminin benimsendiği, kurumsal kültürün önem kazandığı, Bakanlık birimleri arasında ortak çalışma kültürü ve koordinasyonun geliştirildiği kurum anlayışı hakim kılınacaktır.

İhtiyaçlar doğrultusunda mevzuatı geliştirmek ve yönetmek, hukuki altyapıyı izlenebilir, sürekli ve verimli kılmak, iş akış süreçlerini tanımlamak, basitleştirmek ve hızlandırmak için çalışılacak, doğru karar verme yanında hesap verilebilirlik açısından uygulanan politika araçlarının değerlendirilmesi amacıyla etki değerlendirme çalışmaları bütünsel olarak gerçekleştirilecektir. Ulusal ve uluslararası gelişmeler

düzenli olarak takip edilecek, toplantılar düzenlenecek, düzenlenmiş toplantılara aktif katılım sağlanacaktır.

Bakanlığımız insan kaynakları kurum misyonuna göre şekillenmiş ve zaman içerisinde gelişmiştir. Değişen ve gelişen görev alanına uygun değişik meslek gruplarından özveri ile çalışan personel istihdam edilmekte ve bu sayı her geçen yıl artmaktadır. İnsan kaynaklarının görev, yetki ve sorumlulukları açık olarak tanımlanmış halde, liyakat ve kariyer esas alınarak tüm teşkilata dengeli dağılımının sağlanması çalışmaları yapılacaktır, kariyer uzmanlık sistemi güçlendirilerek etkin hale getirilecektir. Personelin istek ve beklentileri de alınarak mesleki ve kişisel gelişimlerini artırmaya yönelik düzenli eğitimler gerçekleştirilecektir.

Çalışanların iş başarısının ve tatminin artırılmasına yönelik çalışma koşullarının, sosyal imkanlar ve özlük haklarının değişen şartlara uygun olarak iyileştirilmesi ve geliştirilmesi, tüm paydaşlar için hizmet alanlarında fiziki ve teknik koşulların üst düzeyde sağlanması ve sürdürülebilir kılınması için çalışmalar yapılacaktır. Diğer taraftan, hizmetlerin sürdürülmesinde bilgi teknolojileri kullanımının en üst düzeye çıkarılması, doğru ve güncel bilgiye erişimin sağlanarak politika üretmede etkin olarak kullanılması sağlanacaktır. Bu amaçla bilgi ve iletişim alt yapısı hizmetin ve çağın gereklerine göre güncellenmekte, geliştirilen e-dönüşüm projeleri ile etkin karar alma, hızlı ve kaliteli hizmet, bilgi yönetimi ve iletişim hedeflenmektedir.

AR-GE çalışmalarının çıktılarının ve etkin iletişim teknolojilerinin kullanıldığı eğitim ve yayım faaliyetlerini gerçekleştirmek böylece sunulan hizmetleri kamuoyu ile paylaşarak tüm paydaşların bilinç düzeyini geliştirmek hedeflenmektedir. Tarım işletmelerinin bilgi, teknik ve yöntemler konusundaki ihtiyaçlarının zamanında ve yeterli düzeyde karşılanmasına yönelik olarak Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetleri geliştirilmektedir. Alanında öncü Web Tarım TV yayınları ile tarımla ilgili güncel konular, yenilikler ve teknolojik gelişmeler paydaşlara ulaştırılmaktadır.

Bakanlığımız faaliyetlerinin tanıtımı, imajının güçlendirilmesi, tarım konusunda yetkin ve doğru bilgilendirme ve yönlendirmelerin yapılması, uygun iletişim araçları kullanılarak hizmetlerin kamuoyuna yansıtılması, paydaşların bilgilendirilmesi, iletişim ve koordinasyonun artırılması sağlanacaktır. Böylelikle hizmetlerin paydaşlara ulaştırılması ve anlatılması ile tanınırlığın artırılması, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapılarak çözüme ve gelişime katkının birlikte gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bakanlığımızı ve tarım sektörünü 2023 Vizyonumuzda belirlenen hedeflere ulaştıracak şekilde, ulaşılabilir, dinamik, kurumsal gelişimini tamamlamış ve ortaya çıkabilecek kurumsal yapılanma ihtiyaçlarını hızlı bir şekilde gerçekleştirebilen bir Bakanlık olarak paydaşlarımız ve tarımın bütün dinamikleriyle işbirliği içinde görevimizi sürdüreceğiz.

9. Stratejik Amaçlar

Tarımsal Üretim ve Arz Güvenliği

1. Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak: Tarımsal ve ekolojik kaynakları korumak, üretimde verim ve kaliteyi artırmak için uygun yöntem ve teknolojiler geliştirmek ve tarım ürünleri ile gıda maddelerinde arz güvenliğini sağlamaktır. Bu amaçla, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile güvenilir ürün arzını sağlayan, risklerin tespit edildiği ve yönetilebilir hale getirildiği sigorta sistemi ile güçlendirilen, rekabet eksenli tarım sektörü oluşturulması amaçlanmaktadır.

Gıda Güvenilirliği

2. *Üretimden tüketime kadar, uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak: Hammaddelerin elde edildiği ilk aşamadan itibaren her türlü gıda maddesinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretimi, işlenmesi, muhafazası, depolanması ve pazarlanması aşamalarında uluslararası standartlara uygun olarak gıda güvenilirliğini temin etmek ve tüketici sağlığını en üst seviyede korumak amaçlanmaktadır.*

Bitki Sağlığı, Hayvan Sağlığı Ve Refahı

3. *Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak: Bitkisel üretiminin rekabetçi ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması için bitki sağlığı konusunda yapılacak çalışmalar son derece önemlidir. Bitkisel üretimde iç ve dış karantina hizmetlerinin, entegre mücadele metotlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, bitki koruma ürünleri ile uygulama ekipmanlarının kontrol ve denetim hizmetlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.*

4. *Hayvan hastalık ve zararlılarını kontrol ve eradike etmek, hayvan refahını sağlamak: Ülkemiz hayvancılığının geliştirilmesi, hayvan ve hayvan ürünlerinin uluslararası hijyen kurallarına uygun üretilmesi için etkin hayvan sağlığı tedbirlerinin uygulanması amaçlanmaktadır. Aynı şekilde zoonoz hastalık risklerinin azaltılarak halk sağlığının korunması ve hayvanların üretim, nakil ve kesimi esnasında gerekli refah koşullarının sağlanması amaçlanmaktadır.*

Tarımsal Altyapı ve Kırsal Kalkınma

5. *Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini artırmak. Kırsal alanda yaşayan ve geçimini tarımdan sağlayan birey ve toplulukların yaşam şartlarını iyileştirmek ve gelirlerini artırmak amaçlanmaktadır. Kırsal alanda ekonomik faaliyetler çeşitlendirilecek, arazi parçalılığı azaltılacak, tarla içi geliştirme hizmetleri ile modern sulama sistemleri kurulacak ve sulama randımanı yükseltilecektir. Kırsal kalkınmanın desteklenmesi amacıyla tahsis edilen ulusal ve uluslararası fonlar etkin olarak değerlendirilecektir. Tarım arazilerinin tarım dışı kullanımı önlenerek ve çevre duyarlılığı içinde toprak ve su kaynakları korunacak ve iyileştirilecektir. Tarımsal bilgi sistemi geliştirilerek elde edilen verilere, karar verici ve kullanıcıların kolayca erişimi sağlanacaktır.*

Kurumsal Kapasite

6. *Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak: Kurumlar görev ve sorumluluklarını personel ve diğer kaynakları ile yerine getirmeye çalışırlar. İnsan kaynağının harekete geçirilmesi ve verimli çalıştırılabilmesi için pek çok unsurun birlikte ele alınması gerekmektedir. Çalışma verimliliğini etkileyen en önemli unsurlardan olan çalışanların kurumsal aidiyet duygusunun geliştirilmesi, motivasyonlarının artırılması ve konforlu bir çalışma ortamının sağlanması amaçlanmaktadır. Görev ve sorumluluk alanındaki değişim ve gelişimin çalışanlarca güncel olarak takip edilmesini sağlamak, personelin bilgi düzeyini ve kişisel gelişimini artırmak hedeflenmektedir. Çalışanların verilere ulaşımını kolaylaştıracak teknik altyapı oluşturulacak ve idari yapı geliştirilecektir.*

10. Stratejik Hedefler

Alanlar	Amaçlar	Hedefler
Tarımsal Üretim ve Arz Güvenliği	1. Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak.	Tarımsal kaynakları korumak, 1. iyileştirmek ve devamlılığını sağlamak.
		Üretimde verim ve kaliteyi artırmaya 2. yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
		Tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak. 3.
Gıda Güvenilirliği	2. Üretimden tüketime kadar, uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak.	Gıda ve yem kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak. 4.
		Gıda ve yem işletmelerinin altyapılarını güçlendirmek ve standartlara uyumunu sağlamak. 5.
		Güvenilir gıda konusunda toplumda duyarlılığı artırmak. 6.
Bitki Sağlığı, Hayvan Sağlığı ve Refahı	3. Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak.	Bitki sağlığı hizmetlerinde entegre ve 7. biyolojik mücadele çalışmalarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
		Bitki koruma ürünleri ile uygulama ekipmanlarının kontrol ve denetim hizmetlerini geliştirmek. 8.
		Bitkisel üretimde iç ve dış karantina hizmetlerini geliştirmek. 9.
	4. Hayvan hastalık ve zararlılarını kontrol ve eradike etmek, hayvan refahını sağlamak.	Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetlerini geliştirmek. 10.
		Hayvan refahının sağlanması için gerekli standart ve sistemleri oluşturmak. 11.
Tarımsal Altyapı ve Kırsal Kalkınma	5. Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini artırmak.	Tarımsal altyapı hizmetlerini geliştirmek. 12.
		Tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesini ve katma değerinin artırılmasını sağlamak. 13.
		Kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak. 14.
Kurumsal Kapasite	6. Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.	Kurumsal yönetim sistemini ve insan kaynakları yönetimini etkin hale getirmek. 15.
		Teknolojik ve fiziksel altyapıyı geliştirmek, sosyal imkanları iyileştirmek. 16.
		Kurum imajını güçlendirmek, etkinliği ve görünürlüğü artırmak. 17.

11. Stratejik Amaçlar ve Stratejiler

Stratejiler, amaçlara ulaşmak için izlenecek yol ve yöntemleri ifade eder.

1. Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak.

- Genetik kaynakların ve biyolojik çeşitliliğin kayıt altına alınması ve muhafaza edilmesi,
- Uluslararası piyasaların talep ettiği kalite ve özelliklerde üretime yönelik tedbirlerin alınması,
- Olumsuz çevre koşullarına dayanıklı çeşit ve ırk geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Çevre dostu üretim tekniklerinin kullanılmasının özendirilmesi,
- Toprak ve su kaynaklarının korunması ve rasyonel kullanımı için modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması,
- Yerüstü ve yer altı su kaynaklarının tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğine karşı korunması için tedbirlerin alınması,
- Meraların özel sektör yatırımlarına açılması,
- Tarımsal ürün piyasalarını düzenleme mekanizmalarının kurulması, lisanslı depoculuk hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması,
- Politika oluşturma sürecinde paydaşlar ile işbirliği yapılması,
- Sertifikalı girdi kullanımına yönelik sistemlerin etkin hale getirilmesi,
- Katma değeri yüksek ve sanayinin ihtiyacı olan ürünlerin geliştirilmesi, çeşitlendirilmesi ve üretiminin teşvik edilmesi,
- Yerli teknoloji geliştirme ve kullanımının teşvik edilmesi,
- Ürünlerin rekabet gücünü ve tüketimini artırmak üzere, pazar araştırmaları yapılması, markalaşma ve üretim periyodunu genişletici tedbirlerin alınması, reklam ve tanıtım amaçlı faaliyetlerin desteklenmesi,
- Uluslararası ticaret politikaları ve standartlarının belirlenmesinde aktif katılım sağlanması,
- Geleneksel ürünlerin katma değeri yüksek ürünler haline getirilmesinin teşvik edilmesi,
- Ürün depolama ve raf ömrünü uzatacak çalışmaların desteklenmesi,
- Modern iletişim ve pazarlama sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması,
- Arazi toplulaştırma çalışmalarının hızlandırılması ve tarım arazilerinin bölünmesinin önlemek amacıyla tedbirlerin alınması,
- Stratejik ürünlerin üretim planlamalarının yapılması,
- Tarım sigortaları sisteminin kapsamının genişletilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Biyoyakıtlara olan talep ile gıda ihtiyacı dengesini gözeterek tedbirlerin alınması,
- Hayvancılık işletmelerinin kapasitesinin artırılmasının teşvik edilmesi,
- Küçükbaş hayvancılığın yaygınlaştırılmasının teşvik edilmesi,
- AB'ye uyum yönündeki çalışmaların sürdürülmesi.

2. Üretimden tüketime kadar uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak.

- Toplumsal bilinçlendirme kampanyalarının yapılması,
- Çiftlikten sofraya güvenilir gıda şartlarının belirlenmesi amacıyla uluslar arası standartlar ve ülkemiz ihtiyaçları çerçevesinde mevzuatın hazırlanması ve/veya güncellenmesi,
- Gıda ve yem denetim ve kontrol sisteminin ISO 17020'ye göre akreditasyonun tamamlanması,
- Gıdanın taşıdığı riskle orantılı, uygun sıklıkta denetim ve kontrollerin yapılması, etkin koordinasyon sağlanması,
- İyi hijyen kılavuzlarının yayımlanması,
- Hayvansal ürün üreten işletmelerin sınıflandırılmalarının tamamlanması,
- Son ürün kontrolü yanında üretim sistemi kontrolüne etkinlik kazandırılması,
- Gıda iş yerlerinin kayıt altına alınması, teknik ve hijyenik normların geliştirilmesi,
- İhracatta sorun yaşanan sektörlere yönelik gerekli tedbirlerin alınması,
- Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi'nin (RASFF) etkin olarak uygulanması,
- Gıda güvenirliliği yaklaşımında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği imkânlarının artırılması, toplantılara aktif katılım sağlanması,
- Dünya Ticaret Örgütü-Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Anlaşması (DTÖ-SPS) kapsamında bildirim sisteminin aktif olarak yürütülmesi,
- Gıda güvenirliliğinin sağlanmasında ürün, işleme ve işletme düzeyinde araştırma ve geliştirme çalışmalarının yürütülmesi,
- Politika oluşturma sürecinde paydaşlar ile işbirliği yapılması,
- Gıda sektöründe tüketici taleplerini dikkate alan 174 Alo Gıda Hattının etkin şekilde sürdürülmesi,
- Çiftlikten sofraya gıdanın üretimin tüm aşamalarında paydaşların doğru bilgilendirilmelerini sağlayacak, haksız rekabeti önleyecek tedbirlerin alınması,
- AB'ye uyum yönündeki çalışmaların sürdürülmesi.

3. Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak.

- Birincil üretim aşamasında üreticilerin bilgi ve sorumluluk düzeylerinin artırılması, etkin denetim ve kontrolün sağlanması,
- Bitki sağlığı uygulamalarının risk analizleri doğrultusunda katılımcı ve çevreci bir yaklaşımla yürütülmesi ve kontrolünün sağlanması,
- Bitki koruma ürünleri ve zirai mücadele aletlerinin uluslararası standartlara uygun olarak ülke ihtiyaçları doğrultusunda ruhsatlandırılmaları ile kontrollerinin sağlanması,
- Tarımsal üretimin çevreye etkileri ve bitki sağlığı konularında risk analizlerinin yapılması,
- Bitki pasaportu sisteminin yaygınlaştırılması,
- Karantina hizmetlerinin etkinliğinin artırılması,

- Bitki sağlığı alanında karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik araştırmaların yürütülmesi ve araştırma sonuçlarının hızla uygulamaya aktarılması,
- Entegre, biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Üreticilerin, çevreye duyarlı tarımsal üretim yöntemleri ile üretim yapmaları için eğitim, teşvik ve destekleme sistemlerinin geliştirilmesi ve bu yönde tüketici talebinin artırılması,
- Bitki sağlığı ile ilgili uluslararası gelişmelerin takip edilmesi,
- Bitki koruma uygulama, metot ve tedbirlerinin geliştirilmesi, adaptasyonu ve uygulamaya aktarılması,
- İklim değişikliklerinin bitkisel üretim, hastalık ve zararlılar üzerindeki etkilerinin araştırılması,
- Pestisit ve atık depolama tesislerinin yaygınlaştırılması,
- Tarımsal ürünlerin taşınması ve depolanması aşamalarında rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması,
- Yaban hayatındaki hastalık ve zararlıların yayılmasının kontrolünün sağlanması,
- Hastalık, zararlı ve değişik streslere dayanıklı yeni çeşitler elde edilmesi,
- Sertifikalı tohum, fidan ve fide kullanımının yaygınlaştırılması,
- Bitki koruma ürünlerinin reçeteli satış uygulamasının etkinleştirilmesi,
- AB'ye uyum yönündeki çalışmaların sürdürülmesi.

- Hayvan varlığının kayıt altına alınması ve kimliklendirilmesi,
- Teşhis ve tedavide kullanılan aşı, biyolojik madde ve ekipmanların yerli üretiminin teşvik edilmesi,
- Hayvan hastalıkları ile ilgili ulusal veya bölgesel düzeyde kontrol ve eradikasyon programlarının yürütülmesi ve sonuçlarının uygulamaya aktarılması,
- Kamuoyu bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması,
- Akredite veteriner hekimlik uygulamalarının yaygınlaştırılması,
- Veteriner Bilgi Sistemi veri tabanının geliştirilerek tüm paydaşların kullanımına sunulması,
- Hayvansal atık ve artıkların imhası veya değerlendirilmesi için mekanizmaların geliştirilmesi,
- Veteriner Sınır Kontrol Noktalarının fiziki ve teknik alt yapılarının güçlendirilmesi,
- Hayvan borsa ve pazarlarının rehabilitasyonu için gerekli tedbirlerin alınması,
- Yurt içi ve yurt dışı illegal hayvan ve hayvansal ürün nakillerinin, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde engellenmesi,
- Koruyucu hekimlik konusunda farkındalığın artırılması,
- Mezbaha ve kombinaların alt yapılarının iyileştirilmesi,

- Yaban hayatındaki hastalık ve zararlıların yayılmasının kontrolünün sağlanması.
- Hayvanların yetiştirildiği işletmelerde, nakillerinde, kesim ve öldürülmelerinde uluslararası kabul gören hayvan refahı koşullarının tam olarak uygulanması,
- AB'ye uyum yönündeki çalışmaların sürdürülmesi.

5. Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini artırmak.

- Arazi toplulaştırma uygulamalarına hız verilmesi,
- Tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesinin önlenmesi,
- Sorunlu tarım arazilerinin tespiti ve bu alanlarda arazi ıslahı ve drenaj çalışmalarının hızlandırılması,
- Tarımsal üretimde verimliliği artırmak için sulama altyapısının geliştirilmesi, modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması,
- Politika oluşturma ve uygulama süreçlerinde paydaşlar ile işbirliği yapılması,
- Teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması ve e-ticaret uygulamalarının teşvik edilmesi,
- Kırsal kesimin bilişim teknolojilerine erişiminin artırılması,
- Kadınlar, gençler ve dezavantajlı gruplara öncelik verilmesi,
- Yereldeki üretici örgütleri arasında işbirliğinin artırılması,
- Üretici örgütleri ulusal ağının kurulması,
- Desteklemelerin yereldeki üretici örgütleri kanalıyla verilmesi,
- İşletmelerin modernize edilmesi,
- AR-GE çalışmalarının desteklenmesi ve yeni teknolojilerin yaygınlaştırılması,
- Markalaşma ve coğrafi işaret çalışmalarına öncelik verilmesi,
- Katma değeri yüksek ürünlerin üretiminin teşvik edilmesi,
- Gıda işleme sanayiinin hedef pazarların taleplerine göre üretim yapmasının teşvik edilmesi,
- Kırsal alan ihtiyaçları doğrultusunda eğitim ve yayım faaliyetlerinin geliştirilmesi,
- Organize tarım ve hayvancılık bölgelerinin kurulması,
- Uzaktan algılama teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve etkin olarak kullanılması,
- Tarımsal pazarlarda üretici örgütlerinin rollerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için üretici gruplarının kurulmasının desteklenmesi,
- Tarımsal risk yönetiminin etkinleştirilmesi,
- Üreticilerin ulusal ve uluslararası kaynaklardan faydalanabilmesi için çalışmaların yapılması,
- Kırsalda Agro-Eko turizmin yaygınlaştırılması,
- Kırsal altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve mevcut altyapının modernizasyonu,

- Yatırımların önceliklerinin belirlenmesi için karar vericilerin temel alacağı etki analiz çalışmalarının yapılması,
- Kırsal alana özgü verilerin ve envanter bilgilerinin oluşturulması, paydaşların kullanımına sunulması,
- Arazi kullanım planları ile tarım arazilerinin amacına uygun kullanılmasının sağlanması,
- Ulusal toprak veri tabanının oluşturulması,
- AB'ye uyum yönündeki çalışmaların sürdürülmesi.

6. Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.

- İnsan kaynakları ihtiyaçlarının belirlenmesinde, işgücü analizleri, yörenin tarımsal potansiyeli, üretici ve tüketici ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemelerin yapılması,
- Nitelikli personel istihdamına yönelik sistemin geliştirilmesi,
- Başarıyı, verimliliği ve liyakati teşvik etmeye yönelik uygulamalara ağırlık verilmesi,
- Çalışanların teknik, idari ve sosyal becerilerinin geliştirilmesine yönelik ölçülebilir eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesi,
- Ulusal ve uluslararası kurumlarla etkin işbirliğinin sağlanması,
- Risk esaslı iç denetim planlarının uygulanması,
- Performans esaslı yönetimin etkinleştirilmesi,
- İş akış süreçlerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması,
- Bakanlık hizmetlerinin kamuoyuna daha etkin tanıtılması,
- Kaynakların etkin kullanımına yönelik olarak, karar vericilerin temel alacağı etki analiz çalışmalarının yapılması,
- Proje hazırlama, yönetimi, izleme ve değerlendirme konularında kapasitenin güçlendirilmesi,
- E-devlet gibi uygulamaların yaygınlaştırılması konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması,
- Bakanlığın bilişim politikalarının belirlenmesi ve bilgi teknolojilerinin daha etkin kullanılması amacıyla, gerekli kurumsal ve teknik altyapının geliştirilmesi,
- Yayım ve danışmanlık faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması,
- Tarımsal veri tabanları arasında fonksiyonel bir entegrasyonun sağlanması ve kullanıma sunulması,
- Bakanlık birimleri arasında koordinasyonun artırılması,
- Karar alma sürecinde paydaş görüşlerine önem veren katılımcı yönetim anlayışının etkinleştirilmesi,
- Tarımsal bilgi kaynaklarının çeşitliliğini artırmak ve ulaşım imkanlarını kolaylaştırmak,
- Hizmet sunulan alanların ve çalışma ortamlarının iyileştirilmesi,
- AB'ye uyum çalışmalarının sürdürülmesi,

12. GZFT Analizi

12.1. Güçlü Yanlar

- Kirlenmemiş su ve toprak varlığı,
- Ekonomik olarak sulanabilir arazi varlığı,
- Fındık, sebze, soya, çeltik gibi ürünlerde ülke üretiminde söz sahibi olması,
- Geniş alanlarda ve farklı iklim koşullarında organik tarım potansiyelinin varlığı,
- Yer altı ve yer üstü su kaynakları potansiyelinin yüksek olması,
- Ekolojik koşulların çeşitliliği ve bazı yerlerde yılda 2-3 ürün elde edilebilmesi,
- Örtü altı tarım potansiyeli
- Coğrafi konum geniş arazi ve ovaların varlığı
- Yeniliklere açık genç nüfus varlığı,
- Gelişmiş kanatlı hayvan üretim, değerlendirme, pazarlama ve tüketim altyapısı,
- Zengin arı koloni varlığı ve bu alanda flora zenginliği,
- Zengin su ürünleri potansiyelinin varlığı,
- Endemik, tıbbi ve aromatik bitki tür zenginliği,
- Akarsu, baraj gölü ve deltalarındaki tatlı su balıkçılığı potansiyeli
- İki büyük verimli ovanın varlığı
- Hava, deniz, demir ve kara yolu taşımacılığı imkânları
- Tarıma dayalı sanayi için ham madde potansiyelinin yüksek olması
- Çiftçilerde örgütlenme düzeyinin yüksek olması
- Yem bitkileri üretimi için uygun arazi varlığı ve ekilişin devamlı artması
- Büyük baş hayvan sayısının fazlalığı
- Uluslararası normlara 19 konuda akredite olmuş laboratuvarın varlığı
- Özellikle ikinci ürün sebze üretiminde ülkemizde en uygun ekolojiye sahip olması
- Su ürünlerinin avcılık ve yetiştiricilik potansiyelinin yüksek olması
- Meyilli arazilerde ekolojik ve topoğrafik yapıdan kaynaklanan zorunlu üretim bölgelerinde üretimde (Fındık- yem bitkisi) katma değer, sürdürülebilirlik açısından istihdam sağlama ve erozyon önleme çalışmalarında fırsat tanınması
- Üniversite imkânı, ziraat fakültesi, tarımsal araştırma enstitüsü, Bölge hayvan hastalıkları araştırma laboratuvarı, Zirai Karantina Müdürlüğü, akredite olmuş il kontrol laboratuvarı gibi kurumların varlığı
- Alternatif enerji üretimi kapsamında proje çalışmalarının yapılmış olması (KTAE)
- İlin mera alanlarının tahdit ve tahsis çalışmalarının tamamlanma aşamasına gelmesi
- Coğrafi bilgi sistemleri alt yapı çalışmalarının tamamlanmış olması, iklim, toprak katmanı, eğim katmanı, yükseklik katmanı, bakı katmanı, yollar katmanı, mera alanları ve ürün deseni veri tabanının hazırlanmış olması
- Tarım ve hayvancılık potansiyelinin zenginliği
- Başarılı ve etkin suni tohumlama çalışmaları
- Hayvancılıkta yerli ırktan kültür ve melez ırka geçişin hızlanmış olması
- Kaçak hayvan kesiminin yok denecek kadar azalması
- Hibrit ve sertifikalı kaliteli tohumluk kullanımının artması
- Yem sanayisinin varlığı
- Çiftçi kayıt sistemi, Türkvat, hayvan kimlik kayıt sistemi, organik tarım kayıt sistemi, alternatif ürün kayıt sistemi, yem bitkileri kayıt sistemi ve gıda sanayi envanter kayıtları tarımsal veri tabanının oluşturulmuş olması
- İlin ekonomik olarak kolayca sulanabilecek arazi varlığına sahip olması

- Hayvan hareketlerinde etkin denetim
- Seracılık ve örtü altı yetiştiriciliğinin gelişmesi ve buna bağlı olarak hibrit sebze tohumluğu kullanımının yaygınlaşmış olması
- Meyve, sebze ve hayvancılıkta entegre mücadele bilincinin oluşması
- Damızlık büyük baş hayvanlarda ön soy kütüğü ve soy kütüğü projesi ile e-ıslah veri tabanının oluşturulması
- Tarım arazilerini korunması ve kullanılması kapsamında sorunlu tarım alanlarının tespit edilmesi
- İlde kanatlı hayvan üretimi, değerlendirme, pazarlama ve tüketim alt yapısının varlığı
- Her şeye rağmen devam eden destekleme uygulamaları ve uyum sürecinde işletmelerin yeniden yapılanma fırsatının oluşması

12.2. Zayıf Yanlar

- Nüfus artış hızının Türkiye ortalamasından düşük olmasına rağmen tarımda çalışan nüfusun fazla olması,
- Arazilerin parçalı ve işletmelerin küçük ölçekli oluşu
- Kırsal alanda pazar için üretim ve verim düzeyinin düşüklüğü,
- Tarım Sektöründe çalışanların eğitim ve öğretim seviyelerinin düşüklüğü,
- Tarımda Sermaye yetersizliği ve bileşimindeki dengesizlik,
- Ürün bazında üretici örgütlerin bilinç eksikliği, mali ve teknik yapılanma yetersizliği,
- Gen kaynaklarımızın koruma altına alınmamış olması,
- Dünyada ve Türkiye’de üretimde söz sahibi olunan Fındık ve bazı sebze ürünlerinde pazar hâkimiyeti oluşturulamaması,
- Alternatif tarım ürünleri pazarlarının araştırılmasındaki yetersizlik,
- Tarımsal üretim değerinde hayvansal üretimin payının düşüklüğü,
- Tarımsal politikaların ve ürün fiyatlarının istikrarsızlığı,
- Toprak erozyonu, tarım arazilerinin sanayi, turizm ve yerleşim yerine açılması,
- İlimizde etkin bir tarım ve gıda lobisinin olmaması,
- Çayır ve meraların tahribi, verimsizliği ve bunun kısa sürede giderilemeyecek olması,
- Sektörde çalışanlarda ve araştırmacılar da sorun çözmeden ziyade sorun tespit etme anlayışının egemenliği,
- Bazı hayvan hastalıkları mücadelesinde başarı oranlarının düşüklüğü
- Su ürünlerinde stok tespitine dayanan bir avcılık yerine rasgele avcılık yapılması
- Yönetimde merkezîyetçi yapının egemen olması ve katılımcı anlayışa geçilememesi,
- Genel tarım ürünleri sigortasındaki yetersizlik,
- Her şeyi devletten bekleme anlayışının yaygınlığı,
- Tarımsal yayımdaki yetersizlik,
- Girdi kullanımındaki bilinçsizlik,
- Denetim alanındaki zorluklar
- Saf ve kültür ırk hayvan varlığının oransal olarak Türkiye ortalaması altında olması
- Hayvancılık işletmelerinde verim ve kapasite düşüklüğü
- Su ürünleri sezonundaki fazlalığın işleme ve muhafaza teknolojileri yetersizliği
- Süt ve süt ürünlerinde güçlü pazarlara olan uzaklık ve rekabet gücünün düşüklüğü
- İlimizde genç nüfusta hızlı göç, yüksek işsizlik ve gelir düşüklüğü
- İl ekonomisinin tarım sektörü ağırlıklı yapı sergilemesi, buna karşılık sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektöründe çalışanların payının azlığı

- İlden gelişmiş bölgelere doğru sermaye ve genç iş gücü kaybı
- Tarıma dayalı gıda sanayinde alt yapı eksikliği
- Kurumsal kapasite kullanımının ve verimliliğinin düşük olması
- Tarım sektöründe kalifiye eleman yetersizliği
- Yerleşik ve geçici tarım işçilerinin barınma, sağlık ve sosyal güvenlik sorunları
- Mevcut tarımsal işletmeler ve bunlar arasında pazara yönelik üretim yapanların veri tabanı eksikliği
- Yerel pazarlara olan bağımlılık
- Üretimde planlama ve üretim deseninin oluşturulamaması
- Pazarın ihtiyaçlarına ve talebe göre üretimin yapılamayışı
- Canlı hayvan borsasının olmayışı
- Üretimin yanı sıra sürekli ve sürdürülebilir gelir kaynakları için işleme, paketlenme ve depolamaya yönelik tesislerin yeter sayıda olmayışı
- Sulama amaçlı barajların varlığına rağmen sulama sistemlerinin yetersizliği
- Tarımsal üretimde mekanizasyon eksikliği
- Hazır fide yetiştiriciliğinin gelişmemiş olması
- Üretici ve sanayiciyi bir araya getirecek pazarlama koşullarının ve üretim modellerinin oluşturulamaması
- Tarımsal verimliliğin düşüklüğü ve tarımda gizli işsizliğin yüksek olması
- Tavukçuluk sektörü hariç, hayvancılıkta işletme kapasiteleri düşük, birim hayvandan alınan verim az ve üretim maliyetinin yüksek olması
- Hayvan ıslahı çalışmalarında yeni teknolojilerin kullanım yetersizliği
- Ambalajlama ve paketlenme sanayinin yetersiz oluşu
- İlimizde dondurulmuş, kurutulmuş, hazır gıda, meyve suyu, konserve,,et ve süt işleme gibi üretim teknolojilerinin yetersizliği ve bu sanayinin gelişmemiş olması
- Tarımsal işletmelerde doğru, güncel ve izlenebilir veri tabanı yetersizliği
- Alternatif tarım ürünleri pazarlarının araştırılmasındaki eksiklik
- Ürün fiyatlarındaki istikrarsızlık
- Tüm ürünlerde depolama kayıplarını azaltma , depo kapasite yetersizliği ve lisanslı depoculuğun gelişmemiş olması
- Sektörde etkin ve yaygın danışmanlığın eksikliği
- Kapsamlı ve etkin ürün borsalarının olmayışı
- Uluslararası alanda rekabet edebilecek çeşit, kalite, marka ve standart eksikliği
- Bazı ürünler için soğuk hava deposu yetersizliği
- Gıda ve çevre güvenliği girdi kullanımının etkin ve yaygın denetim eksikliği
- Üretim ve tüketimde uluslararası normlara uygun yasal düzenlemelerin uygulanmasındaki zorluklar
- Ulusal ve uluslararası tarımsal fuar organizasyonlarının yetersizliği
- Üretim ve tüketim zincirinin gereksiz araçlar nedeniyle uzun olması
- Herhangi bir tarımsal üründe ulusal ve uluslararası marka olunamaması
- Tarıma dayalı Sanayicinin yerelliği ve yan sanayi zayıflığı

12.3. Fırsatlar

- Tarıma dayalı sanayiye yönelik üretim imkânı
- Ekonomik olarak sulamaya açılacak arazi varlığı
- Orta Asya, Orta Doğu ve BDT ülkelerin pazarlarına yakınlık ve kolay ulaşım

- Komşu ülkelerle iyi ilişkilerin geliştirilmesi
- Sivil Toplum Kuruluşlarının AB Hibe projeleri, kobiler ve yerel yönetimlerce desteklenmesi
- Biyodizel kaynaklarından kanolanın verim ve adaptasyon çalışmasının KTAE tarafından tamamlanmış olması
- Türkiye F1 hibrit sebze tohumluk proje çalışmalarında KTAE'nin görev alması
- Tıbbi ve aromatik bitkilerin üretimi için uygun ekolojik ortamın olması
- Uygun ekolojik şartlar ve seracılık imkanlarının iyi tarım uygulamalarında değerlendirilebilir olması
- İlimizde eko turizmüne uygun alanların varlığı
- Pestisit ve Kimyasal gübre kullanımının ülke ortalamalarına göre düşük olması
- İlimizde GEF projesi gibi kirliliğin önlenmesine yönelik projelerin uygulanması
- Dünyanın organik ürünlere artan talebi için İlimizde çeşitli alanlarda yapılan organik tarım üretimi ve organik tarım alanları potansiyeli
- Fındık ve Tütün gibi ihracata yönelik üretimin varlığı
- Düşük iş gücü maliyetleri
- Üniversite imkânı, ziraat fakültesi, tarımsal araştırma enstitüsü, Bölge hayvan hastalıkları araştırma laboratuvarı, Zirai karantina müdürlüğü, akredite olmuş il kontrol laboratuvarı gibi kurumların varlığı
- Ziraat fakültesinde hayvan ıslahı ve gen teknolojisi çalışmalarının sürmesi
- Ulusal ve uluslararası sermayenin tarım ve gıda sektörüne yatırım yapması

12.4. Tehditler

- Çarşamba ovasında fındık dikim alanlarının sürekli artış göstermesi ve alternatif ürünlere geçişin sağlanamaması
- Çarşamba ovasında arazi sınırlarındaki ağaç dikiminden kaynaklanan alan ve gölgelemeden kaynaklı verim kayıpları
- Tarım alanlarındaki uzun süreden beri çözülememiş drenaj problemleri ve arazi kaybı
- İlimizdeki bazı ağır sanayi kuruluşlarının baca gazı zararı
- Tarımda kayıt dışılığın yüksekliği
- Tarımsal istihdamın ve dolayısıyla gizli işsizliğin yüksek oluşu
- Tarım sektöründe yığınlaşan niteliksiz ve kalitesiz iş gücü
- Tarım sektöründe ucuz iş gücü olarak kadın nüfusu fazlalığı
- Yetersiz işletme büyüklüğü ve arazi parçalılığı
- Coğrafi yapı ve iklim koşulları nedeniyle dağınık ve düzensiz yerleşim
- Kırsal alanda genç ve eğitimli nüfusun azalması
- Tarım sektöründe cazibe merkezlerinin bölge dışına kaçırılması.
- Yoğun tarım yapılan bölgelerde aşırı kimyasal gübre ve pestisit kullanımı.
- Tarım sektöründe girdi maliyetleri yüksekliği.
- Tarım ve gıda sektöründe kayıt dışılık.
- Tarım ve gıda sektöründe işlenmiş ve işlenmemiş ürün arasında entegrasyonun kurulmamış olması.
- Kaliteye göre fiyat belirlenmemesi.
- Tarım sektöründe iş hayatındaki disiplinsizlik ve iş ahlakı yetersizliği.
- Bitki sağlığı ile ilgili kontrol ve yaptırımın yetersizliği
- Kırsal kesimden kente plansız göçün yoğunluğu.

13. İzleme ve Değerlendirme

Stratejik Yönetim Sürecinin ilk aşaması olan 2010-2014 Dönemi Stratejik Plan hazırlanarak iki yıl uygulanmıştır. 2012 Yılı Performans Programı da yine bu plan temelinde hazırlanmıştır.

Bakanlığımızın yeniden yapılanması ve ortaya konulan yeni kurumsal yapıya uygun olarak bu defa 2013-2017 Dönemi Stratejik Plan hazırlanmıştır. Planda belirlenen amaç ve hedeflere ilişkin olarak öncelikle Performans Programının oluşturulması, Performans Esaslı Bütçenin hazırlanması ve İzleme ve Değerlendirme çalışmaları ile Bakanlığımızda Stratejik Yönetim Sürecinin gereklilikleri tamamlanmış olacaktır.

Bakanlığımızda 2010 yılından itibaren Stratejik Plan, Performans Programı ve Performans Esaslı Bütçe uygulanmaktadır. Stratejik Planın yıllık uygulama dilimleri olan Performans Programı çerçevesinde, hedeflere ulaşmak için yürütülen faaliyet ve projelerin İzleme ve Değerlendirme çalışmaları Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı'nın koordinasyonunda yürütülmektedir.

İzleme süreci, Bakanlığımız Stratejik Planının uygulanmaya başlanmasını takiben başlamıştır. İzleme sürecinde Stratejik Plan ve Performans Programında belirlenen *öncelikli amaç ve hedeflere ne ölçüde erişildiği üçer aylık dönemler halinde elektronik ortamda sistematik olarak takip edilerek açıklama ve yorumları da içerecek şekilde raporlanmaktadır.*

Değerlendirme, izleme raporları da göz önünde bulundurularak performans hedeflerinin uygulama sonuçları ile karşılaştırmalı analizidir. Başka bir deyişle, performans hedeflerine ulaşmak için kullanılan yöntem ile yürütülen faaliyet veya projeler ile bunların sonucunda elde edilen çıktı ve sonuçları değerlendirme sürecidir. *Stratejik Plan ve Performans Programı uyarınca yürütülen faaliyetler, performans göstergelerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayacak şekilde rapor hazırlanacaktır.*

İzleme ve değerlendirme çerçevesinde sorumlu birimlerin yürüttükleri faaliyetlerle ilgili bilgiler periyodik olarak Strateji Geliştirme Başkanlığı koordinasyonunda değerlendirilecek ve değerlendirme sonuçları Üst Yöneticiye sunulacaktır.

Üst Yöneticiden gelen kararlar doğrultusunda ilgili birimlere geri bildirimde bulunulacaktır. Bu süreç stratejik yönetime dinamizm kazandıran ve süreklilik arz eden geri besleme sürecidir. Bu dönemde, yönetim sürecinin yeniden gözden geçirilerek ortaya çıkabilecek beklenmeyen sonuçların önlenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması ve Planın uygulamaya devam edilmesi sağlanacaktır.

14. Performans Gösterge ve Faaliyetler

PERFORMANS HEDEFİ / 1

STRATEJİK AMAÇ 1	Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak
STRATEJİK HEDEF 1	Tarımsal kaynakları korumak, iyileştirmek ve devamlılığını sağlamak.
PERFORMANS HEDEFİ 1	Tarımsal kaynakları korumak, iyileştirmek ve devamlılığını sağlamak.

Tarımsal kaynakları korumak, iyileştirmek ve devamlılığını sağlamak için çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen tarımsal üretim, doğal kaynakların korunması, tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik hedeflenmiştir. İlimiz, doğal kaynakların zenginliği, biyoçeşitlilik ve iklim açısından tarımsal üretim için gerekli olan bütün şartlara sahip olup, fiziksel alt yapı ve teknolojik yenilikleri kullanarak üretimde katma değer artırılabacaktır. Bu kapsamda, tarımsal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyacak yöntemlerle yapılması, işletmelerin standartlara uyumunun sağlanması, genetik kaynakların kayıt altına alınması, karakterizasyonu, korunması, mevcut genetik materyalin biyoteknolojik yöntemlerle ülkemiz tarımına kazandırılması, bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretiminin sürdürülebilirliği hedeflenmektedir. Problemleri sahaların ıslah çalışmaları yapılarak üretime kazandırılması, tarım arazilerinin sınıflandırılması, yüzey ve yeraltı sularında kirliliğin önlenmesi, değişikliklerin izlenmesi ile uygun tarım teknikleri kullanılarak tarımsal kaynakların korunması, iyileştirilmesi ve devamlılığı sağlanacaktır.

1. Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi Oranı (%)

Tarım Bilgi Sistemi içerisinde yer alan; Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS) genel tarım sayımının yapılmasına imkân tanımıştır. Tarımsal faaliyeti olup, ÇKS’de kaydı olmayan tarımsal işletmelerin sayısal bilgileri altlık/tabana olarak kullanılarak tarımsal üretim ve arazi bilgileri, hayvan varlığı, tarım alet ve ekipmanları, vb. bilgileri kayıt altına alınmaktadır. Samsun çapında kayıt altına alınan tarımsal işletmelerin toplam işletme sayısına oranını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
63	73	78	85	90

2. Denetimi Yapılan Su Ürünleri İşletme Sayısı (adet)

Ülkemiz ve ilimiz su kaynaklarının etkin olarak kullanılması, su ürünleri yetiştiriciliğinde sürdürülebilirliğin sağlanması ve AB'ye uyum sürecinde sektörün kurumsal ve yasal dönüşümünün sağlanması amaçlanmaktadır. Bununla birlikte, çevrenin korunması ve güvenilir bir gıda temini için su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili yatırımların gerçekleştirilmesi ve etkin bir denetimin yapılması da temel amaçlar arasındadır. Aktif olarak faaliyetine devam eden su ürünleri yetiştiricilik işletmelerinde yılda en az bir defa denetim yapılmaktadır. Denetimi yapılan ve denetim formu düzenlenen işletme sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
30	32	36	48	52

3. Yüzey ve Yeraltı Sularında Nitrat ve Ötrofikasyon İzlemesi Yapılan İstasyonların Kontrol Edilme Oranı (%)

Yüzey ve yer altı sularının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğinin önlenmesi için yer altı ve yer üstü su kaynaklarında nitrat analizleri yapılan istasyonlarda analizin gerçekleştirilme oranını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
99	100	100	100	100

4. ÇATAK Uygulama Alanı (dekar)

ÇATAK, Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Programı uygulama alanını ifade eder. Çevresel anlamda korunması gerekli hassas bölgelerde üretim yapan çiftçilerin çevreye ve toprak yapısına zarar vermeyen üretim modellerini kullanarak kayıtlı ve kontrollü üretim yapmaları sağlanmakta, yoğun tarımsal faaliyet nedeniyle bozulan toprak yapısının iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
	49.438	58.438	63.440	69.500

5. Mera Tahsis Alanı (hektar)

Meraları kayıt altına almak, verimliliğini artırmak, hayvancılığın hizmetine sunmak, tarımsal kaynak olarak sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla tahdit çalışması tamamlanan mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait otlaklar ve çayırların tahsislerinin yapılması hedeflenmektedir. Yıllık olarak tahsis edilen mera miktarını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
7.050	7.054	10.724	12.463	16.349

6. Mera Islah ve Amenajman Alanı (dekar)

Hayvansal üretimde en önemli girdiyi oluşturan kaliteli kaba yemin temin edilmesi, üretimin artırılması ve hayvancılığımızın ihtiyacının karşılanabilmesi için çayır ve meraların ıslah edilmesi hedeflenmektedir. Islah edilen ve mera amenajman alanı olarak belirlenen yıllık miktarı ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
15.376	18.875	21.191	11.371	13.388

7. Organik Üretim Yapan Müteşebbis Sayısı (kişi)

Hayvansal, bitkisel ve su ürünleri üretiminde girdiden pazarlamaya kadar belirli kurallar dahilinde denetim ve belgelendirmeyi gerektiren çevreye ve insan sağlığına duyarlı üretim sisteminin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, organik tarım yapan üretici sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
938	1.207	1.225	1.266	1.319

8. İyi Tarım Uygulamaları Gerçekleştiren Üretici Sayısı (kişi)

Tarımsal üretim sistemini sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlığı ve refahı ile çevreye önem veren, işletmeden sofraya izlenebilir hale getirmek hedeflenmektedir. Bu kapsamda, İyi Tarım Uygulamaları (İTU) yapan üretici sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
635	884	940	964	1.087

9. Su Ürünleri Avcılığı Kontrol/Denetim Sayısı (adet)

Su ürünleri avcılığında etkin denetimler yaparak yasak avcılığın azaltılması, su ürünleri kaynaklarının verimli bir şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1.882	1.375	1.828	2.061	2.246

10. Kayıt Altına Alınan Örtü Altı Bitkisel Üretim İşletme Sayısı (adet)

Üretim mevsiminin uzatılması, devamlılığının sağlanması için örtü altı üretim önem kazanmıştır. Örtü altı bitkisel üretimde kayıt altına alınan ve izlenen işletme sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
526	547	614	668	821

PERFORMANS HEDEFİ / 2

STRATEJİK AMAC 1	Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak
STRATEJİK HEDEF 2	Üretimde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
PERFORMANS HEDEFİ 2	Üretimde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaliteye, teknoloji kullanımına ve çevre koruma önceliklerine göre tarımsal üretimde genetik potansiyeli yüksek sertifikalı tohum kullanımını yaygınlaştırarak ve işgücünü azaltarak, yetiştirme sürecinde, hasat ve hasat sonrası işlemlerde ürün ve kalite kaybını en aza indirerek üretimde verim ve kaliteyi artırmak için çalışmalar yürütülecektir. Çalışmalarda; yeni yöntem ve teknolojilerin geliştirilmesine önem verilecek, etkin piyasa denetimleri ile de üretilmiş olan teknoloji ürünlerinden standartlara uygun olanların üreticiye arzı sağlanacaktır.

Tarımsal üretimde araştırma ve analize dayalı girdi kullanımı, sertifikalı fidan, fide ve tohum, yüksek verimli ve kaliteli damızlık kullanımı ile verim ve kaliteyi artırmaya yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Bu sayede tarımsal üretimin kalitesinin artırılması ve üretimde artış hedeflenmektedir.

1. Suni Tohumlama Sayısı (adet)

Döl kontrolünden geçmiş veya damızlık niteliği yüksek boğalardan alınan sperma ile suni tohumlama yapılarak sığır ırklarının ıslahı hedeflenmektedir. Yıllık suni tohumlama ile aşılana inek sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
61.614	60.765	61.755	62.745	64.165

2. E-İslah Sistemine Kayıtlı Dişi Hayvan Sayısı (baş)

İslah amacıyla damızlık değeri olan dişi büyükbaş hayvanların elektronik ortamda kayıt altına alınarak izlenmesini ifade eder. Bu sayede gelecekte verimli büyükbaş hayvan sürülerinin oluşturulmasında E-İslah sistemine kayıtlı hayvanların kullanılması hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
130.870	142.649	147.855	150.300	151.975

3. Sertifikalı Fidan/Fide İle Tesis Edilen Alan (dekar)

Ülkemiz meyve üretimini pazar istekleri doğrultusunda artırmak, modern meyve bahçeleri tesis etmek hedeflenmektedir. Bakanlığımızca desteklenerek sertifikalı ya da standart fidan/çilek fidesi ile tesis edilen alanı ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
725,09	637,70	605	687	745

4. Kültür İrki Hayvan Oranı (%)

Büyükbaş hayvan varlığı içerisindeki kültür ırkı hayvan oranının artırılarak hayvan başına verim ve performans değerlerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Büyükbaş hayvan varlığı içerisinde kültür ırkı hayvan varlığını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
38	39	40	41	44

5. Toprak Analizi Yapılan Arazi Miktarının Çiftçi Kayıt Sisteminde Kayıtlı Araziye Oranı (%)

Çiftçiye toprak analizine dayalı gübre kullanım bilinci kazandırarak toprakların verimliliğini sürdürülebilir hale getirmek, toprak ve su kaynaklarının kirlenmesini önlemek amaçlanmaktadır. Çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı arazi içerisinde toprak analizi yapılan arazi miktarının oranını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
4,58	5,20	7,48	10,23	15,76

PERFORMANS HEDEFİ / 3

STRATEJİK AMAÇ 1.	Tarımsal üretim kaynaklarını koruyarak kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak
STRATEJİK HEDEF 3.	Tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak.
PERFORMANS HEDEFİ 3	Tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak.

Değişen tüketim alışkanlıkları ve ihtiyaçlar doğrultusunda üretim, ticaret ve pazarlama politikalarıyla tarımsal üretimi yönlendirerek yeterli ve güvenilir gıda arzını sağlamak ve tarım ürünleri ihracatını artırmak hedeflenmektedir. Tarım ürünlerinde fiyat dalgalanmalarının olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması ve sanayinin ihtiyacı olan hammadde arzının kesintisiz sağlanması, yıl boyunca arz-talep dengesinin ve çiftçi gelirlerinde istikrarın sağlanması amacıyla piyasa düzenleme mekanizmaları oluşturulacak, düzenleyici niteliği olan kurum ve kuruluşların idari ve teknik kapasiteleri güçlendirilecektir.

Tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvenliğini sağlamak kapsamında, işletmelerin büyüklüğünün üretilen ürünün kalitesi ve gıda güvenliği açısından doğru bir ilişki içerisinde olması bu konuda yapılacak olan çalışmaların önemini artırmaktadır. Tarımsal üretimde riskleri yönetilebilir kılmak ve devletin bu risklerin neden olduğu zararları karşılamadaki yükünü azaltmak hedeflenmektedir.

İlimizde ve Ülkemizde giderek artan nüfus ve buna paralel olarak ortaya çıkan protein açığını kapatmak için su ürünleri üretiminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, piyasada istikrarı sağlayarak ürünlerin tüketicilere makul fiyatlarla ulaştırılması, kaliteli protein kaynağı olan et, süt ve yumurtanın piyasaya arzında sürekliliğinin garanti edilmesi, hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi gözetecek koruyucu yöntemlerle yapılması amaçlanmaktadır.

1. Ortalama İşletme Büyüklüğü (dekar)

Tarım işletmelerinin ortalama arazi miktarının artırılması hedeflenmektedir. Ortalama işletme büyüklüğü, toplulaştırma uygulamaları ile işletme büyüklüğünün artmasına yönelik tedbirlerin etkinliğini göstermektedir.

2103	2014	2015	2016	2017
29,67	29,97	31,97	34,44	37,44

2. Kırmızı Et Üretim Miktarı (ton)

Arz açığı olan kırmızı ette üretim miktarının artırılması, dışa bağımlılığın azaltılarak arz güvenliğinin sağlanması, fiyat dalgalanmalarının önlenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda yıllık üretilen kırmızı et miktarını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
8.724	9.381	9.668	10.083	11.080

3. Tarım Sigortası Poliçe Sayısı (adet)

Tarımda risklerin yönetilebilirliğini sağlamak ve üretici zararlarını asgariye indirmek için tarım sigortası uygulamalarının artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda yapılan tarım sigortası poliçe sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
6.924	9.571	12.586	14.812	17.153

4. Sözleşmeli Üretim Yapan Üretici Sayısı (kişi)

Sözleşmeli üretim yaygınlaştırılarak arz talep dengesini sağlamak ve tarıma dayalı sanayinin ihtiyacı olan hammadde kesintisiz temin edilmesi hedeflenmektedir. Sözleşmeli bitkisel üretim yapan üretici sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
154	118	155	192	235

5. Yağlı Tohum Üretim Miktarı (ton)

Arz açığı olan yağlı tohumlu bitkilerin üretimini artırmak, sektörün hammadde ihtiyacını karşılamak ve ithalatı azaltmak hedeflenmektedir. Bu kapsamda desteklenen yağlık ayçiçeği, soya, kanola, aspir vs. üretim miktarını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
43.956	55.353	60.350	65.100	71.950

6. Bal Üretim Miktarı (ton)

Bal üretim miktarının artırılarak üretici gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1.040	1.034	1.087	1.117	1.158

7. Küçükbaş Hayvan Sayısı (baş)

Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin ülkemiz bitki örtüsü, arazi eğimi, yükseklik, yağış rejimi, mera mülkiyeti gibi kriterler bakımından uygun olduğu değerlendirildiğinden küçükbaş hayvan artırılması hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
197.652	203.745	210.519	217.175	228.430

8. Su Kaynaklarına Bırakılan Balık Sayısı (adet)

Balıklandırma çalışmaları ile bölge halkının gelir düzeyinin artırılması yönünden iç su kaynaklarımızın rasyonel bir şekilde değerlendirilmesi amacıyla rezervuarların özellikleri göz önünde bulundurularak balıklandırma yapılacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
43.000	50.000	94.000	99.000	105.000

9. Ulusal Süt Kayıt Sistemi Kapsamında Kayıtlı Olan Süt Miktarı (ton)

Üretilen sütün hijyenik ve uygun koşullarda ruhsatlı işletmelerde işlenerek izlenebilmesi ve süt arzında oluşabilecek istikrarsızlığın önlenmesi hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
25.536	18.634	29.550	30.881	31.712

10. Et/Yem Paritesi Alt Sınırı (oran)

1 kilogram karkas et bedeli ile alınan konsantre besi yemi miktarıdır. Yapılacak çalışmalarla et/yem paritesinin 1/22-25 aralığında kalmasını sağlayarak piyasada fiyat dalgalanmalarının önlenmesi, kırmızı ette sürdürülebilir arz güvenliği hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1/22	1/23	1/22	1/22	1/22

11. Süt/Yem Paritesi Alt Sınırı (oran)

1 kilogram süt bedeli ile alınan konsantre süt yemi miktarıdır. Yapılacak çalışmalarla süt/yem paritesinin 1,2-1,5 aralığında kalmasını sağlayarak piyasada arz ve talep dengesinin korunması hayvancılıkta sürdürülebilir arz güvenliliği hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1,05	1,05	1,08	1,15	1,21

PERFORMANS HEDEFİ / 4

STRATEJİK AMAÇ 2.	Üretimden tüketime kadar uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 4.	Gıda ve yem kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak.
PERFORMANS HEDEFİ 4.	Gıda ve yem kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak.

Gıda güvenilirliğinin sağlanması için yapılacak çalışmalarda tüm taraflarla işbirliği yapılarak güvenilir gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerince benimsenmesi son derece önemlidir. Bu nedenle; "çiftlikten sofraya" anlayışı ile tamamlayıcı ve etkin bir gıda ve yem denetiminin sağlanması yoluyla tüketiciye güvenilir gıda arzının temini, tüketici menfaatinin ve toplum sağlığının en üst seviyede korunması ve sektörde haksız rekabetin önlenmesi Bakanlığımızın temel yaklaşımıdır.

1. Gıda İşletmelerinde Yapılan Kontrol Sayısı

Gıda işletmelerine yapılan resmi kontrollerin sayısıdır. Bakanlığımız gıda güvenilirliğini sağlamak amacıyla, risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında, önceden haber verilmeksizin, yıllık denetim programları, şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amacıyla İl Müdürlüğü ve yetkilendirilmiş İlçe Müdürlüklerinde görevli Kontrol Görevlisi ile kontrol hizmetleri yürütülmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
12.484	13.902	16.611	15.341	19.108

2. Yem İşletmelerinde Yapılan Kontrol Sayısı (Adet)

Yem işletmelerinde yapılan resmi kontrollerin sayısıdır. Yem üretim işletmeleri, kendi yemini üreten çiftlikler, yem tedarikçileri ile yem depolama ve satış yerleri yıllık hazırlanan kontrol planı dahilinde teknik ve hijyen şartları ve mevzuatta belirtilen diğer hususlar bakımından kontrol edilir.

PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2013	2014	2015	2016	2017
Toplam / Ortalama	571	783	823	864	902

3. Planlanan Gıda Numunelerinin Gerçekleşme Oranı (%)

Gıda denetim ve kontrollerinde Yıllık Gıda Kontrol Planı ve İl Müdürlüğünce yapılan yıllık numune alım planları ile üretilen ve piyasaya arz edilen gıdalardan numunelerin alınması planlanmaktadır. Planlanan numunelerin gerçekleşme oranı kontrollerin planlanan doğrultuda yürütülüp yürütülmediğini göstermektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
105	118	100	100	100

4. Eğitilen Kontrol Görevlisi Sayısı (kişi)

Yem kontrollerinde görev alan ve eğitilen personel sayısıdır. Yılda iki kez bütün İl Müdürlüklerinde yem konusunda çalışan personelin katıldığı hizmet içi eğitimler yapılmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
14	85	88	91	95

5. 174 Alo Gıda Hattına Yapılan Başvuruların Sonuçlandırılma Oranı

Tüketicilerin her türlü ihbar, şikâyet, eleştiri, bilgi edinme talep ve önerilerini kolaylıkla iletebilmesi ve taleplerinin en kısa zamanda etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi amacıyla 174 Alo Gıda hattı kurulmuştur. Bu yolla gelen başvurular değerlendirilmekte ve gerekli durumlarda kontroller gerçekleştirilmektedir. 174 Alo Gıda hattına yapılan başvurulardan sonuçlandırılanların, toplam başvuru sayısına oranı hattın işleyişindeki etkinliğin ölçülmesini sağlayacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
100	100	100	100	100

6. Planlanan Yem Numunelerinin Gerçekleşme Oranı (%)

Üretilen ve satışa arz edilen yemlerin denetiminin sağlanabilmesi amacıyla uygulamaya konulan Yıllık Yem Kontrol Planı doğrultusunda, İl Müdürlüklerince yıllık olarak gerçekleştirilen numune sayısının hedeflenen yıllık numune sayısına oranıdır.

2013	2014	2015	2016	2017
100	118	100	100	100

7. Eğitim Alan Kontrol Görevlisi Sayısının Toplam Kontrol Görevlisi Sayısına Oranı (%)

Gıda kontrol ve denetiminde görev alan personelin yıl içerisinde aldığı eğitim sayısı, yaptığı kontrol görevinin mevzuatı ve tekniği hakkında bilgi ve becerilerini geliştirdiğini ifade ettiğinden standardize olmuş bir kontrol faaliyeti sağlayacaktır. Gıda kontrol ve denetiminde görev alan personelin yıl içerisinde % 40'ının eğitim alması planlanmaktadır.

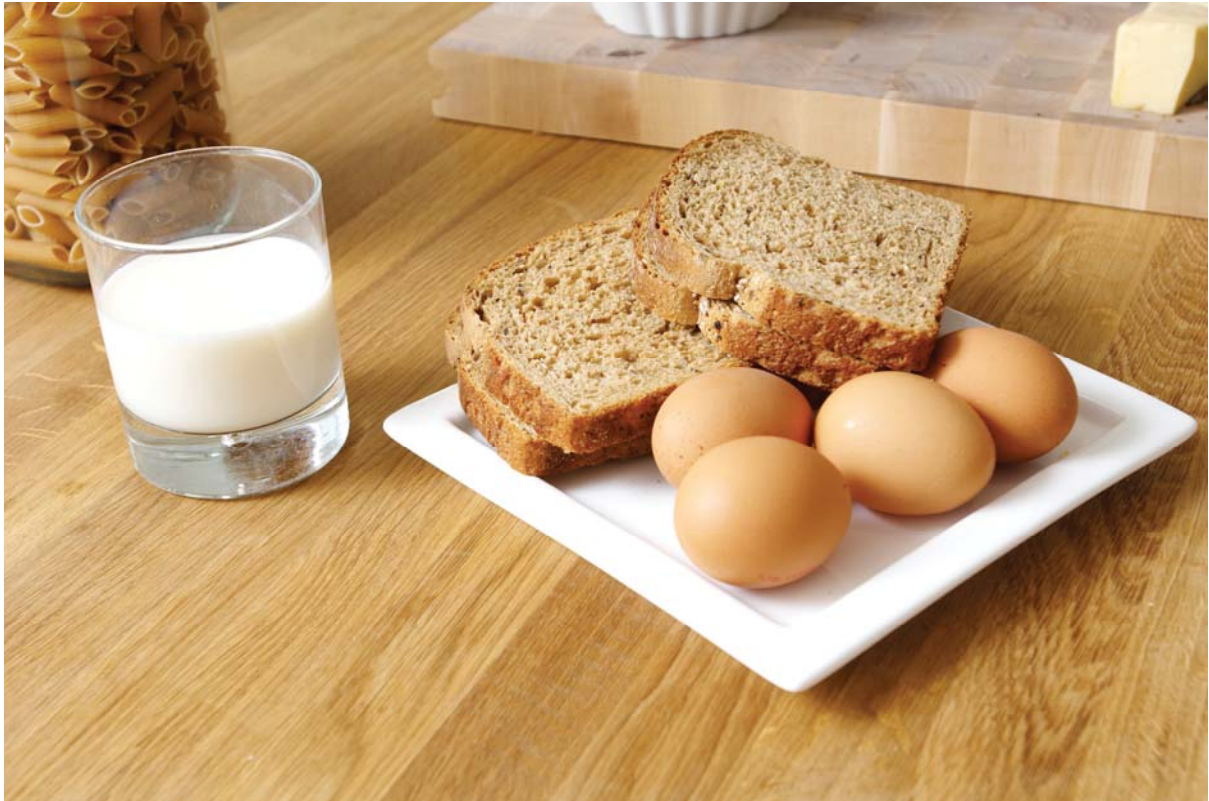
2013	2014	2015	2016	2017
9	57	59	61	63

PERFORMANS HEDEFİ / 5

STRATEJİK AMAÇ 2.	Üretimden tüketime kadar uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 5.	Gıda ve yem işletmelerinin altyapılarını güçlendirmek ve standartlara uyumunu sağlamak.
PERFORMANS HEDEFİ 5.	Gıda ve yem işletmelerinin altyapılarını güçlendirmek ve standartlara uyumunu sağlamak.

Gıda güvenilirliğinin temini için, her türlü gıda maddesinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin teknik ve hijyenik şekilde üretimi, işlenmesi, muhafazası, depolanması, pazarlanması ve tüketici sağlığının en üst seviyede korunması Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanındadır. Hammaddenin elde edildiği ilk aşamada iyi tarım uygulamaları, ürün işleme ve ikincil üretim aşamalarında ise iyi üretim uygulamaları, iyi hijyen uygulamaları, tehlike analizleri ve kritik kontrol noktaları gibi gıda güvenilirliği ve kalitesi için uygun yöntem ve yaklaşımlar uygulanmaktadır. Böylece gıda maddelerinin, üretimden tüketiciye ulaşıncaya kadar bütün aşamalarında güvenilir olması sağlanmaktadır. Bu uygulamalar, sadece gıda maddelerinin üretiminde değil, kullandığımız her türlü üründe kalite ve güvenilirlik anlayışının bir gereği olarak benimsenmiştir. Gıda ve yem işletmelerinin asgari teknik ve hijyenik şartları sağlayan bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir.

1. STK İşbirliğiyle Gerçekleştirilen Eğitim Sayısı (adet)

Gıda ve yem işletmelerinin ilgili olduğu Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilecek olan eğitim sayısıdır. Söz konusu eğitimler gıda ve yem güvenilirliği konusunda farkındalığı artıracaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
4	8	13	16	19

PERFORMANS HEDEFİ / 6

STRATEJİK AMAÇ 2.	Üretimden tüketime kadar uluslararası standartlara uygun gıda güvenilirliğini sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 6.	Güvenilir gıda konusunda toplumda duyarlılığı artırmak.
PERFORMANS HEDEFİ 6.	Güvenilir gıda konusunda toplumda duyarlılığı artırmak.

Güvenilir gıda konusunda tüm taraflarla işbirliği yapılması, güvenilir gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerince benimsenmesi son derece önemlidir. Güvenilir gıda üretmek ve tüketiciye güvenilir gıdaları ulaştırmak kadar, tüketicilerin de gıdaları güvenilir bir şekilde nasıl tüketeceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleri amaçlanmaktadır.

1. Gıda Modülü Ziyaretçi Sayısı (adet)

Tüketicilerin doğru bilgilere erişimini sağlamak amacıyla gıda ve yem güvenilirliği konularında web sayfasında modül oluşturulacaktır. Söz konusu modül ziyaretçi sayısı tüketici bilinci ve duyarlılığındaki artışın göstergesidir.

2013	2014	2015	2016	2017
4.824	5.112	5.545	6.060	6.680

2. 174 Alo Gıda Hattına Yapılan Başvuru Sayısı (adet)

174 Alo Gıda hattına yapılan başvuru sayısı tüketicinin duyarlılığının göstergesidir. Alo Gıda hattına gelen başvurular doğrultusunda elde edilen bilgiler veri havuzunda toplanarak risk haritası çıkarılmış ve hangi ürünlerin hangi bölgelerde riskli olduğu saptanarak denetim ve izleme programlarının daha etkin olarak yapılması sağlanmıştır. 2009 yılı başında faaliyete geçen Alo Gıda hattına yapılan başvurular 15 gün içinde sonuçlandırılmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
528	725	745	775	800

PERFORMANS HEDEFİ / 7

STRATEJİK AMAÇ 3.	Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak.
STRATEJİK HEDEF 7.	Bitki sağlığı hizmetlerinde entegre ve biyolojik mücadele çalışmalarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak.
PERFORMANS HEDEFİ 7.	Bitki sağlığı hizmetlerinde entegre ve biyolojik mücadele çalışmalarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak.

Bitki sağlığı uygulamaları kapsamında kalite ve kantite kayıplarının azaltılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, çevre ve insan sağlığına duyarlı üretim tekniklerinin geliştirilerek uygulamaya aktarılmasıyla sürdürülebilir bir tarım sistemine sahip olunabilir. Bitki sağlığı uygulamalarında sektörün tüm paydaşlarının entegre mücadele prensiplerini benimsemesi ve etkin olarak kullanılması için; başta biyolojik mücadele olmak üzere biyoteknik ve mekanik mücadele yöntemlerinin desteklenmesi ve yaygın olarak kullanılması ile öncelikle epidemik hastalıkların kontrolü amaçlanmaktadır.

Bitki sağlığı hizmetlerinde entegre ve biyolojik mücadele çalışmalarını geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla sertifikalı tohum, fidan ve fidenin kullanılması ile üretim kayıplarının önüne geçilebilmekte, zirai mücadelenin daha kolay yürütülerek başarı oranının artırılması ve ürün yetiştirilecek alanlarda ortaya çıkabilecek hastalıkların önceden bertaraf edilmesi sağlanmaktadır. Üretim aşamasında sertifikalı tohum, fidan ve fidede bitki sağlığı kontrollerinin yapılması; zirai mücadeleden de amaçlanan üretimde verim ve kalite artışını gerçekleştirmekte ve tarımsal ekonominin gelişimine katkı sağlamaktadır.

1. Entegre Mücadele Yapılan Alanın Toplam Üretim Alanına Oranı (%)

Entegre mücadele yapılan alanların genişletilmesi ve çevreye duyarlı uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. İlimiz Entegre Mücadeleye konu olan 5 ürün grubunun (elma, kiraz, fındık, örtü altı, şeftali,) toplam üretim alanına oranını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
14,51	15,67	17,35	22,03	25,96

2. Biyolojik /Biyoteknik Mücadele Yapılan Alan (dekar)

Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarının artışı ile zararlı organizmalarla mücadelede kullanılan pestisit miktarının azaltılması hedeflenmekte olup, pestisit kalıntısı olmayan bitkisel üretim öngörülmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
	0,7	11,5	21,5	32

3. Sertifikalı Tohum Üretim Miktarı (ton)

Bitki sağlığı ve kaliteyi dikkate alarak sertifikalı tohum ihtiyacının yurtiçi üretimle karşılanması hedeflenmektedir. İl Müdürlüğümüzce bitki sağlığı ve kalitesi yönünden kontrol edilerek sertifikalandırılan tohum miktarıdır.

2013	2014	2015	2016	2017
1.188	1.469	1.620	1.670	1.725

4. Belgelendirilen Fidan Üretim Miktarı (adet)

Bitki sağlığı ve kaliteyi dikkate alarak ülkemiz sertifikalı fidan/fide ihtiyacının yurtiçi üretimle karşılanması ve bitkisel üretimin artırılması hedeflenmektedir. İl Müdürlüğümüzce kontrol edilerek bitki sağlığı ve kalite yönünden sertifikalı ve standart olarak belgelendirilen fidan/fide miktarını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
285.130	145.480	156.000	173.500	186.000

PERFORMANS HEDEFİ / 8

STRATEJİK AMAÇ 3.	Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak.
STRATEJİK HEDEF 8.	Bitki koruma ürünleri ile uygulama ekipmanlarının kontrol ve denetim hizmetlerini geliştirmek.
PERFORMANS HEDEFİ 8.	Bitki Koruma ürünleri ile uygulama ekipmanlarının kontrol ve denetim hizmetlerini geliştirmek.

Bitki koruma ürünlerinin insan ve çevre sağlığına zarar vermeden daha etkili uygulanması için her yıl uygulama alet ve cihazları ile bunların hedef dışı organizmalara verdiği zararı önleme amacıyla yeni metotların geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Etkin ve sürdürülebilir bitki sağlığı uygulamaları için bitki koruma ürünlerinin ve uygulama ekipmanlarının uluslararası standartlara uygun üretimi, depolanması, spesifikasyonlarına uygun şekilde ruhsatlandırılması, satışının teknik ve yasal gerekliliklere uygun bir şekilde yapılması, ekipmanların periyodik bakımlarının ve kalibrasyonlarının yapılması son derece önemlidir.

1. Denetlenen Bitki Koruma Ürünleri Sayısının Piyasada Bulunan Bitki Koruma Ürünleri Sayısına Oranı (%)

Piyasada bulunan ruhsatlı bitki koruma ürününün ruhsatına esas özelliklerinde sapma olup olmadığının tespiti ve bitki koruma ürünlerinin ruhsata esas özellikleri ile piyasada bulunmalarını sağlamak amacıyla denetimleri yapılacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
90	91	92	94	96

2. Denetlenen Bitki Koruma Ürünü Üretim Yerlerinin Toplam Üretim Yeri Sayısına Oranı (%)

Bitki koruma ürünlerinin üretim yerlerinin kalitesini artırmak amacıyla üretim tesislerinde (işletme) Bakanlığımızca verilen işletme izinlerine uygun üretim yapıp yapılmadığı kontrol edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
100	100	100	100	100

3. Denetlenen Bitki Koruma Ürünü Satış Yerlerinin Toplam Satış Yeri Sayısına Oranı (%)

Bitki koruma ürünlerinin satış yerlerinin kalitesini artırmak amacıyla satış yerlerinin (bayi ve toptancı) mevzuata uygun satış yapıp yapmadıkları kontrol edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
93	93	92	95	97

4. Denetlenen Zirai Mücadele Alet Ve Ekipmanları İşletme Sayısının Toplam İşletme Sayısına Oranı (%)

Zirai mücadele alet ve ekipmanlarının üretim yerlerinin kalitesini artırmak amacıyla imalathanelerinde (işletme) Bakanlığımızca verilen ruhsatnamelere uygun üretim yapıp yapılmadığı kontrol edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
100	100	100	100	100

5. Denetlenen Zirai Mücadele Alet Ve Ekipmanları Bayi Sayısının Toplam Bayi Sayısına Oranı (%)

Zirai mücadele alet ve ekipmanlarının satış yerlerinin kalitesini artırmak amacıyla satış yerlerinin (bayi) 2014 yılsonu itibarıyla mevzuata uygun satış yapıp yapmadıkları kontrol edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
98	98	99	100	100

PERFORMANS HEDEFİ / 9

STRATEJİK AMAÇ 3.	Çevreye duyarlı ve etkin bitki sağlığı tedbirleri ile kaliteyi koruyarak bitkisel üretimi artırmak.
STRATEJİK HEDEF 9.	Bitkisel üretimde iç ve dış karantina hizmetlerini geliştirmek.
PERFORMANS HEDEFİ 9.	Bitkisel üretimde iç ve dış karantina hizmetlerini geliştirmek.

Uluslararası ticarete bitki sağlığı yönünden güvenli sınır geçişlerinin yapılabilmesi, ticaretin geliştirilmesi noktasında bitkisel üretimde iç ve dış karantina hizmetlerini geliştirmek önem arz etmektedir. Bitki ve bitkisel ürünlerin ülke içinde dolaşımı ve uluslararası ticarete konu olması bitki hastalık ve zararlıların yayılması riskini artıran önemli bir faktördür. Bakanlığımız bitki ve bitkisel ürünlerde karantinaya tabi zararlı organizmalarla uluslararası standartlarda AB mevzuatıyla uyumlu ve ticari gereklilikleri göz önünde bulunduran etkin bir kontrol ve denetim mekanizması oluşturmaktadır. Bu amaçla ülke içinde bitkisel üretim materyallerinin üretilmesi, depolanması ve ticareti esnasında karantina hizmetlerine ait bütün çalışmalar bitki pasaportu sistemi kapsamında yapılmaktadır.

1. Özel Sürvey Çalışması Yapılan Karantinaya Tabi Organizma Sayısı (adet)

Bitkilerin yetiştirme döneminde bitki sağlığı açısından riskli karantinaya tabii 27 ayrı zararlı organizmayla ilgili sürvey talimatları hazırlanmıştır. Bu talimatlar doğrultusunda zararlı organizma ile ilgili sürvey çalışmaları yapılacak, tespit edilen alanların sınırları çizilerek sürvey haritalarına işlenecek ve bu alanlarda zamanında gerekli tedbirler alınarak başka bölgelere bulaşması engellenecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
69	72	179	179	179

PERFORMANS HEDEFİ / 10

STRATEJİK AMAÇ 4.	Hayvan hastalık ve zararlılarını kontrol ve eradike etmek, hayvan refahını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 10.	Hayvan refahının sağlanması için mücadele hizmetlerini geliştirmek
PERFORMANS HEDEFİ 10.	Hayvan refahının sağlanması için mücadele hizmetlerini geliştirmek

Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetlerini geliştirerek verimliliği artırmak, hayvan sağlığını korumak, hastalıklarla mücadeleyi etkin kılmak, zoonoz karakterdeki hastalıkları kontrol altına almak ve güvenilir hayvansal gıda üretimini sağlamak hedeflenmiştir. Bu çerçevede Bakanlığımızca 2023 yılına kadar "şap, sığır tüberkülozu, sığır-koyun ve keçi brusellası hastalıklarının ülkemizden yok edilerek, hayvan sağlığının güvence altına alınması, gıda güvenliği ve sürdürülebilirliğin sağlanması, hayvan ve hayvansal ürün ticaretine engel olan hastalıkların yok edilerek ülkemizin ve İlimizin ihracat üssü haline getirilmesi" hedeflenmiştir.

1. Hastalıktan Ari İşletme Sayısı (adet)

Hayvan sağlığı ve halk sağlığı için önemli olan sığır tüberkülozu ve sığır brusellası hastalıklarından ari işletmeleri kapsamaktadır. Sığır tüberkülozu ve sığır brusellası hastalıkları kontrol edilerek güvenilir süt ve süt ürünleri üretilmekte ve tüm halkımızı etkileyen güvenilir gıda arzı gerçekleştirilmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1	2	2	3	5

2. Programlı Hayvan Sağlık Taraması Gerçekleşme Oranı (%)

Hayvan hastalıkları ile mücadelede gerekli tedbirlerin alınması için her türlü hastalığın erken teşhisi hayvan sağlığı, halk sağlığı ve ülke ekonomisi için önemlidir. Her yıl tüm hayvan varlığını kapsayacak şekilde erken teşhis için tarama programı oluşturulmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
99	99	99	99	99

3. Küpelenen Küçükbaş Hayvan Sayısının Toplam Küçükbaş Hayvan Sayısına Oranı (%)

Koyun ve keçi varlığının kayıt altına alınarak hastalık ve hayvan hareketlerinin izlenmesi hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
63	70	72	74	75

4. Küpelenen Büyükbaş Hayvan Sayısının Toplam Büyükbaş Hayvan Sayısına Oranı (%)

Büyükbaş hayvan varlığının kayıt altına alınarak hastalık ve hayvan hareketlerinin izlenmesi hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
85	92	95	98	99

5. Programlı Büyükbaş Şap Aşılması Gerçekleşme Oranı (%)

Şap hastalığı hayvan sağlığını, hayvan ve hayvansal ürün ticaretini etkileyen önem i bir hastalık olması nedeniyle tüm üretici ve tüketiciler etkilenmektedir. Hayvan hastalıkları mücadelesinde aşılama en önemli koruyucu tedbirlerden biridir. Hedef; aşılama programına alınan büyükbaş hayvanların % 85'inin hastalığa karşı aşılanarak hastalığın kontrol altına alınmasıdır. Aşılama ile ilgili veriler TÜRKVET Veteriner Bilgi Sisteminden alınmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
90	86	97	97	97

6. Epidemiyolojisi Tespit Edilen Hastalık Sayısı (adet)

Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele stratejilerini belirlemek, geliştirmek ve hastalıklarla daha etkin mücadele edebilmek amacıyla hastalıkların epidemiyolojisinin tespiti konularında araştırmalar yapılacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
122	86	29	30	32

7. Programlı Kedi - Köpek Kuduz Aşılması Gerçekleşme Oranı (%)

Hayvan hastalıkları mücadelesinde aşılamaya en önemli koruyucu tedbirlerden biridir. Hedef, aşılamaya programına alınan kedi-köpeklerin % 85'inin hastalığa karşı aşılanarak halk sağlığı için önemli bir tehdit olan kuduz hastalığının kontrol altına alınmasıdır. Aşılamaya ile ilgili veriler TÜRKVET Veteriner Bilgi Sisteminden alınmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
96	94	96	97	97

8. Programlı Küçükbaş Brusella Aşılması Gerçekleşme Oranı (%)

2012 yılından itibaren hastalıkla mücadele stratejisi değiştirilmiş olup konjunktival aşılamaya geçilmiştir. Küçükbaş hayvanlarda 6 yıl süre ile aşılamaya çalışmaları sürdürülerek prevalans'ın % 1'in altına çekilmesi hedeflenmektedir. Sonrasında ise halk sağlığı için de çok önemli bir zoonoz olan brusella hastalığının yok edilmesi için küçükbaş hayvanlarda test ve kesim metodu uygulanacaktır. Aşılamaya ile ilgili veriler TÜRKVET Veteriner Bilgi Sisteminden alınmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
79	80	90	91	92

9. Programlı Büyükbaş Brusella Aşılması Gerçekleşme Oranı (%)

Hayvan hastalıkları mücadelesinde aşılamaya en önemli koruyucu tedbirlerden biridir. 2012 yılından itibaren hastalıkla mücadele stratejisi değiştirilmiş olup konjunktival aşılamaya geçilmiştir. Büyükbaş hayvanlarda 10 yıl süre ile aşılamaya çalışmaları sürdürülerek, sürü prevalansının % 1'in altına çekilmesi hedeflenmektedir. Sonrasında ise halk sağlığı için de çok önemli bir zoonoz olan brusella hastalığının yok edilmesi için büyükbaş hayvanlarda test ve kesim metodu uygulanacaktır. Aşılamaya ile ilgili veriler TÜRKVET Veteriner Bilgi Sisteminden alınmaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
80	82	86	88	91

PERFORMANS HEDEFİ / 11

STRATEJİK AMAÇ 4.	Hayvan hastalık ve zararlılarını kontrol ve eradike etmek, hayvan refahını sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 11.	Hayvan refahının sağlanması için gerekli standart ve sistemleri oluşturmak.
PERFORMANS HEDEFİ 11.	Hayvan refahının sağlanması için gerekli standart ve sistemleri oluşturmak.

Hayvanların yetiştirildiği işletmelerde, nakillerinde, kesim ve öldürölmelerinde uluslararası kabul gören hayvan refahı koşullarının tam olarak uygulanması hedeflenmektedir. Ayrıca deney, süs ve ev hayvanlarının da yaşam alanları uluslararası standartlara uygun hale getirilecektir. Çiftlik hayvanlarının gereksiz yere ağrı, acı çekmelerine ya da yaralanmalarına neden olacak koşulların önlenmesi için gerekli hükümler uygulanacaktır. İlimizde hayvan refahına uygun nakil araç sürücülerinin ve nakliyeyle eşlik eden bakıcıların eğitimi ve sertifikalandırılması ile onay verilmiş nakil araçlarının elektronik veri tabanına kaydı yapılacaktır.

1. Hayvan Refahı Konusunda Planlanan Eğitim Programının Gerçekleşme Oranı

Hayvan refahı ile ilgili personel, nakliyeciler, satıcı ve üreticilerin eğitilmesi hedeflenmektedir. Çiftlik hayvanlarının refahı ve nakillerinde hayvan refahı konusunda üretici, satıcı, nakil aracı sürücüsü ve hayvan nakline eşlik edecek hayvan bakıcılarının eğitilmesine devam edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
97	98	98	99	100

2. Onay Belgeli Hayvan Nakil Aracı

Hayvan nakilleri, hayvan refahı standartlarını taşıyan onaylı nakil araçları ile yapılacaktır. Nakil araçları için İl Müdürlükleri tarafından onay belgesi verilecektir. 31.12.2013 tarihinden sonra ilgili belgelere sahip olmayan, onay belgesi bulunmayan nakil araçlarının hayvan nakli yapmasına müsaade edilmeyecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
62	110	124	205	251

PERFORMANS HEDEFİ / 12

STRATEJİK AMAÇ 5.	Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini artırmak.
STRATEJİK HEDEF 12.	Tarımsal altyapı hizmetlerini geliştirmek.
PERFORMANS HEDEFİ 12.	Tarımsal altyapı hizmetlerini geliştirmek.

Çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda yaşam düzeyinin yükseltilmesi, modern sulama sistemlerinin geliştirilmesi ile tarımsal üretim miktarının ve kalitesinin artırılması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması, arazi kullanımını gerektiren her türlü girişim ve yatırım sürecinde toprakların korunması, doğal ve yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarının önlenmesi hedeflenmektedir. Bu amaçla arazi kullanım planları, tarımsal amaçlı arazi kullanım plan ve projeleri. Tarım Bilgi Sistemi'nin kurulması gerçekleştirilecektir.

"Tarım Reformu Uygulama Alanı" ilan edilen yörelerde, ekonomik üretime imkân vermeyecek şekilde parçalanmış tarım topraklarının gerektiğinde ve imkanlar ölçüsünde genişletilmesi suretiyle toplulaştırılmasını yapmak ve tarım arazisinin parçalanmasını ve küçülmesini önlemek, toprağın verimli şekilde işletilmesini, korunmasını, birim alandan azami ekonomik verimin alınmasını, tarım üretiminin sürekli olarak artırılmasını, değerlendirilmesini ve istihdam imkanlarının artırılmasını, yeterli toprağı bulunmayan ve topraksız çiftçilerin zirai aile işletmeleri kurabilmeleri için devletin mülkiyetinde bulunan topraklarla topraklandırılmaları sağlanacaktır.

1. Toplulaştırma Ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılan Alan (hektar)

Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin uygulanması ile arazi parçalılığı giderilerek, sulama randımanı artırılacak ve işletme masrafları düşürülecektir. Yıllık olarak toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri yapılan alanı ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
20.250	20.250	20.250	34.250	34.250

2. Modern Sulama Sistemi Kurulan Alan (hektar)

Modern basınçlı bireysel sulama makine ve ekipmanlarının üreticiler tarafından kullanımı yaygınlaştırılarak daha kaliteli ve pazar isteklerine uygun üretimin yapılması sağlanacak ve üretim maliyetleri düşürülecek, toprak ve su kaynaklarımızın korunması sağlanacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
215	231	306	328	461

3. Arazi Kullanım Planlaması Yapılan Alan (hektar)

Tarım arazisinin ekonomik şekilde kullanılması, korunması, ıslahı, büyük ovaların ve erozyona duyarlı alanların tespiti, tarım dışı kullanımlar için alternatif alanların belirlenmesi, tarım arazilerinin tarım dışı kullanımının önlenmesi, mevcut arazi kullanım şekillerinin gerekli dönüşümlerinin yapılması, tarıma elverişli olmayan arazinin değerlendirme şeklinin belirlenmesi amacıyla proje alanlarında arazi kullanım planlaması yapılacaktır. Yıllık olarak arazi kullanım planlaması yapılan alanı ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
23.500	23.500	24.200	34.200	34.200

4. Detaylı Toprak Etüdü Yapılan Alan (hektar)

Arazi ve toprak kaynaklarının bilimsel esaslara uygun olarak belirlenmesi, sınıflandırılması ve potansiyel yararlanma imkanlarının derecelendirilmesi amacıyla ulusal toprak veri tabanı altyapısı oluşturmak hedeflenmektedir. Bu kapsamda "Tarım Reformu Uygulama" alanlarında yürütülen toplulaştırma, dağıtım, kamulaştırma, arazi kullanım planlaması, "Arazi Islahı ve Toprak Koruma Projeleri" başta olmak üzere; tarım dışı amaçla kullanım izni ve parsellerdeki ifraz taleplerinin değerlendirilmesi ile "Tarım Reformu Projelerinin" temelini (veritabanı) oluşturacak haritalar raporlarıyla birlikte üretilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
23.500	25.050	25.050	35.050	35.050

5. Tanımlanan Parsel Oranı (%)

Arazi Parsel Tanımlama Sistemi (LPIS), Entegre İdare Kontrol Sistemi (IACS) ve Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi (TARBİL) projeleri çalışmaları sonunda kayıt altına alınmış ve tanımlanmış parsel oranını ifade etmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
80	85	90	85	90

PERFORMANS HEDEFİ / 13

STRATEJİK AMAÇ 5.	Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini artırmak.
STRATEJİK HEDEF 13.	Tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesini ve katma değerinin artırılmasını sağlamak.
PERFORMANS HEDEFİ 13.	Tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesini ve katma değerinin artırılmasını sağlamak.

Tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesi ve katma değerinin artırılması amacıyla kooperatif projeleri hayata geçirilecek, kooperatiflerce üretilen mal ve hizmetlerin tanıtımı yapılacaktır. Hayvansal ve bitkisel üretimin yapıldığı işletmelerin yeni teknolojileri uygulayabilen, yeterli büyüklükte, alt yapısı sağlanmış, uygun bölgelerde planlanarak ürünlerin sağlıklı ve yeteri miktarda üretimlerinin sağlanması, daha iyi yetiştirme koşullarında kârlı bir işletmecilik sonucu üreticinin gelir ve refah düzeyinin yükseltilmesi, üretimin ve tüketimin yeterli hale getirilmesi hedeflenmiştir. Üretim, tüketim, ithalat, ihracat, stoklar ve fiyatlarla ilgili kaliteli veri temin edilerek tarımsal pazar bilgilerinin analiz ve tahminlerinin ilgililere zamanında rapor edilmesi suretiyle gerçekçi tarımsal pazarlama stratejileri ve politikalarının belirlenmesi sağlanacaktır.

1. Rehabilitate Edilen ve Kurulan Kooperatif İşletme Sayısı (adet)

Tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesi ve katma değerinin artırılması hedeflenerek kooperatif projeleri hayata geçirilecektir. Tarımsal amaçlı kooperatiflere düşük faizli kredi verilerek rehabilitate edilen ve hayvancılık projeleri dışında yeni kurulan işletme sayısıdır.

2013	2014	2015	2016	2017
14	13	15	16	17

2. Faaliyete geçirilen organize tarım ve hayvancılık bölge sayısı (adet)

Bitkisel ve hayvansal üretimin ve bunlara dayalı sanayinin rekabet edebilirliğini artıran ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesini sağlayan tüzel kişilik kazanmış bölgeleri ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
-		1		

3. Tanıtımı Yapılan Kooperatif Sayısı (adet)

Pazar bilgilerinin analiz ve tahminleri, kısmi pazar araştırmaları, ürün grupları, yapısal sorunların belirlenmesi ile tarımsal sanayi gibi bileşenlere dönük ürün raporları hazırlanacaktır. Hazırlanan ürün raporları, pazarlama bilgi sisteminin işlevselliğine katkı sağlayacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
2	1	1	1	1

PERFORMANS HEDEFİ -14

STRATEJİK AMAÇ 5.	Tarımsal ve sosyal altyapı hizmetlerini geliştirmek, kırsal kalkınma ve refahı sağlayarak kırsal alanların cazibesini
STRATEJİK HEDEF 14.	Kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak.
PERFORMANS HEDEFİ 14.	Kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak.

Kırsal alanda yaşam standardını yükseltmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak için tarım işletmelerinin durumları analiz edilerek istihdam fırsatları oluşturan rekabetçi bir üretim sistemine dönüştürülmesi, kırsal ve kentsel alanlardaki sosyo-ekonomik gelişim farklılıklarının ortadan kaldırılması ve böylelikle refahın artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda kırsal alanlarda yerel kaynakların değerlendirilmesi sağlanacak, iş ve yaşam koşulları yöresinde geliştirilebilir ve sürdürülebilir kılınacak, yaşam kalitesinin iyileştirilmesiyle kendi kalkınmalarını sağlayan aktif ve üretken çiftçiler ön plana çıkarılacaktır. Üretimde kullanılan teknolojilerin verim ve kaliteyi artırmaya ve iş gücünü azaltmaya yönelik geliştirilmesi, yerinde bilgi ve teknolojiye erişim sağlanması yanında güvenli ve kayıtlı bir üretim için danışmanlık hizmeti verilmesi, eğitim ve öğretim yolu ile benimsetilmesi hedeflenmektedir. El sanatlarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile kırsal alanda yaşayan insanların gelir temin etmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

1. Örgütlü Çiftçiler Tarafından Kurulan Hayvancılık İşletme Sayısı (adet)

Tarımda örgütlenmenin gelişmesi, kırsal alanda yaşam standardının yükselmesine ve kırsal kalkınmaya önemli katkılar sağlayacaktır. Tarımsal amaçlı kooperatiflerce düşük faizli kredi kullanılarak kurulan hayvancılık işletmelerini ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
30	182			

2. Üretici Örgütlerince Temin Edilen Büyükbaş Damızlık Hayvan Sayısı (baş)

Kırsal alanda hayvancılık sektörünün kalitesini yükseltmek için yüksek vasıflı damızlık büyükbaş hayvan temin edilmekte ve üretime kazandırılmaktadır. Bu kapsamda tarımsal amaçlı kooperatiflerin uyguladıkları hayvancılık projelerine yüksek vasıflı damızlık büyükbaş hayvan teminini ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
180	632			

3. Üretici Örgütlerince Temin Edilen Küçükbaş Damızlık Hayvan Sayısı (baş)

Kırsal alanda hayvancılık sektörünün kalitesini yükseltmek için yüksek vasıflı damızlık küçükbaş hayvan temin edilmekte ve üretime kazandırılmaktadır. Bu kapsamda tarımsal amaçlı kooperatiflerin uyguladıkları hayvancılık projelerine yüksek vasıflı damızlık küçükbaş hayvan teminini ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
300	350	400	450	600

4. Ekonomik Yatırımlar Kapsamında Desteklenen Tarıma Dayalı Sanayi İşletmesi Sayısı (adet)

Kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı ekonomik yatırımlar kapsamında hibe desteği verilen ve tarımsal ürünlerin işlenmesi-paketlenmesi-depolanması ünitelerini içeren; yeni tesislerin kurulması, yarım kalmış tesislerin tamamlanması ve mevcut olan tesislerin teknolojisinin yenilenmesi ve kapasitesinin artırılmasına yönelik tarıma dayalı küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerinin sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
26	15	11	12	16

5. Üreticiye Kazandırılan Yeni Makine Ekipman Sayısı (adet)

Kırsalda üretim kalitesinin yükseltilmesi, maliyetlerin azaltılması için uygun makine ekipman kullanımı önemlidir. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında desteklenen makine ekipman sayısını ifade etmektedir. KKYDP kapsamında yapılacak destekler program yıllarına göre değişiklik arz etmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
1.113	670	965	1042	1153

6. Eğitilen, Sertifikalandırılan ve Yetkilendirilen Yararlanıcı Sayısı (kişi)

Eğitim, yayım, kurs ve sınavlar yoluyla; çiftçilerin modern tarım tekniklerini ve tarımsal yenilikleri öğrenmeleri, uygulamaları, geleneksel el sanatlarının öğretilerek gelecek kuşaklara aktarılması, yerel kalkınma kapasitelerinin geliştirilmesi ve üretici örgütlerinin kurumsal kapasitelerinin artırılması hedeflenmektedir. 2012 yılından itibaren sadece belgelendirilen eğitimler dikkate alınmıştır.

2013	2014	2015	2016	2017
536	660	700	750	800

7. Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Alan İşletme Sayısı (adet)

Çiftçilerin bilgi ihtiyacının yeterli ve zamanında karşılanması amacıyla yetkilendirilen kişi ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti alan işletme sayısının artırılması hedeflenmektedir. Bilgi ve teknolojinin hızla değiştiği günümüzde çiftçilerin bilgi ihtiyacının yeterli ve zamanında karşılanması kaliteli üretimi ve verim artışını da beraberinde getirecektir. Danışmanlık hizmeti alan işletmelere Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Tebliği kapsamında her yıl destek verilmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
4.195	5.101	6.000	7.000	8.000

8. Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine Alınan İşletme Sayısı (adet)

Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) sisteminin yaygınlaştırılması, mevcut işletmeler içerisinde veri kaynağı olarak belirlenen işletmelerin sisteme girilmesi, sistemden elde edilecek sonuçların tarım işletmelerinin gelir gider projeksiyonlarını yansıtması açısından önem taşımaktadır.

2013	2014	2015	2016	2017
67	119	140	160	180

9. IPARD Programının Tanıtım Etkinliklerine Katılan Kişi Sayısı (kişi)

Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni (Instrument for Pre-accession Assistance Rural Development-IPARD) kapsamında hazırlanan IPARD Programı'nda uygulanması öngörülen tedbirlerle kırsal kalkınmaya katkı sağlanacaktır. IPARD Programı kapsamında yapılan bilgilendirme ve tanıtım faaliyetleri ile programın tanıtımı yapılmakta olup tanıtım yapılan ildeki personele ve proje hazırlayacak danışman firmalara program hakkında eğitimler verilmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
445	374	629	709	794

10. Desteklenen Ahır/Ağıl Sayısı (Adet)

Kırsal Kalkınma yatırımlarının desteklenmesi programı ekonomik yatırımlar kapsamında gerçekleştirilecek koyun-keçi ve manda için ahır/ağıl tesislerinin sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
222	231	252	267	279

PERFORMANS HEDEFİ -15

STRATEJİK AMAÇ 6.	Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 15.	Kurumsal yönetim sistemini ve insan kaynakları yönetimini etkin hale getirmek.
PERFORMANS HEDEFİ 15.	Kurumsal yönetim sistemini ve insan kaynakları yönetimini etkin hale getirmek.

Amaç ve hedeflere ulaşma yönünde yönetim süreçlerinin etkinliğini, işlerin mevzuata uygunluğunu, varlıkların korunması ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşmada politikaların etki analizleri doğrultusunda geliştirilmesi, iç kontrol sistemi ve denetimin etkin yürütülmesi, hukuka uygunluk, kamu yararı ve hizmet gereği değerlendirme ve tespitlerinin yapılması temel unsurlardır.

Bakanlığımız hizmetlerinde kalite ve verimliliği artırmak, uzman personelin bilgi, görgü ve becerilerinin artırılması, gelişen teknik ve teknolojik şartlara uyumun sağlanması, performansın artırılması, moral ve motivasyonun yükseltilmesi, temsil ettiği ortamlarda bilgi ve donanım açısından güçlü olabilmeleri hedeflenmektedir.

1. Çalışan Başına Düşen Ortalama Eğitim Süresi Oranı

Bakanlık faaliyetleri ile ilgili personelin bilgisini artırmak için, hizmetiçi eğitim programları düzenleyerek, personel başına düşen ortalama eğitim süresinin artırılması hedeflenmektedir. Yıl içerisinde yapılan toplam hizmetiçi eğitimlerde, eğitime katılan personelin almış olduğu toplam eğitim gün sayısının İl Müdürlüğünün toplam personel sayısına oranı ile elde edilmiştir.

2013	2014	2015	2016	2017
0,85	0,88	1	1,15	1.1

2. İç Kontrol Sisteminin Tamamlanma Oranı (%)

Tüm birimlerde tutarlı, kapsamlı ve standart İç Kontrol Sisteminin oluşturulması ve uygulanması sağlanacak ve böylelikle kaynaklar etkin, ekonomik ve verimli kullanılacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
81	86	92	94	100

3. Hizmet İçi Eğitim Verilen Personel Sayısı (kişi)

Bakanlığımız personelinin bilgi ve becerisini geliştirerek iş motivasyonunu artırmak ve verilen hizmetin uluslararası standartlara yükseltilmesini sağlamak amacıyla, hizmetiçi eğitim merkezleri tarafından yapılan eğitimler sonucunda sertifika veya katılım belgesi alan personel sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
150	154	175	180	190

4. Norm Kadroya Tabi Personelin Tüm Personele Oranı (%)

Norm kadro sayesinde hangi iş için hangi unvanda hangi birimde kaç personele ihtiyaç olduğu yönünde çalışmalar bitirilmiştir. Bu itibarla yıllar içinde norm kadroya tabi personelin artırılması düşünülerek personel hareketlerinin birimler arasında dengeli dağılımının sağlanması planlanmaktadır. Ayrıca işçi personelin norm kadro çalışmaları devam etmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
46	47	51	60	72

5. Düzenlenen Sosyal ve Kültürel Aktivite Sayısı (adet)

Mevsimlere göre düzenlenecek farklı etkinlik ve aktivitelerle personel memnuniyetinin ve motivasyonunun artırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda futbol turnuvası, masa tenisi turnuvası, bahar koşusu, satranç turnuvası, çeşitli sergiler, tiyatro, konser vb. sportif ve sosyal faaliyetler organize edilecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
9	6	12	14	18

6. Sosyal ve Kültürel Aktivitelere Katılan Personel Sayısı (kişi)

Talep ve öneriler doğrultusunda düzenlenecek sosyal ve kültürel aktivitelere, her türlü iletişim kanalı kullanılarak katılımın yüksek olması sağlanacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
201	105	150	200	250

7. Harcanan Ödenğin Toplam Bütçeye Oranı (%)

Birimlerin talep ettikleri ödenekleri, planladıkları şekilde harcamaları ölçülecektir.

2013	2014	2015	2016	2017
100	100	100	100	100

PERFORMANS HEDEFİ / 16

STRATEJİK AMAÇ 6.	Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 16.	Teknolojik ve fiziksel altyapıyı geliştirmek, sosyal imkanları iyileştirmek.
PERFORMANS HEDEFİ 16.	Teknolojik ve fiziksel altyapıyı geliştirmek, sosyal imkanları iyileştirmek.

Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için teknolojik ve fiziksel altyapıyı geliştirmek, sosyal imkânları iyileştirmek, ihtiyaçlar doğrultusunda iş akış süreçlerini tanımlamak, basitleştirmek ve hızlandırmak hedeflenmiştir. Faaliyetlerin elektronik ortamda izlenmesi ile kontrollerin daha kolay ve çabuk yapılmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Bakanlığımız çalışanlarının günümüz teknolojisi gereksinimi olan bilgi işlem teknolojilerine adaptasyonunu sağlamak ve Bakanlık bünyesinde bulunan veritabanlarının güvenliğini sağlayarak daha etkin bir konuma gelmesini temin etmek için çalışmalar yürütülecektir. Hizmet alan ve hizmet verenlerin çalışma ortamları açısından memnuniyetini arttırmak amacıyla fiziki altyapıyı geliştirmek ve sosyal imkânları iyileştirmek hedeflenmektedir.

1. Elektronik Ortamda Yürütülen Ve İzlenen Faaliyet Sayısı (adet)

Faaliyetlerin elektronik ortamda yürütülmesi ve izlenmesi ile hizmetten yararlananlara kolaylık sağlanacaktır. Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS), Organik Tarım Bilgi Sistemi (OTBİS), Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS), Tohum Veri Yönetim Sistemi (TVYS), Mera Bilgi Sistemini Geliştirme Projesi (Mer-Bis-Gep), Varlık Modülü, Açık Arşiv Sistemi, Kütüphane Otomasyon Programı, Ulusal Gıda Kompozisyon Portalı, Personel Bilgi Sistemi, Proje Takip Sistemi, Gıda ve Yem Denetim Sistemi, Türk Veteriner Bilgi Sistemi (TÜRKVET), Koyun Keçi Kayıt Sistemi (KKKS), Laboratuvar Bilgi Sistemi, Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS), Alo Gıda Bilgi Sistemi ve Gıda Ürünleri Takip Sistemi Başbakanlık İletişim Merkezi üzerinden hizmetler yürütülmekte ve izlenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
34	34	34	34	34

2. Bakım Onarımı Yapılan Hizmet Binası Sayısı (adet)

Hizmet binalarının ve lojmanların kalite standardının yükseltilerek çalışma ortamlarının iyileştirilmesi için bakım, onarım ve gelişen teknik şartlara bağlı olarak modernize edilmesi hedeflenmektedir.

2013	2014	2015	2016	2017
0	6	18	18	18

3. Yeni Yapılan Hizmet Binası Sayısı (adet)

İhtiyaç doğrultusunda hizmet binası bulunmayan ya da kullanıma uygun olmayan il ve ilçe müdürlüklerine yeni hizmet binaları yapılacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
0	1	1	1	1

PERFORMANS HEDEFİ -17

STRATEJİK AMAÇ 6.	Hızlı, etkin ve kaliteli hizmet sunmak için kurumsal mükemmeliyeti sağlamak.
STRATEJİK HEDEF 17.	Kurum imajını güçlendirmek, etkinliği ve görünürlüğü artırmak.
PERFORMANS HEDEFİ 17.	Kurum imajını güçlendirmek, etkinliği ve görünürlüğü artırmak.

Bakanlığımız politikalarının, faaliyetlerinin ve sunduğu hizmetlerin kamuoyuna güncel olarak ulaşımını sağlamak, toplumun bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmek, üreticilerin yeni teknolojileri öğrenmesi ve benimsemesini sağlayarak refah seviyesinin yükselmesine katkıda bulunmak, tarımsal zenginliğimizi tanıtmak ve bilinirliğini artırmak, geçmişten günümüze tarım kültürünü yansıtmak, tarım teknolojilerindeki zamana bağlı gelişmeleri görerek geleceğe yönelik hedefler ortaya konulması amaçlanmıştır.

Uluslararası kurum/kuruluşlarla gerçekleştirilen etkinliklere aktif katılım sağlanarak ulusal ve uluslararası düzeyde Bakanlığımızın imajı ve görünürlüğünün artırılmasının, ülkemizin bölgesinde lider, dünyada küresel aktör haline gelmesine olumlu katkıları bulunmaktadır.

1. Düzenlenen Konferans /Panel /Sempozyum vb. Etkinlik Sayısı (adet)

Bakanlığın faaliyet alanlarıyla ilgili kamuya açık organizasyonları olan tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, sempozyumlar, paneller, kongreler, yarışmalar, sergiler ve fuarları ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
1.005	1.020	1.050	1.075	1.100

2. Bakanlığın Medyada Yer Alma Sıklığı (adet)

Bir yıl içinde İl Müdürlüğümüz hizmetlerinin medyada yer alma sayısıdır. Bakanlığımızın hizmetleri medya vasıtasıyla geniş kitlelere duyurulacaktır.

2013	2014	2015	2016	2017
50	52	60	65	70

3. Dağıtımı Yapılan Basılı Materyal Sayısı

Tarımsal konulara kaynaklık etmesi amacı ile hazırlanmış olan SAMTİM Dergisi gibi, dergi, kitap, afiş, liflet ve broşürler projeler kapsamında veya sponsorlar aracılığı ile basılarak dağıtılmaktadır. Bu basılı materyaller vasıtasıyla ihtiyaç sahiplerinin doğru bilgilenmesi ve doğru teknolojileri benimsemesi amaçlanmaktadır. Eğitim ve yayım amacıyla hedef kitleye dağıtımı ve satışı yapılan materyal sayısını ifade eder.

2013	2014	2015	2016	2017
19.750	20.000	20.000	20.500	21.000

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

ANA SAYFA BAKANLIK KONULAR VERİLER MEVZUAT BASIN ODASI İLETİŞİM ARA

Görme Engelliler EN

TC GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

Kurumsal Yapı

Faaliyetlerimiz

Yayınlarımız

İletişim

Tarım Sigortaları 2015 Yılı Uygulamalarına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı

Tarım Takvimi

Haber Arşivi

Araç Görev (Yeni liste iç ...)

Kamu Hizmet Standartları

Tarımsal Destekler

Türktarım Dergisi

Tanıtım Filmi

Sanitim Dergisi

Duyurular

2015 Yılı Hizmet İçi Eğitim Programı Başvuru Tarihi

ÇKS Müracaat Süreleri Uzatıldı

Gıda Üzerine Faaliyet Gösteren Tüm İşletmelerin "İ

KKYDP Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik

2015 Yılı "Biçerdöver Operatörleri Yetiştirme" Kur

Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi Toplantısı Sonuç

Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Komisyonu Kararı

E posta Adresi Açılması Tamamlanmıştır.

Tümü

Daha Küçükünü Avlamayalım Satmayalım Alm...

Ekmeğini İsfraf Etme

77 Milyon İnsanımızı, 35 Milyon Turisti ...

Tarım Ürünlerimiz Dünya Sofralarında...

Tümü

SAMSUN

Samsun Büyükşehir Belediyesi

etanimtv

174 ALO GIDA

TKDK

Kullanıcı Girişi

Bilgi Edinme

Biyogüvenlik

e-Devlet

Video Galerisi

Fotoğraf Galerisi

KKYDP Online Başvuru

Kamu Spotları

Merkez Birimler

Taşra Müdürlükleri

Intranet

Hizmetiçi Eğitim Programları

Bakanlık e-Posta

mail.gthb.gov.tr

Ekmeğini İsfraf Etme

Tüm Hakları Saklıdır © 2014

Samsun İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Kılıçdede mah. Abdülhakhamit cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 231 37 00 (3 hat) Faks : 0362 233 21 63

BİMER

Sizi de bekliyoruz!